

РЕГЛАМЕНТ № 2042/2003 НА КОМИСИЯТА

от 20 ноември 2003 година

относно поддържане на летателната годност на въздухоплавателните средства и авиационните продукти, части и устройства, и за одобряване на организациите и персонала, изпълняващ тези задачи

(Текст от значение за ЕИП)

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност,

като взе предвид Регламент № 1592/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 15 юли 2002 г. за общите правила в областта на гражданската авиация и създаването на Европейска агенция за безопасност на въздухоплаването ЕАБВ¹¹ (наричан по-нататък “основния регламент”) и по-специално членове 5 и 6 от него;

като има предвид, че:

- (1) Основният регламент установява общи основни изисквания за осигуряване на високо унифицирано ниво на безопасност в гражданската авиация и защита на околната среда; Той изисква Комисията да приеме необходимите правила за прилагане, за да се осигури уеднаквеното им прилагане; Той създава Европейска агенция за безопасност на въздухоплаването ЕАБВ (наричана по-нататък “Агенцията”), която да подпомага Комисията при разработването на такива правила за прилагане;
- (2) Съществуващите авиационни изисквания в областта на техническото обслужване, посочени в приложение II към Регламент № 3922/91 на Съвета ⁽²⁾, ще бъдат отменени считано от 28 септември 2003 г.;
- (3) Необходимо е да се приемат общи технически изисквания и административни процедури за осигуряване на поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства, авиационните продукти, части и устройства, които са предмет на този основен регламент;
- (4) От организациите и персонала, участващи в техническото обслужване на продукти, части и устройства, следва да се изисква да отговарят на определени технически изисквания, за да докажат своята възможност и средства да изпълняват задълженията, свързани с техните привилегии; от Комисията се изисква да приеме мерки за определяне на условията за издаване, поддържане, изменение, временно прекратяване и анулиране на удостоверения, които удостоверяват това съответствие;

---

¹ ОВ L 240, 7.9.2002 г., стр. 1; Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 1701/2003 на Комисията (ОВ L 243, 27.9.2003 г., стр. 5).

² ОВ L 373, 31.12.1991 г., стр. 4; Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 2871/2000 на Комисията (ОВ L 333, 29.12.2000 г., стр. 47).

- (5) Необходимостта да се осигури еднаквост при прилагането на общите технически изисквания в областта на поддържане на летателната годност на авиационните части и продукти изисква компетентните органи да следват общи процедури, за да може да се оцени съответствието с тези изисквания; Агенцията трябва да разработи спецификации за сертифицирането, за да улесни необходимото регулативно уеднаквяване;
- (6) Необходимо е да се осигури достатъчно време на авиационната промишленост и администрациите на държавите-членки за привеждане в съответствие към новата регулаторна рамка; необходимо е също така да се признае продължаващата валидност на удостоверенията, издадени преди влизането в сила на този регламент, в съответствие с член 57 от основния регламент;
- (7) Предвидените в настоящия регламент мерки се основават на становището на Агенцията ⁽³⁾ в съответствие с член 12, параграф 2, буква б) и член 14, параграф 1 от основния регламент;
- (8) Предвидените в настоящия регламент мерки са в съответствие със становището на Комитета ⁽⁴⁾ на Европейската агенция за безопасност на въздухоплаването, създаден по член 54, параграф 3 от основния регламент;

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Цел и приложно поле

1. Настоящият регламент установява общи технически изисквания и административни процедури за осигуряване поддържането на летателната годност на въздухоплавателни средства, включително всички компоненти за монтиране в тях, които са:
- а) регистрирани в държава - членка, или
  - б) регистрирани в трета страна и се използват от оператор, над чиято дейност дадена държава - членка упражнява надзор.
2. Параграф 1 не се прилага за въздухоплавателни средства, чиито регулативен надзор за безопасност е прехвърлен на трета страна и които не се използват от оператор в Общността, както и за въздухоплавателните средства, посочени в приложение II към основния регламент.
3. Разпоредбите на настоящия регламент, свързани с търговския въздушен транспорт, се прилагат за лицензираните авиационни превозвачи, както са определени по правото на Общността.

Член 2

---

³ Становище на Европейската агенция за безопасност на въздухоплаването 1/2003, 1 септември 2003 г.

⁴ Становище на Европейската агенция за безопасност на въздухоплаването 1/2003, 23 септември 2003 г.

Определения

В приложното поле на основния регламент се използват следните определения:

- а) “въздухоплавателно средство” означава всяка машина, която може да се поддържа в атмосферата от реакциите на въздуха, различни от реакциите на въздуха срещу земната повърхност;
- б) “персонал, отговарящ за сертифицирането” означава персоналът, който отговаря за повторното пускане в експлоатация на въздухоплавателно средство или компонент след извършване на техническо обслужване;
- в) “компонент” означава двигател, витло, част или уред;
- г) “поддържане на летателната годност” означава всички процеси, гарантиращи, че по всяко време от срока на експлоатация въздухоплавателното средство отговаря на изискванията за летателна годност, които са в сила, и е в годно за безопасна експлоатация;
- д) “САВ” означава Съвместни авиационни власти (JAA);
- е) “ОАИ” означава Общи авиационни изисквания (JAR);
- ж) “голямо въздухоплавателно средство” означава въздухоплавателно средство, класифицирано като самолет с максимална излетна маса повече от 5700 kg, или вертолет с повече от един двигател;
- з) “техническо обслужване” означава една от дейностите или комбинация от основен ремонт-, поправка, преглед, подмяна, модификация или отстраняване на дефекти от въздухоплавателно средство или компонент с изключение на предполетния преглед;
- и) “организация” означава физическо лице, юридическо лице или част от юридическо лице. Такава организация може да бъде създадена на повече от едно място на територията на държавите - членки или извън нея;
- й) “предполетен преглед” означава преглед, извършван преди полет, за да се установи дали въздухоплавателното средство е годно за планирания полет.

Член 3

Изисквания за поддържане на летателната годност

1. Поддържането на летателната годност на въздухоплавателно средство и компоненти се извършва в съответствие с разпоредбите на приложение I.
2. Организациите и персоналът, участващи в поддържането на летателната годност на въздухоплавателно средство и компоненти, включително техническото обслужване отговарят на разпоредбите на приложение I и, ако е целесъобразно, на тези на членове 4 и 5.
3. Чрез дерогация от параграф 1, поддържането на летателната годност на въздухоплавателно средство, което има разрешение да лети, се осигурява на базата на

националните подзаконовни актове на държавата по регистрация-, без да се накърнява законодателството на Общността.

Член 4

Одобряване на организации за техническо обслужване

1. Организациите, участващи в техническото обслужване на големи въздухоплавателни средства или въздухоплавателни средства, използвани за търговски въздушен транспорт, и техническото обслужване на компоненти, предназначени да бъдат монтирани в тези въздухоплавателни средства, се одобряват в съответствие с разпоредбите на приложение II.
2. Одобренията за техническо обслужване, издадени или признати от държава - членка в съответствие с изискванията и процедурите на САВ и валидни преди влизането в сила на настоящия регламент, се считат за издадени в съответствие с настоящия регламент. За тази цел, чрез дерогация от разпоредбите на 145.B.50(2) по приложение II, и поради различията, които съществуват между ОАИ 145 и приложение II могат да се извършат измененията, изисквани от тези Несъответствия, в срок от една година. Удостоверенията за повторно въвеждане в експлоатация и удостоверенията за разрешено пускане в експлоатация, издадени от организация, одобрена съгласно изискванията на САВ в рамките на настоящия едногодишен период, се считат за издадени по настоящия регламент.
3. Персоналът, квалифициран да извършва и/или контролира безразрушително изпитване на конструкцията на въздухоплавателното средство и/или компоненти с цел поддържане на летателната годност, на базата на стандарти, признати от държава - членка преди влизането в сила на настоящия регламент като осигуряващи еквивалентно ниво на квалификация, може да продължи да извършва и/или контролира такива изпитвания.

Член 5

Персонал, отговарящ за сертифицирането

1. Персоналът, отговарящ за сертифицирането, е квалифициран в съответствие с разпоредбите на приложение III с изключение на предвиденото в М.А.607(б) и М.А.803 от приложение III и 145.A.30(к) от допълнение IV към приложение II.
2. Всеки лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателно средство, и при необходимост, и техническите ограничения, свързани с този лиценз, издаден или признат от дадена държава - членка в съответствие с изискванията и процедурите на САВ и валидни към датата на влизането в сила на настоящия регламент, се считат за издадени в съответствие с настоящия регламент.

Член 6

Изисквания към организациите, осигуряващи обучение на персонала

1. Организациите, осигуряващи обучение на персонала, посочен в член 5, се одобряват в съответствие с приложение IV, за да имат право да:

- а) провеждат признати курсове за основно обучение; и/или
- б) провеждат признати курсове за обучение; за определен вид и
- в) провеждат изпити; и
- г) издават удостоверения за обучение.

2. Всяко одобрение на организация, осигуряваща обучение за техническо обслужване, издадено или признато от държава - членка в съответствие с изискванията и процедурите на САВ и валидни при влизането в сила на настоящия регламент, се считат за издадени в съответствие с настоящия регламент. За тази цел, като изключение от разпоредбите на 147.В.130(б) по приложение IV, ниво 2, се дава възможност установените различия между ОАИ 147 и приложение IV да бъдат отстранени в срок от една година.

Член 7

Влизане в сила

1. Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.
2. Чрез дерогация от параграф 1 разпоредбите на приложение I с изключение на М.А.201(з)(2) и М.А.708(в) се прилагат от 28 септември 2005 г.
3. Чрез дерогация от параграфи 1 и 2, държавите - членки могат да решат да не прилагат:
  - а) разпоредбите на приложение I за въздухоплавателни средства, които не извършват търговски въздушен транспорт, до 28 септември 2008 г.;
  - б) разпоредбите на приложение I, подчаст I за въздухоплавателни средства, които извършват търговски въздушен транспорт, до 28 септември 2008 г.;
  - в) следните разпоредби на приложение II до 28 септември 2006 г.:
    - 145.А.30(д), елементи на човешкия фактор;
    - 145.А.30(ж), приложими за големи въздухоплавателни средства с максимална излетна маса над 5700 kg;
    - 145.А.30(з)(1), приложими за въздухоплавателни средства с максимална излетна маса над 5700 kg;
    - 145.А.30(к), допълнение IV;
    - 145.А.30(к), допълнение IV;
  - г) следните разпоредби на приложение II до 28 септември 2008 г.:
    - 145.А.30(ж), приложими за големи въздухоплавателни средства с максимална излетна маса не повече от 5700 kg;
    - 145.А.30(з)(1), приложими за въздухоплавателни средства с максимална излетна маса не повече от 5700 kg;
    - 145.А.30(з)(2);
  - д) разпоредбите на приложение III, приложими за въздухоплавателни средства с максимална излетна маса над 5700 kg до 28 септември 2005 г.;

е) разпоредбите на приложение III, приложими за въздухоплавателни средства с максимална излетна маса 5700 kg или по-малко до 28 септември 2006 г.

4. Държавите - членки могат да издават одобрения във връзка с приложение II и приложение III с ограничена продължителност до 28 септември 2005 г.

5. Когато държава - членка използва разпоредбите на параграфи 3 и 4, тя трябва да уведоми Комисията и Агенцията.

6. Агенцията извършва оценка на влиянието на разпоредбите на приложение I върху настоящия регламент, за да представи на Комисията становище, включващо възможни изменения на приложение I, преди 28 март 2005 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и е пряко приложим във всички държави-членки.

Съставено в Брюксел на 20 ноември 2003 година.

За Комисията:

LOYOLA DE PALACIO

Заместник-председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I

(Част М)

М.1

По смисъла на настоящата част, компетентният орган е:

1. за надзор върху поддържане на летателната годност на отделно въздухоплавателно средство и издаването на удостоверения за преглед на летателната годност –органът, определен от държавата - членка по регистрация;
2. за надзор на организацията, извършваща техническо обслужване, както е посочено в М.А., подчаст Е:
  - (i) органът, определен от държавата - членка, в която се намира главното седалище на дейност на организацията;
  - (ii) Агенцията, ако организацията се намира в трета страна.
3. за надзор на организацията, ръководеща поддържането на летателната годност, както е посочено в М.А., подчаст Ж:
  - а) органът, определен от държавата- членка, в която се намира главното седалище на дейност на организацията, ако одобрението не е включено в удостоверението на въздушен превозвач;
  - б) органът, определен от държавата- членка на оператора, ако одобрението е включено в удостоверението на въздушен превозвач;
  - в) агенцията, ако организацията се намира в трета страна.
4. а одобряване на програми за техническо обслужване:
  - (i) органът, определен от държавата- членка на регистрация;
  - (ii) в случай на търговски въздушен транспорт, когато държавата-членка на оператора е различна от държавата на регистрация, одобреният орган, одобрен от посочените по-горе две държави преди одобрението на програмата за техническо обслужване.

РАЗДЕЛ А

ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ

ПОДЧАСТ А

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

М.А.101 Област на приложение

В този раздел се установяват мерките, които следва да се предприемат, за да се осигури поддържане на летателната годност, включително техническото обслужване. Тук се

определят и условията, на които трябва да отговарят лицата или организациите, участващи в управлението на поддържане на летателната годност.

ПОДЧАСТ Б

ОТГОВОРНОСТ И ОТЧЕТНОСТ

М.А. 201 Отговорности

- а) Собственикът е отговорен за поддържане на летателната годност на въздухоплавателното средство и гарантира, че не се извършват полети, освен ако:
1. въздухоплавателното средство не се поддържа в летателна годност, и;
  2. оперативното и аварийното оборудване не е правилно монтирано и е годно за експлоатация или е ясно обозначено като негодно за експлоатация, и;
  3. удостоверението за летателна годност е валидно, и;
  4. техническото обслужване на въздухоплавателното средство се извършва в съответствие с одобрена програма за техническо обслужване, както е посочено в М.А.302.

- б) Когато въздухоплавателното средство е отдадено на лизинг, отговорностите на собственика се прехвърлят върху лизингополучателя, ако:

1. лизингополучателят е определен в регистрационния документ, или;
2. това е посочено в договора за лизинг.

Когато в тази част се използва терминът “собственик”, той означава собственикът или лизингополучателят, според случая.

- в) Всяко лице или организация, извършващи техническо обслужване, отговарят за изпълнените задачи.
- г) Командирът на въздухоплавателното средство или, в случай на търговски въздушен транспорт, операторът отговарят за задоволителното извършване на предполетния преглед. Този преглед трябва да бъде извършен от пилота или друго квалифицирано лице; не е необходимо той да се извършва от одобрена организация за поддръжка или персонал за сертифициране съгласно част бб.
- д) За да се изпълнят отговорностите, посочени в параграф а), собственикът на въздухоплавателното средство може да възложи чрез сключване на договор изпълнението на задачите, свързани с поддържане на летателната годност, на одобрена организация, ръководеща поддържането на летателната годност, както е посочено в М.А., подчаст Ж (наричана по-нататък организация за поддържането на летателната годност) в съответствие с допълнение I. В този случай организацията за управление поддържането на летателната годност поема отговорност за точното изпълнение на тези задачи.
- е) По отношение на голямо въздухоплавателно средство, за да се изпълнят отговорностите, посочени в параграф а), собственикът на въздухоплавателното средство трябва да осигури изпълнението на задачите, свързани с поддържане на

летателната годност, да се извършва от одобрена организация за поддържането на летателната годност. Трябва да се сключи писмен договор в съответствие с допълнение I. В този случай организацията, ръководеща поддържането на летателната годност, поема отговорност за точното изпълнение на тези задачи.

- ж) Техническото обслужване на големи въздухоплавателни средства, въздухоплавателни средства, използвани за търговски въздушен транспорт, и техните компоненти трябва да се извършва от одобрена по част 145 организация за техническо обслужване.
- з) В случай на търговски въздушен транспорт операторът е отговорен за поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство, което експлоатира, и трябва:
  - 1. да бъде одобрен, като част от удостоверението за въздушен превозвач, издаден от компетентен орган, в съответствие с М.А. подчаст Ж за въздухоплавателното средство, което експлоатира; и
  - 2. да бъде одобрен в съответствие с част 145 или да сключи договор с такава организация; и
  - 3. да осигури изпълнението на изискванията на параграф а).
- и) Когато държава - членка изисква от даден оператор да притежава удостоверението за оперативната си дейност, различна от търговски въздушен транспорт, операторът трябва:
  - 1. да бъде одобрен в съответствие с М.А. подчаст Ж за управление на поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство, което експлоатира, или да сключи договор с такава организация; и
  - 2. да бъде одобрен в съответствие с М.А. подчаст Е от част 145 или да сключи договор с такава организация; и
  - 3. да осигури изпълнението на изискванията на параграф а).
- й) Собственикът/операторът е отговорен за осигуряването на достъп на компетентните органи до организацията/въздухоплавателното средство, за да се определи постоянно спазване на изискванията на тази част.

М.А.202 Докладване на събития

- а) Всяко лице или организация, отговорни по М.А.201, трябва да докладват на държавата по регистрация, на организацията, отговаряща за типовия модел или допълнителния типов модел и, ако е приложимо, на държавата-членка на оператора за всяко установено състояние на въздухоплавателното средство или компонента, което сериозно застрашава безопасността на полетите.
- б) Докладите се съставят по образец, установен от Агенцията, и съдържат цялата съответна информация за състоянието, която е известна на лицето или организацията.
- в) Когато лице или организация, които поддържат въздухоплавателното средство, са сключили договор със собственика или оператора за извършване на техническо обслужване, лицето или организацията също докладват на собственика, оператора или организацията за управление на поддържането на летателната годност за всяко такава

състояние, оказващо влияние върху въздухоплавателното средство или компонента на собственика или оператора.

- г) Докладите трябва да се изготвят във възможно най-кратък срок, но във всеки случай не по-късно от 72 часа след установяването на състоянието, описвано в доклада, от лицето или организацията.

ПОДЧАСТ В

ПОДДЪРЖАНЕ НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

М.А.301 Задачи по поддържане на летателната годност

Поддържането на летателната годност и функционирането както на оперативното, така и на аварийното оборудване се осигуряват чрез:

1. извършване на предполетни прегледи;
2. отстраняване в съответствие с официално признат стандарт на всички дефекти и повреди, които оказват влияние върху безопасната експлоатация, като за всички големи въздухоплавателни средства или въздухоплавателни средства, използвани за търговски въздушен транспорт, се има предвид списъкът за минимално оборудване и списъкът с отклонения от конфигурацията, ако са приложими за типа въздухоплавателно средство;
3. изпълнение на цялото техническо обслужване в съответствие с дадената в М.А.302 одобрена програма за техническо обслужване на въздухоплавателни средства;
4. за всички големи въздухоплавателни средства или въздухоплавателни средства, използвани за търговски въздушен транспорт, анализ на ефективността по дадената в М.А.302 одобрена програма за техническо обслужване на въздухоплавателни средства;
5. изпълнение на всички или някои от посочените по-долу изисквания в зависимост от това кои от тях са приложими:
  - (i) указания за летателна годност;
  - (ii) оперативни указания, които засягат поддържането на летателната годност;
  - (iii) изискване на Агенцията за поддържане на летателната годност;
  - (iv) мерки, постановени от съответния компетентен упълномощен орган като незабавна реакция на проблем по безопасността;
6. извършване на модификации и ремонти в съответствие с М.А.304;
7. установяване на обединена политика за незадължителните модификации и/или прегледи за всички големи въздухоплавателни средства или въздухоплавателни средства, използвани за търговски въздушен транспорт;
8. извършване, при необходимост, на полети за проверка на техническото обслужване.

М.А.302 Програма за техническо обслужване

- а) Всяко въздухоплавателно средство се поддържа в съответствие с програма за техническо обслужване, одобрена от компетентен орган, като програмата периодично се преглежда и се внасят съответните изменения.
- б) Програмата за техническо обслужване и всички последващи изменения се одобряват от компетентния орган.
- в) Програмата за техническо обслужване трябва да установи съответствие с:
  - 1. инструкциите за поддържане на летателната годност, издадени от притежателите на удостоверение за тип и допълнително удостоверението за тип и всяка друга организация, която публикува такива данни в съответствие с част 21, или
  - 2. инструкциите, издадени от компетентен орган, ако те се различават от посочените в точка 1 по-горе, или в случай на липса на специални препоръки, или
  - 3. инструкциите, определени от притежателя или оператора и одобрени от компетентния орган, ако те се различават от посочените в алинеи 1 и 2 по-горе.
- г) Програмата за техническо обслужване съдържа подробности, включително честота на провеждане, за цялата дейност по техническото обслужване, която трябва да се извърши, в това число всички специфични задачи, свързани със специфични операции. Програмата за техническо обслужване трябва да съдържа надеждна програма, когато се основава:
  - 1. на логиката на Управителен комитет по техническото обслужване, или
  - 2. главно върху наблюдение на състоянието.
- д) Когато поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство се управлява от организация по М.А. подчаст Ж, програмата за техническо обслужване и измененията в нея могат да бъдат одобрени по процедура, установена от тази организация (наричано по-нататък непряко одобрение).

М.А.303 Указания за летателна годност

Всички приложими указания за летателна годност трябва да бъдат изпълнени според изискванията в тях, освен ако Агенцията не е постановила друго.

М.А.304 Данни за модификации и ремонти

Повредите се оценяват, а модификациите и ремонтите се изпълняват, като се използват данни, одобрени от Агенцията или от одобрена по част 21 проектантска организация, според случая.

М.А.305 Система за записи във връзка с поддържане на летателната годност на въздухоплавателни средства

- а) При завършване на всяка операция по техническото обслужване съответното удостоверение по М.А.801 за повторно пускане в експлоатация се регистрира в документацията за поддържане на летателната годност на въздухоплавателното средство. Всеки запис се извършва във възможно най-кратък срок, но в никакъв случай по-късно от 30 дни след завършване на техническото обслужване.

- б) Документацията във връзка с поддържане на летателната годност на въздухоплавателното средство съдържа дневник на въздухоплавателното средство, дневник/дневници на двигателите или модулни регистрационни карти на двигателите, дневник/дневници на витлата и регистрационни карти за всеки компонент с ограничен срок на експлоатация, както и техническия дневник на оператора.
- в) Типът и регистрационният знак на въздухоплавателното средство, датата заедно с общото полетно време и/или полетните цикли и/или броят на кацанията, което е подходящо, се въвеждат в дневниците на въздухоплавателното средство.
- г) Документацията във връзка с поддържане на летателната годност на въздухоплавателното средство съдържа още:
1. текущото състояние на указанията за летателна годност и мерките, постановени от съответния орган като незабавна реакция на проблем по безопасността;
  2. текущото състояние на модификациите и ремонтите;
  3. съществуващото в момента съответствие с програмата за техническо обслужване;
  4. състояние на компонентите с ограничен срок на експлоатация;
  5. отчет за маса и центровка;
  6. списък на отложени операции, свързани с техническото обслужване .
- д) В допълнение към удостоверението за разрешаване пускането в експлоатация - EASA формуляр 1 или еквивалентен на него, в съответните дневници на двигателите или витлата, модулните регистрационни карти на двигателите или регистрационните карти за всеки компонент с ограничен срок на експлоатация се въвежда следната информация, отнасяща се до всички монтирани компоненти:
1. идентификация на компонента; и
  2. вида, серийния номер и регистрацията на въздухоплавателното средство, на което този компонент е монтиран, заедно с описание на монтажа и отстраняването на компонента; и
  3. за отделния компонент - общото полетно време и/или полетните цикли и/или броя на кацанията и/или календарното време, което е подходящо; и
  4. информацията, изисквана по параграф г), отнасяща се за компонента.
- е) Лицето, отговорно за управлението на поддържане на летателната годност в съответствие с М.А., подчаст Б, контролира воденето на документацията, както е описано в този параграф и я представя на компетентния орган при поискване.
- ж) Всички записи в документацията относно поддържане на летателната годност на въздухоплавателното средство трябва да бъдат ясни и точни. Когато е необходимо да се коригира даден запис, корекцията се извършва така, че оригиналният запис да личи ясно.
- з) Собственикът или операторът осигурява установяването на система за запазване на следната документация за определените срокове:

1. цялата подробна документация за техническо обслужване по отношение на въздухоплавателното средство и всички компоненти с ограничен експлоатационен срок към него – най-малко 24 месеца след окончателното извеждане от експлоатация на въздухоплавателното средство или компонента; и
2. общото време и полетни цикли на въздухоплавателното средство и всички компоненти с ограничен експлоатационен срок към него – най-малко 12 месеца след окончателното извеждане от експлоатация на въздухоплавателното средство или компонента; и
3. времето и полетните цикли след последното планово техническо обслужване на компонента с ограничен срок на експлоатация – най-малко докато се извърши следващо планово техническо обслужване на компонента с еквивалентен обем на работата и детайлите; и
4. текущо състояние на съответствието с програма за техническо обслужване, ако такова съответствие с одобрена програма за техническо обслужване може да бъде установено – най-малко докато плановото техническо обслужване на въздухоплавателното средство или на даден компонент се замени с друго планово техническо обслужване с еквивалентен обем на работата и детайлите; и
5. текущото състояние на указанията за летателна годност, приложими за въздухоплавателното средство и компонентите – най-малко 12 месеца след окончателното извеждане от експлоатация на въздухоплавателното средство или даден компонент; и
6. подробности, свързани с текущите модификациите и ремонти на въздухоплавателното средство, двигателя/двигателите, витлото/витлата и всички други компоненти от първостепенно значение за безопасността на полетите – най-малко 12 месеца след окончателното им извеждане от експлоатация.

М.А.306 Технически дневник на оператора

- а) При търговския въздушен транспорт в допълнение към изискванията от М.А.305 операторът използва технически дневник, който съдържа следната информация за всяко въздухоплавателно средство:
1. информация за всеки полет, необходима, за да се осигури непрекъснатата безопасност на полетите; и
  2. актуалното удостоверение на въздухоплавателното средство за повторно пускане в експлоатация; и
  3. актуалната декларация за техническо обслужване, в която са посочени плановите и извънплановите технически обслужвания, които следва да бъдат извършени, освен ако компетентният орган не постанови тази декларация да се съхранява на друго място; и
  4. всички неизпълнени и отложени отстранявания на дефекти, оказващи влияние върху експлоатацията на въздухоплавателното средство; и
  5. всички необходими препоръки относно споразуменията за помощ по техническото обслужване.

- б) Техническият дневник на оператора и всички последващи изменения в него се одобряват от компетентния орган.
- в) Операторът трябва да осигури съхраняването на техническия дневник на въздухоплавателното средство за срок от 36 месеца след датата на последния запис.

М.А.307 Прехвърляне на документацията относно поддържане на летателната годност на въздухоплавателно средство

- а) Когато дадено въздухоплавателно средство се прехвърля за постоянно от един собственик или оператор към друг собственик или оператор, първоначалният собственик или оператор трябва да осигури също така предаването на документацията за поддържане на летателната годност по М.А.305 и техническия дневник на оператора по М.А.306, ако има такъв, на новия собственик/оператор.
- б) Когато собственикът сключва договор с организация за ръководство на поддържането на летателната годност за извършване на задачите по поддържане на летателната годност, той трябва да осигури предаването на документацията за поддържане на летателната годност по М.А.305 на организацията.
- в) Сроковете за съхраняване на документацията продължават да важат за новия собственик, оператор или организация за ръководство поддържането на летателната годност.

ПОДЧАСТ Г

СТАНДАРТИ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

М.А.401 Данни за техническото обслужване

- а) Лицето или организацията, които обслужват дадено въздухоплавателно средство, имат достъп и използват само приложимите актуални данни за техническо обслужване при извършване на техническото обслужване, включително модификациите и ремонтите.
- б) За целите на тази част приложими данни за техническо обслужване са:
  1. всяко приложимо изискване, процедура, стандарт или информация, издадени от компетентния орган;
  2. всяко приложимо указание за летателна годност;
  3. приложими инструкции за поддържане на летателната годност, издадени от притежатели на удостоверение за тип, притежатели на допълнително удостоверение за тип и всяка друга организация, която публикува такива данни в съответствие с част 21;
  4. всяка приложима информация, издадена в съответствие с 145.А.45(г).
- в) Лицето или организацията, които поддържат въздухоплавателно средство, трябва да осигурят актуалността и готовността за лесно използване при необходимост на всички приложими данни за техническо обслужване. Лицето или организацията създават система от работни карти или работни таблици, които трябва да се използват, и или

нанасят точно данните за техническото обслужване в тази система, или правят прецизна препратка към отделна задача/задачи от техническото обслужване, които се съдържат в тези данни за техническо обслужване.

М.А.402 Изпълнение на техническото обслужване

- а) Цялото техническо обслужване се извършва от квалифициран персонал, като се следват методите, техниките, стандартите и инструкциите, посочени в данните за техническо обслужване (М.А.401). Освен това независима проверка ще се извършва след всяка задача от техническото обслужване, която е в пряка връзка с безопасността на полетите, освен ако в част 145 или от страна на компетентния орган не е указано друго.
- б) Цялото техническо обслужване се извършва с инструментите, оборудването и материалите, посочени в данните за техническо обслужване (М.А.401), освен ако в част 145 не е указано друго. При необходимост инструментите и оборудването се контролират и калибрират в съответствие с официално признат стандарт.
- в) Зоната за извършване на техническото обслужване трябва да бъде добре организирана и почистена от прах и замърсявания.
- г) Цялото техническо обслужване се извършва при спазване на екологичните ограничения, посочени в данните за техническо обслужване (М.А.401)
- д) В случай на неблагоприятно време или продължително техническо обслужване, трябва да се използват съответни приспособления и екипировка.
- е) След завършване на цялостното техническо обслужване трябва да се извърши обща проверка, за да се установи, че въздухоплавателното средство или компонента са почистени от инструменти, оборудване и други външни части и материали, както и че всички отстранени панели за достъп са монтирани обратно по местата си.

М.А.403 Дефекти на въздухоплавателните средства

- а) Всеки дефект на въздухоплавателното средство, който застрашава сериозно безопасността на полетите, трябва да бъде отстранен преди следващия полет.
- б) Само персонал, удостоверяващ техническо обслужване, съгласно М.А.801(б)1, М.А.801(б)2 или част 145 може да реши, като използва данните за техническо обслужване М.А.401, дали дефектът на въздухоплавателното средство сериозно застрашава безопасността на полетите, както и да прецени кога и какви действия за отстраняване на дефекта трябва да се предприемат преди следващия полет и какво от дейността може да бъде отложено. Независимо от това, това не се прилага, когато:
  - 1. одобреният от компетентния орган списък за минимално оборудване се използва от пилота; или
  - 2. дефектите на въздухоплавателното средство се определят като приемливи от компетентния орган.
- в) Всеки дефект на въздухоплавателното средство, който не застрашава сериозно безопасността на полетите, се отстранява във възможно най-кратък срок след първоначалното установяване на дефекта и в рамките на периода, определен в данните за техническото обслужване.

- г) Всеки дефект, който не е отстранен преди полета, трябва да бъде записан в документацията по М.А.305 или в техническия дневник на оператора по М.А.306.

ПОДЧАСТ Д

КОМПОНЕНТИ

М.А.501 Монтаж

- а) Никакъв компонент не може да бъде монтиран, ако не се намира в задоволително състояние, не е въведен повторно в експлоатация с удостоверение EASA формуляр 1, или еквивалентен документ и не е маркиран в съответствие с част 21, подчаст Р, освен ако друго не е посочено в част 145 и подчаст Е.
- б) Преди монтажа на компонент във въздухоплавателното средство, лицето или одобрената организация за техническо обслужване трябва да осигурят, че съответният компонент подлежи на монтаж, в случай че се прилагат различни модификации и/или указания за летателна годност на конфигурации.
- в) Когато в данните за техническото обслужване е специфицирана стандартна част, във въздухоплавателното средство или в компонента се монтират само стандартни части. Стандартните части се монтират само в случай, че са придружени от доказателство за съответствие с приложим стандарт.
- г) Материал, независимо дали е суровина или консуматив, се използва във въздухоплавателното средство или компонента, само в случай, че производителят на въздухоплавателното средство или компонента обяви това в съответните данни за техническо обслужване или ако това е посочено в част 145. Такъв материал се използва само тогава, когато отговаря на спецификациите и това може да се докаже. Всички материали трябва да са придружени от документация, явно отнасяща се до тях, която съдържа доказателства за съответствие със спецификациите, както и данни за производителя и доставчика.

М.А.502 Техническо обслужване на компоненти

- а) Техническото обслужване на компонентите се извършва от организации за техническо обслужване, одобрени по подчаст Е или част 145.
- б) Техническото обслужване на всички компоненти може да бъде извършено от персонала, удостоверяващ техническо обслужване М.А.801(б)2, само когато тези компоненти са монтирани на въздухоплавателното средство. Такива компоненти могат да бъдат и временно демонтирани за целите на техническото обслужване, когато демонтирането е изрично разрешено в ръководството за техническо обслужване на въздухоплавателните средства с цел улесняване на достъпа.

М.А.503 Компоненти с ограничен експлоатационен срок

Монтираните компоненти с ограничен експлоатационен срок не трябва да се използват след определения срок за експлоатация, указан в одобрената програма за техническо обслужване и указанията за летателна годност.

М.А.504 Контрол на негодните за експлоатация компоненти

- а) Компонент трябва да се счита за негоден за експлоатация при някои от следните обстоятелства:
1. изтичане на експлоатационния срок, както е определен в програмата за техническо обслужване;
  2. несъответствие с приложими указания и други изисквания за поддържане на летателната годност, постановени от Агенцията;
  3. липса на необходимата информация за определяне на летателната годност или годността за монтаж;
  4. доказателства за дефекти или неправилно функциониране;
  5. претърпян инцидент или злополука, които могат да повлияят върху годността за експлоатация.
- б) Негодните за експлоатация компоненти ще бъдат идентифицирани и съхранявани на сигурно място под контрола на одобрена по М.А.502 организация, докато се вземе решение за по-нататъшното им използване.
- в) Компонентите, които са достигнали границата на определения експлоатационен срок или имат непоправими дефекти, се класифицират като “неизползваеми”; и не се разрешава тези компоненти да се връщат в системата за доставка на компоненти, освен ако определеният експлоатационен срок не бъде увеличен или не се намери решение за поправка, одобрено по М.А.304.
- г) Всяко лице или организация, която носи отговорност по част Л, в случай на неизползваеми компоненти, както е описано в параграф в) по-горе:
1. съхранява такъв компонент в мястото, посочено в параграф б) по-горе;
  2. урежда компонентът да бъде увреден по такъв начин, че възстановяването или поправката му да е икономически неизгодна преди да се освободят от отговорността за него.
- д) Независимо от разпоредбата на параграф г) по-горе, лице или организация, която носи отговорност по част Л, може да прехвърли отговорността за класифициран като неизползваем компонент на организация за обучение или изследвания, без да го увредят.

ПОДЧАСТ Е

ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

М.А.601 Област на приложение

Тази подчаст съдържа изискванията, на които трябва да отговаря дадена организация, за да ѝ се издаде или продължи одобрението за техническо обслужване на въздухоплавателни средства и компоненти, които не са изброени в М.А.201 (е) и (ж).

М.А.602 Заявление

Трябва да се подаде заявление за издаване или промяна на одобрението на организацията за техническо обслужване, като формулярът и редът за това, са определени от компетентния орган.

М.А.603 Обхват на одобрението

- а) Предоставянето на одобрението се изразява в издаване на удостоверение (включено в допълнение 5) от компетентния орган. В ръководството за техническо обслужване на одобрената по М.А.604 организация трябва да се определя обхватът на работата, за която е иска одобрението .

В допълнение 4 към тази част се определят всички възможни класове и категории по М.А., подчаст Е.

- б) Одобрената организация за техническо обслужване може да създаде, в съответствие с данните за техническото обслужване, ограничен набор от части, които да се използват в процеса на работата в границите на собственото предприятие, както е указано в ръководството за техническо обслужване на организацията

М.А.604 Ръководство за техническо обслужване на организацията

- а) Организацията за техническо обслужване представя ръководство, което съдържа като минимум следната информация:
1. декларация, подписана от отговорния мениджър, с цел да се потвърди , че организацията ще работи непрекъснато в съответствие с част М и ръководството за техническо обслужване; и
  2. обхвата на дейност на организацията; и
  3. длъжността/длъжностите и имената на лицето/лицата, посочени в М.А.606(б); и
  4. структура на организацията, показваща връзките и отговорностите между лицата, посочени в М.А.606(б); и
  5. списък на персоналаотговарящ за сертифицирането; и
  6. общо описание и местоположение на съоръженията; и
  7. процедури, чрез които организацията за техническо обслужване осигурява съответствие с изискванията на тази част; и
  8. процедура/процедури за изменение на ръководството за техническо обслужване на организацията.
- б) Ръководството за техническо обслужване на организацията и измененията в него се одобряват от компетентния орган.
- в) Независимо от изискването на параграф б) по-горе, незначителни изменения могат да бъдат одобрявани чрез процедура (наричано по-нататък непряко одобрение).

М.А.605 Помещения

Организацията гарантира, че:

- а) са осигурени помещения за изпълнение на целия обем планирани работи; специализираните цехове и работните места са отделени по подходящ начин, за да се предпазят те и околната среда от замърсяване;
- б) са осигурени офиси за управлението на целия обем планирани работи, включително и за осъществяване регистрирането на операциите по техническото обслужване;
- в) са осигурени охраняеми складове за компонентите, оборудването, инструментите и материалите. Условието на съхранение осигуряват разделянето на негодните за експлоатация компоненти и материали от всички останали компоненти, материали, оборудване и инструменти. Условието за съхранение са в съответствие с указанията на производителя, а достъпът до складовете е ограничен само за упълномощен персонал.

М.А.606 Изисквания към персонала

- а) Организацията назначава отговорен мениджър, който има корпоративни пълномощия, за да осигури финансирането и извършването на цялото техническо обслужване, заявено от клиента, в съответствие със стандарта, изискван по тази част.
- б) Определят се лице или група от лица, отговорни за осигуряване на непрекъснато съответствие на организацията с изискванията на тази подчаст. Това лице/лица е подчинено на отговорния мениджър.
- в) Лицата по параграф б) по-горе трябва да имат съответни познания и практически опит в областта на техническото обслужване на въздухоплавателните средства и/или компоненти.
- г) Организацията разполага със съответния персонал за извършване на обикновено предвидената по договор работа. Разрешава се използването на допълнително нает персонал в случай на по-голям от обичайния обем работа. Този допълнително нает персонал няма право да издава удостоверение за повторно въвеждане в експлоатация.
- д) Квалификацията на целия персонал, участващ в техническото обслужване, се доказва и записва в регистъра.
- е) Персоналът, който извършва специализирани задачи като заваряване, безразрушително изпитване /преглед, различен от цветния контраст, трябва да бъде квалифициран в съответствие с официално признат стандарт.
- ж) Организацията за техническо обслужване разполага с достатъчно персонал, отговарящ за сертифицирането, за издаване на удостоверенията за повторно въвеждане в експлоатация по М.А.612 и М.А.613 за въздухоплавателното средство и компонентите. Удостоверенията трябва да са в съответствие с изискванията на част 66.

М.А.607 Персонал, отговарящ за сертифицирането

- а) В допълнение към М.А.606(ж) персоналът, отговарящ за сертифицирането, може да упражнява своите права, само ако организацията е осигурила, че:

1. персоналът, отговарящ за сертифицирането може да докаже, че през предишните две години са имали 6 месеца практически опит в техническото обслужване, или са изпълнили изискванията за получаване на съответните права; и
  2. персоналът, отговарящ за сертифицирането, има адекватно разбиране за съответните въздухоплавателни средства и/или компоненти на въздухоплавателните средства, които трябва да бъдат обслужвани в съответствие с процедурите на организацията.
- б) В следните непредвидени случаи, когато въздухоплавателно средство се намира на място, различно от основната база, където няма персонал, отговарящ за сертифицирането, организацията за техническо обслужване може да издаде еднократно разрешително за допускане до експлоатация:
1. на един от своите служители, който има квалификация за тип въздухоплавателно средство с подобна технология, конструкция или системи; или
  2. на всяко лице, което има не по-малко от 5 години опит в техническото обслужване и притежава валиден лиценз на Международна организация на гражданската авиация (ИКАО) за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, съответстващ на типа на въздухоплавателното средство, което изисква сертифициране, при условие, че на това място няма организация, одобрена по тази част, и са налични доказателства за опита и лиценза на упоменатото лице.

Всички такива случаи трябва да се докладват на компетентния орган в срок от седем дни от издаването на пълномощно за повторно пускане в експлоатация. Одобрената организация за техническо обслужване, издаваща еднократно разрешително за сертифициране, осигурява повторната проверка на такова техническо обслужване, което може да повлияе върху безопасността на полетите.

- в) Одобрената организация за техническо обслужване води регистър за персонала, отговарящ за сертифицирането, и поддържа актуален списък на целия персонал, отговарящ за сертифицирането.

М.А.608 Компоненти, оборудване и инструменти

- а) Организацията:
1. притежава оборудването и инструментите, посочени в данните за техническото обслужване М.А.609, или потвърждава, че еквивалентните оборудване и инструменти са като изброените в ръководството за техническо обслужване на организацията, които са необходими за ежедневната работа по техническото обслужване; и
  2. доказва, че има достъп до всякакво друго оборудване и инструменти, които се използват само в определени случаи.
- б) Инструментите и оборудването се контролират метрологично и се калибрират в съответствие с официално признат стандарт. Документацията за такива калибровки и използвани стандарти се съхранява в организацията.
- в) Организацията проверява, класифицира и разделя по подходящ всички постъпващи компоненти.

М.А.609 Данни за техническо обслужване

Одобрената организация за техническо обслужване има на разположение и използва съответните актуални данни за техническо обслужване, посочени в М.А.401, при извършване на техническото обслужване включително модификации и поправки. Данните за техническо обслужване, предоставени от клиента, са необходими само в процеса на работа.

М.А.610 Работни заявки за техническо обслужване

Преди започване на техническото обслужване организацията и клиентът попълват писмена работна заявка, в която ясно се определя техническото обслужване, което трябва да бъде извършено.

М.А.611 Стандарти за техническо обслужване

Цялото техническо обслужване се извършва в съответствие с изискванията на М.А., подчаст Г.

М.А.612 Сертификат за повторно пускане в експлоатация на въздухоплателно средство

След завършване на цялото заявено техническо обслужване на въздухоплателното средство в съответствие с тази подчаст, се издава удостоверение за повторно пускане в експлоатация в съответствие с М.А.801.

М.А.613 Удостоверение за повторно пускане в експлоатация на компонент

- а) След завършване на цялото заявено техническо обслужване на компонента в съответствие с тази подчаст, се издава удостоверение за повторно пускане в експлоатация в съответствие с М.А.802, EASA формуляр 1, с изключение на онези компоненти, които са изработени в съответствие с М.А.603(б).
- б) Удостоверението за повторно пускане в експлоатация, EASA формуляр 1, може да се генерира от компютърна база данни.

М.А.614 Документация за техническо обслужване

- а) Одобрената организация за техническо обслужване води подробни записи за извършената работа. Документацията, доказваща, че са спазени всички изисквания за издаване на удостоверение за повторно пускане в експлоатация, включително документите на подизпълнителя се съхранявана.
- б) Одобрената организация за техническо обслужване предоставя копие от всяко удостоверение за повторно пускане в експлоатация на собственика на въздухоплателното средство, придружен с копие от всички одобрени данни, използвани при извършените поправки/модификации.
- в) Одобрената организация за техническо обслужване съхранява копие от всички записи и всички данни за техническото обслужване в продължение на три години след датата, на която обслуженото въздухоплателно средство или компонент от въздухоплателно средство е напуснало организацията за техническо обслужване.

1. Документацията се съхранява по начин, който осигурява защитата ѝ от повреда и кражба.
2. Хардуерните компютърни части се съхраняват на различно място от работните данни, за да се осигури запазването им в добро състояние.
3. Когато одобрена организация за техническо обслужване прекрати своята дейност, цялата съхранена документация от последните две години се изпраща до последния собственик или клиент на съответното въздухоплавателно средство или компонент или се съхранява, както е разпоредено от компетентния орган.

М.А.615 Права на организацията

Организацията може да:

1. обслужва всяко въздухоплавателно средство и/или компонент, за което тя е одобрена, в местата, посочени в лиценза и ръководството за техническо обслужване;
2. обслужва всяко въздухоплавателно средство и/или компонент, за което тя е одобрена, в други места, като такова техническо обслужване е необходимо само за да се отстранят възникнали дефекти;
3. издава удостоверения за повторно пускане в експлоатация при завършване на техническото обслужване в съответствие с М.А.612 или М.А.613.

М.А.616 Организационни прегледи

За да се осигури, че одобрената организация за техническо обслужване продължава да отговаря на изискванията от тази подчаст, тя организира редовно организационни прегледи.

М.А.617 Промени в одобрената организация за техническо обслужване

За да се даде възможност на компетентния орган да установи непрекъснато съответствие с изискванията на тази част, одобрената организация за техническо обслужване го уведомява за всяко предложение за извършване на посочените по-долу промени, преди тези промени да бъдат осъществени:

1. име на организацията;
2. местонахождение на организацията;
3. допълнителни местонахождения на организацията;
4. отговорен мениджър;
5. някое от лицата, посочени в параграф М.А.606(б);
6. съоръженията, оборудването, материалите, процедурите, обхвата на работата и персонала, удостоверяващ техническо обслужване, които могат да окажат влияние върху одобрението.

В случай на промени в персонала, които не са известни предварително на ръководството на организацията, тези промени ще бъдат съобщени във възможно най-кратък срок.

М.А.618 Продължаване валидността на одобрението

- а) Одобрение се издава за неограничен срок. То остава валидно, ако:
  - 1. организацията поддържа съответствие с изискванията на тази част, като се спазват разпоредбите за отстраняване на несъответствията, както е посочено в М.А.619; и
  - 2. на компетентния орган е осигурен достъп до организацията, за да установи непрекъснато съответствие с изискванията тази част; и
  - 3. одобрението не е оттеглено или анулирано.
- б) При оттегляне или анулиране на одобрение, удостоверението се връща на компетентния орган.

М.А.619 Несъответствия

- а) Констатация от ниво 1 съответства значително неспазване на изискванията от част М, което понижава стандарта за безопасност и сериозно застрашава безопасността на полетите.
- б) Констатация от ниво 2 съответства на неспазване на изискванията от част М, което би могло да понижи стандарта за безопасност и евентуално да застраши безопасността на полетите.
- в) След като получи уведомлението за Несъответствията по М.Б.605, притежателят на одобрение на организация за техническо обслужване съставя план с коригиращи действия и извършва коригиращи действия, удовлетворяващи компетентния орган, в рамките на договорен с компетентния орган срок.

ПОДЧАСТ Ж

ОРГАНИЗАЦИИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ ПОДДЪРЖАНЕТО НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

М.А.701 Област на приложение

В тази подчаст са посочени изискванията за издаване или удължаване на одобрението на организацията за поддържането на летателната годност на въздухоплавателни средства.

М.А.702 Заявление

Необходимо е да се подаде заявление за издаване или промяна на одобрението на организацията за поддържането на летателната годност; формулярите и начинът на попълване се определят от компетентния орган.

М.А.703 Обхват на одобрението

- а) Предоставянето на одобрение се изразява в издаване на удостоверение, включено в допълнение VI от компетентния орган. В описанието на одобрената организация за поддържането на летателната годност по М.А.704 трябва да се определя обхватът на работата, която се иска одобрението.

- б) Независимо от параграф а) по-горе, в случаите на търговски въздушен превоз одобрението е част от удостоверението на въздушния превозвач, издаван от компетентен орган, за експлоатираното въздухоплавателно средство.

М.А.704 Спецификации на организацията за поддържането на летателната годност

- а) Организацията за поддържането на летателната годност представя спецификациите, които съдържат като минимум следната информация:
1. декларация, подписана от отговорния мениджър, в която се потвърждава, че организацията ще работи непрекъснато в съответствие с тази част М и спецификациите; и
  2. обхвата на дейност на организацията; и
  3. длъжността/длъжностите и имената на лицето/лицата, посочени в М.А.706(б) и (в); и
  4. структура на организацията, показваща връзките и отговорностите между лицата, посочени в М.А.706(б) и (в); и
  5. списък на персонала за преглед на летателната годност по М.А.707; и
  6. общо описание и местоположение на съоръженията; и
  7. процедури, чрез които организацията за поддържането на летателната годност осигурява съответствие с изискванията на тази част; и
  8. процедури за изменение на спецификациите на управлението за поддържането на летателната годност.
- б) Спецификациите на управлението на поддържането на летателната годност и измененията в него се одобряват от компетентния орган.

Независимо от изискването на параграф б) по-горе, незначителни изменения в спецификациите могат да бъдат одобрявани чрез процедура (наричано по-нататък непряко одобрение).

М.А.705 Помещения

Организацията за поддържането на летателната годност осигурява подходящи помещения в съответните местонахождения за персонала, посочен в М.А.706.

М.А.706 Изисквания към персонала

- а) Организацията назначава отговорен мениджър, който има корпоративни пълномощия, за да осигури финансирането и извършването на всички дейности по поддържането на летателната годност в съответствие с тази част.
- б) За търговския въздушен превоз отговорният мениджър по параграф а) по-горе е лице, което има корпоративни пълномощия, за да осигури финансирането и извършването на всички операции на оператора в съответствие със стандарта, необходим за издаването на удостоверение за въздушен превозвач.

- в) Определят се лице или група от лица, отговорни за осигуряване на непрекъснато съответствие на организацията с изискванията на тази подчаст. Това лице/лица е подчинено в крайна сметка на отговорния мениджър.
- г) За търговския въздушен превоз отговорният мениджър назначава предложено за поста лице. Това лице отговаря за управлението и надзора на дейностите по поддържане на летателната годност в съответствие с параграф в).
- д) Предложеното за поста лице, посочено в параграф г) не трябва да работи за одобрена по част 145 организация, сключила договор с оператора, освен ако не е изрично договорено с компетентния орган.
- е) Организацията трябва да има достатъчно съответно квалифициран персонал за извършване на предвидената работа.
- ж) Лицата по параграфи в) и г) по-горе трябва да имат съответни познания, образование и практически опит, свързани с поддържането на летателната годност на въздухоплавателни средства.
- з) Квалификацията на целия персонал, участващ в поддържането на летателната годност, се записва в документацията.

М.А.707 Персонал за преглед на летателната годност

- а) За да бъде одобрена за извършване на прегледи на летателната годност, одобрената организация за поддържането на летателната годност трябва да има съответния персонал за преглед на летателната годност, който издава удостоверения за преглед на летателната годност или препоръки по М.А., подчаст И. В допълнение към изискванията от М.А.706, този персонал:
  1. има най-малко 5 години опит в поддържането на летателната годност; и
  2. притежава съответния лиценз по част бб или аеронавигационна степен или неин еквивалент; и
  3. е преминал признат курс за обучение за техническо обслужване на въздухоплавателни средства и техни компоненти; и
  4. работи в одобрена организация със съответните отговорности.
- б) На персонала за преглед на летателната годност, номиниран от одобрената организация за поддържане на летателната годност, може да бъде издадено пълномощно от одобрената организация за поддържане на летателната годност само след официално одобрение от компетентния орган, получено при завършване на преглед на летателната годност, проведен под наблюдение.
- в) Организацията осигурява, че персоналят за преглед на летателната годност може да докаже съответния опит в управлението на поддържането на летателната годност.
- г) Всяко лице от персонала за преглед на летателната годност се посочва в спецификациите за управление поддържането на летателната годност, заедно със справка за получените от него пълномощни за преглед на летателната годност.

- д) Организацията поддържа регистър за целия персонал за преглед на летателната годност, която включва квалификацията, съответния опит при управление поддържането на летателната годност, обучението и копие от разрешението. Тази документация се съхранява в продължение на две години, след като персоналят за преглед на летателната годност напусне организацията.

М.А.708 Управление на поддържането на летателната годност

- а) Ръководството на поддържането на летателната годност се извършва в съответствие с изискванията на М.А., подчаст В.
- б) За всяко въздухоплавателно средство одобрена организация за ръководство поддържането на летателната годност:
1. разработва и контролира програма за техническо обслужване, включваща и приложима програма за надеждност;
  2. представя програмата за техническо обслужване на въздухоплавателното средство и измененията в нея на компетентния орган за одобрение и предоставя копие от програмата на собственика на въздухоплавателно средство, извършващо нетърговски полети;
  3. администрира одобренията за модификации и поправки;
  4. следи за изпълнение на цялото техническо обслужване в съответствие с одобрената програма за техническо обслужване и за пускане в експлоатация на обслужените въздухоплавателни средства в съответствие с М.А., подчаст З;
  5. следи за прилагането на всички указания за летателна годност и оперативните указания, които оказват влияние върху поддържането на летателната годност;
  6. следи за отстраняването на всички дефекти, открити или докладвани по време на плановото техническо обслужване, от съответно одобрената организация за техническо обслужване;
  7. следи за насочването на въздухоплавателното средство към съответната одобрена организация за техническо обслужване, когато е необходимо;
  8. координира плановото техническо обслужване, прилагането на указанията за летателна годност, замяната на части с ограничен експлоатационен срок и прегледите на компоненти, за да осигури правилно изпълнение на работата;
  9. администрира и архивира цялата документация по поддържане на летателната годност и/или техническия дневник на оператора;
  10. следи дали отчетът за масата и центровката отразява актуалното състояние на въздухоплавателното средство.
- в) В случай на търговски въздушен транспорт, когато операторът не е одобрен по част 145, той сключва писмен договор за техническо обслужване с одобрена по част 145 организация за техническо обслужване или с друг оператор; в договора подробно са описани функциите, посочени в М.А.301-2, М.А.301-3, М.А.301-5 и М.А.301-6, осигуряващи извършването на техническото обслужване от одобрена по част 145 организация за техническо обслужване и определя качеството по М.А.712(б).

Договорите за базата на въздухоплавателното средство, плановото линейно техническо обслужване и техническото обслужване на двигателите, заедно с всички изменения в тях, се одобряват от компетентния орган. В случай:

1. че въздухоплавателното средство се нуждае от извънпланово линейно обслужване, договорът може да бъде във формата на индивидуални работни заявки, адресирани до организация за техническо обслужване по част 145;
2. на техническо обслужване на компонент, включително и двигател, договорът може да бъде във формата на индивидуални работни заявки, адресирани до организация за техническо обслужване по част 145.

М.А.709 Документация

Одобрената организация за ръководство поддържането на летателната годност притежава и използва актуални данни за техническо обслужване по М.А.401 при извършване на задачите по поддържане на летателната годност, посочени в М.А.708.

М.А.710 Преглед на летателната годност

- а) За да се изпълни изискването за преглед на летателната годност на въздухоплавателни средства по М.А.902, трябва цялата документация на въздухоплавателното средство да бъде прегледана от одобрена организация за ръководство поддържането на летателната годност, за да се удостовери, че:
1. полетните часове и съответните полетни цикли за въздухоплавателното средство, двигателите и витлата са записани правилно; и
  2. ръководството за полети съответства на конфигурацията на въздухоплавателното средство и съдържа последните ревизии; и
  3. цялото техническо обслужване за това въздухоплавателно средство в съответствие с одобрена програма за техническо обслужване е извършено; и
  4. всички известни дефекти са отстранени или, ако е приложимо, се наблюдават; и
  5. всички подходящи директиви за летателна годност се прилагат и се регистрират точно; и
  6. всички модификации и поправки, извършени на въздухоплавателното средство, са регистрирани и одобрени по част 21; и
  7. всички компоненти с ограничен експлоатационен срок, монтирани във въздухоплавателното средство, са правилно идентифицирани, регистрирани и не са използват след изтичане на одобрения експлоатационен срок; и
  8. цялото техническо обслужване е извършено в съответствие с тази част; и
  9. отчетът за масата и центровката отразява конфигурацията на въздухоплавателното средство и е валиден; и
  10. въздухоплавателното средство съответства на последната ревизия на неговата типова конструкция, одобрена от Агенцията.

- б) Персоналът за преглед на летателната годност в одобрената организация за поддържането на летателната годност извършва физически преглед на въздухоплавателното средство. При този преглед персоналът за преглед на летателната годност, който не е съответно квалифициран по част 66, ще бъде подпомаган от подходящо квалифициран персонал.
- в) По време на физическия преглед на въздухоплавателното средство, персоналът за преглед на летателната годност трябва да се убеди, че:
1. всички необходими маркировки и табели са правилно монтирани; и
  2. въздухоплавателното средство съответства на одобреното за него ръководство за полети; и
  3. конфигурацията на въздухоплавателното средство съответства на одобрената документация; и
  4. няма видим дефект, за който да не е изпълнено изискването по М.А.404; и
  5. не се откриват несъответствия между въздухоплавателното средство и документирания преглед на записите по параграф а) по-горе.
- г) Чрез дерогация от М.А.902 прегледът на летателната годност може да бъде извършен предварително, като максималният период е 90 дни, без да се нарушава непрекъснатостта на прегледа на летателната годност, за да се даде възможност физическият преглед да се извърши по време на проверката на техническото обслужване.
- д) Удостоверение за преглед на летателната годност по М.А.902 (EASA формуляр 15б) или препоръка се издават от съответно упълномощен по М.А.707 персонал за преглед на летателната годност от името на организацията за управление поддържането на летателната годност, когато тя е удовлетворена от правилното извършване на прегледа на летателната годност.
- е) Копие от всяко удостоверение за преглед на летателната годност, издаден или удължен за въздухоплавателно средство, се изпраща на държавата-членка по регистрация на въздухоплавателното средство, в срок от 10 дни.
- ж) Задачите по прегледа на летателната годност не могат да бъдат възлагани на подизпълнители.
- з) Ако резултатът от прегледа на летателната годност е неокончателен, за това трябва да се информира компетентния орган.

М.А.711 Права на организацията

- а) Одобрена организация за поддържането на летателната годност може:
1. да управлява поддържането на летателната годност на въздухоплавателно средство, изпълняващо нетърговски полети, както е записано в удостоверението за одобрение;

2. да управлява поддържането на летателната годност на въздухоплавателно средство, изпълняващо търговски полети, когато това е записано в удостоверението на оператора;
  3. да уреди извършването на всяка задача по поддържане на летателната годност с изключение на нейното одобрение от друга организация, която работи по своя система за качество.
- б) Одобрената организация за ръководство поддържането на летателната годност може допълнително да бъде одобрена за:
1. издаване на удостоверение за преглед на летателната годност; или
  2. издаване на препоръка към държавата-членка по регистрация за извършване на преглед на летателната годност.
- в) Организацията може да упражнява права по параграф б) по-горе, ако е регистрирана в една от държавите - членки.

М.А.712 Система за качество

- а) Одобрената организация за поддържането на летателната годност, за да удостовери, че продължава да изпълнява изискванията по тази подчаст, създава система за качество и назначава мениджър по качеството, който следи за спазването и адекватността на процедурите, необходими за осигуряване летателна годност на въздухоплавателното средство. Следенето за съответствие включва система за обратна връзка с отговорния мениджър, за да се предприемат коригиращи действия при необходимост.
- б) Системата за качество трябва да контролира изпълнението на дейностите по М.А., подчаст Ж. Тя включва като минимум следните функции:
1. контролира, че всички дейности по М.А., подчаст Ж се изпълняват в съответствие с одобрените процедури; и
  2. контролира, че техническото обслужване, за което има сключен договор, се изпълнява в съответствие с договора; и
  3. контрол на непрекъснато спазване с изискванията на тази част.
- в) Документацията за тези дейности се съхранява в продължение на поне две години.
- г) Когато одобрената организация за поддържането на летателната годност е одобрена в съответствие с друга част, системата за качество може да се комбинира със системата, изисквана по другата част.
- д) В случай на търговски въздушен транспорт, системата за качество по М.А., подчаст Ж представлява неразделна част от системата за качество на оператора.
- е) В случай на малка организация по М.А., подчаст Ж, която няма правата, предоставени по М.А.711(б), системата за качество може да бъде заменена от извършване на редовни организационни прегледи.

М.А.713 Промени в одобрената организация за поддържането на летателната годност

За да се даде възможност на компетентния орган да определи непрекъснато спазване на изискванията на настоящата част, одобрената организация за поддържането на летателната годност го уведомява за всяко предложение за извършване на посочените по-долу промени, преди тези промени да бъдат осъществени:

1. име на организацията;
2. местонахождение на организацията;
3. допълнителни местонахождения на организацията;
4. отговорен мениджър;
5. някое от лицата, посочени в параграф М.А.706(в);
6. съоръженията, процедурите, обхвата на работата и персонала, които могат да окажат влияние върху одобрението.

В случай на предложени промени в персонала, които не са известни предварително на ръководството на организацията, тези промени ще бъдат съобщени във възможно най-кратък срок.

М.А.714 Съхраняване на записи

- а) Организацията за поддържането на летателната годност трябва да записва подробно извършената работа. Записите, изисквани по М.А.305 и, ако е приложимо, по М.А.306 се съхраняват.
- б) Ако организацията за поддържането на летателната годност има правата по М.А.711(б), тя съхранява копие от всеки издадено удостоверение и препоръка за преглед на летателната годност, заедно с всички свързани с тях документи.
- в) Организацията за поддържането на летателната годност съхранява копие от всички документи, посочени в параграф б) по-горе, в продължение на две години след окончателното извеждане от експлоатация на въздухоплавателното средство.
- г) Документацията се съхранява по начин, който осигурява защитата ѝ от повреда, промяна и кражба.
- д) Хардуерните компютърни части се съхраняват на различно място от работните данни, за да се осигури запазването им в добро състояние.
- е) Когато поддържането на летателната годност на въздухоплавателно средство се прехвърля на друга организация или лице, цялата съхранена документация се прехвърля на тази организация или лице. Сроковете за съхраняване на документацията остават валидни за новата организация или лице.
- ж) Когато организацията за поддържането на летателната годност прекрати своята дейност, цялата съхранена документация се изпраща на собственика на въздухоплавателното средство.

М.А.715 Продължаване валидността на одобрението

- а) Одобрението се издава за неограничен срок. Той остава валиден, ако:
1. организацията поддържа съответствие с изискванията на тази част, като се спазват разпоредбите за отстраняване на несъответствия, както е посочено в М.Б.705; и
  2. на компетентния орган е осигурен достъп до организацията, за да установи непрекъснато съответствие с изискванията тази част; и
  3. одобрението не е отказано или анулирано.
- б) При отказване или анулиране на одобрение, удостоверението се връща на компетентния орган.

М.А.716 Несъответствия

- а) Констатация от ниво съответства на всяко значително неспазване на изискванията на част М, което понижава стандарта за безопасност и сериозно застрашава безопасността на полетите.
- б) Констатация от ниво 2 съответства на всяко неспазване на изискванията на част М, което би могло да понижи стандарта за безопасност и евентуално да застраши безопасността на полетите.
- в) След получаване на уведомлението за констатация съгласно М.Б.705, притежателят на одобрение на организация за управление поддържането на летателната годност съставя план с коригиращи действия и извършва коригиращи действия, удовлетворяващи компетентния орган, в рамките на договорен с компетентния орган срок.

ПОДЧАСТ 3

УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ПОВТОРНО ПУСКАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ

М.А.801 Удостоверение за повторно пускане в експлоатация за въздухоплавателно средство

- а) С изключение на въздухоплавателно средство, повторно въведено в експлоатация от организация по част 145, удостоверението за повторно пускане в експлоатация се издава в съответствие с разпоредбите на тази подчаст.
- б) Удостоверението за повторно пускане в експлоатация се издава при завършване на всяко техническото обслужване, преди началото на първия полет след съответното техническо обслужване. Когато цялото техническо обслужване е било изпълнено задоволително, удостоверението за повторно пускане в експлоатация се издава:
1. от съответния персонал, отговарящ за сертификацията, от името на одобрената по М.А., подчаст Е организация за техническо обслужване; или
  2. с изключение на сложните задачи по техническо обслужване, посочени в допълнение 7, от персонал, отговарящ за сертификацията, в съответствие с изискванията на част 66; или
  3. от собственика-пилот по М.А.803.

- в) В случай на разрешително за повторно пускане в експлоатация по параграф (б)2, персоналят, отговарящ за сертификацията, може да бъде подпомаган при изпълнение на задачите по техническото обслужване от едно или повече лица, работещи под неговия пряк и непрекъснат контрол.
- г) Удостоверението за повторно пускане в експлоатация съдържа основни данни за извършеното техническо обслужване, датата на завършване на това техническо обслужване и:
  - 1. идентичността включително данни за одобрението на одобрената по М.А., подчаст Е организация за техническо обслужване и персонала, отговарящ за сертифицирането и издал това удостоверение; или
  - 2. в случай на удостоверение за повторно пускане в експлоатация по параграф (б)2, идентичността и номера на лиценза, ако има такъв лиценз, на персонала, отговарящ за сертифицирането, издал това удостоверение.
- д) Независимо от разпоредбите на параграф б), в случай на непълно техническо обслужване, този факт се записва в удостоверението за повторно пускане в експлоатация на въздухоплавателното средство, преди издаването на това удостоверение.
- е) Удостоверение за повторно пускане в експлоатация не се издава, ако е известна някаква информация за несъответствие, която би застрашила сериозно безопасността на полетите.

М.А.802 Удостоверение за повторно пускане в експлоатация на компонент

- а) Удостоверението за повторно пускане в експлоатация се издава при завършване на всяко техническото обслужване на компонент от въздухоплавателно средство, докато този компонент се намира извън въздухоплавателното средство.
- б) Удостоверението за разрешено повторно пускане в експлоатация, идентифицирано като EASA формуляр 1 за държавите - членки, представлява удостоверението за повторно пускане в експлоатация на компонент от въздухоплавателно средство.

М.А.803 Разрешително на пилот-собственик

- а) Пилот-собственик е лицето, което притежава изцяло или в съсобственост въздухоплавателното средство, на което се прави техническо обслужване, и притежава валиден лиценз за пилот със съответната квалификация за тип или клас.
- б) За всяко частно експлоатирано въздухоплавателно средство с опростен дизайн и максимална излетна маса по-малко от 2730 kg, планер или балон, пилотът-собственик може да издаде удостоверение за повторно пускане в експлоатация след ограничено техническо обслужване от пилота-собственик, описано в допълнение VIII.
- в) Ограниченото техническо обслужване от пилота-собственик се дефинира в програмата за техническо обслужване на въздухоплавателното средство по М.А.302.
- г) Удостоверението за повторно пускане в експлоатация се записва в дневника и съдържа основните данни за извършеното техническо обслужване, датата на завършването му, данните и номера на лиценза на пилота-собственик, издал удостоверението.

ПОДЧАСТ И

УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ПРЕГЛЕД НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

М.А.901 Преглед на летателната годност

За да се осигури валидност на удостоверението за летателна годност на въздухоплавателното средство, трябва периодично да се извършва преглед на летателната годност на въздухоплавателното средство и свързаната с нея документация.

- а) Удостоверението за преглед на летателната годност се издава в съответствие с допълнение III (EASA формуляр 15a или 15b) след завършване на прегледа на летателната годност с удовлетворителен резултат; удостоверението е валидно една година.
- б) Въздухоплавателно средство в контролирана околна среда е въздухоплавателно средство, което постоянно се управлява от одобрена организация за поддържането на летателната годност по М.А., подчаст Ж, което не е сменяло организацията през последните 12 месеца и се обслужва от одобрени организации за техническо обслужване. Това включва извършването на техническо обслужване по М.А.803(б) и повторно пускане в експлоатация в съответствие с М.А.801(б)3.
- в) Ако въздухоплавателното средство е в контролирана околна среда, организацията за управление поддържането на летателната годност може, ако е надлежно одобрена:
  1. да издаде удостоверение за преглед на летателната годност в съответствие с М.А.710; и
  2. за издадени от нея удостоверения за преглед на летателната годност, когато въздухоплавателното средство е било в контролирана околна среда, да удължи на два пъти срока на валидност, всеки път за период от една година. Срокът на валидност на удостоверението за преглед на летателната годност няма да бъде удължаван, ако организацията е осведомена или има причина да счита въздухоплавателното средство за негодно за полет.
- г) Ако въздухоплавателното средство не се намира в контролирана околна среда или се управлява от одобрена организация за поддържането на летателната годност по М.А., подчаст Ж, която няма право да извършва прегледи на летателната годност, удостоверението за преглед на летателната годност се издава от компетентен орган след получаване на удовлетворителна оценка на базата на препоръка, направена от съответно одобрена организация за удостоверението поддържането на летателната годност, изпратена заедно с формуляр за заявление от собственика на оператора. Препоръката се основава на прегледа на летателната годност, извършен в съответствие с М.А.710.
- д) Когато обстоятелствата показват наличие на потенциална заплаха за безопасността, компетентният орган може да реши да извърши самостоятелно преглед на летателната годност и да издаде сертификат за преглед на летателната годност. В този случай собственикът или операторът предоставят на компетентния орган:
  - документацията, изисквана от него;

- подходящо настаняване на персонала на компетентния орган в съответното местонахождение;
- при необходимост, съдействие с персонал, квалифициран по част 66.

М.А.902 Валидност на удостоверението за преглед на летателната годност

- а) Удостоверението за преглед на летателната годност става невалидно, ако:
1. е прекратено или анулирано; или
  2. удостоверението за летателна годност е прекратено или анулирано; или
  3. въздухоплавателното средство не е вписано в регистъра за въздухоплавателни средства на държавата- членка; или
  4. удостоверението за тип, съгласно което е издадено удостоверението за летателна годност, е прекратено или анулирано.
- б) Въздухоплавателното средство не трябва да лети, ако удостоверението за летателна годност е невалидно или ако:
1. поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство или на някакъв компонент, монтиран в него, не отговаря на изискванията от тази част; или
  2. въздухоплавателното средство не е в съответствие с типовия модел, одобрен от Агенцията; или
  3. въздухоплавателното средство се експлоатира извън ограниченията на одобреното ръководство за полетите или удостоверението за летателна годност, без да се предприемат съответни действия; или
  4. въздухоплавателното средство е участвало в инцидент или злополука, които оказват влияние върху летателната годност, без да се предприемат съответни последващи действия за възстановяване на летателната годност; или
  5. модификация или поправка не са одобрени в съответствие с част 21.
- в) При оттегляне или анулиране удостоверението за преглед на летателната годност се връща на компетентния орган.

М.А.903 Прехвърляне на регистрация на въздухоплавателно средство в рамките на Европейския съюз

- а) При прехвърляне на регистрация на въздухоплавателно средство в границите на Европейския съюз кандидатът трябва да:
1. информира предишната държава - членка в коя държава - членка въздухоплавателното средство ще бъде регистрирано;
  2. кандидатства в новата държава - членка за издаване на нов сертификат за летателна годност в съответствие с част 21.
- б) Независимо от изискването на М.А.902(а)3 предишният удостоверението за преглед на летателната годност остава валидно до датата на изтичане на валидността му.

М.А.904 Преглед на летателната годност на въздухоплавателно средство, внесено в Европейския съюз

- а) Когато въздухоплавателното средство се внася в държава - членка от трета страна, кандидатът трябва да:
  - 1. кандидатства в държавата- членка по регистрация за издаване на ново удостоверение за летателна годност в съответствие с част 21; и
  - 2. има преглед на летателната годност на въздухоплавателното средство, извършен от съответно одобрена организация за ръководство поддържането на летателната годност; и
  - 3. има изпълнено цялото техническо обслужване, както е изискано от организацията за управление поддържането на летателната годност.
- б) Когато прецени, че въздухоплавателното средство отговаря на съответните изисквания, организацията за управление - поддържането на летателната годност изпраща документирана препоръка за издаване на удостоверение за преглед на летателната годност до държавата- членка по регистрация.
- в) Собственикът осигурява достъп до въздухоплавателното средство за извършване на инспекция от държавата-членка на регистрация.
- г) Ново удостоверение за летателна годност ще бъде издадено от държавата- членка по регистрация, когато тя прецени, че въздухоплавателното средство отговаря на предписанията в част 21.
- д) Държавата-членка издава също удостоверение за преглед на летателната годност, валидно обикновено за срок от една година, освен ако не съществува причина, свързана с безопасността, за намаляване срока на валидност.

М.А.905 Несъответствия

- а) Констатация на ниво 1 съответства на всяко значително неспазване на изискванията на част М, което понижава стандарта за безопасност и сериозно застрашава безопасността на полетите.
- б) Несъответствие на ниво 2 съответства на всяко неспазване на изискванията на част М, което би могло да понижи стандарта за безопасност и евентуално да застраши безопасността на полетите.
- в) След получи уведомление за несъответствията съгласно М.Б.303, лицето или организацията, отговорни по М.А.201, съставя план с коригиращи действия и извършва коригиращи действия, удовлетворяващи компетентния орган, в рамките на договорен с компетентния орган срок, включително коригиращи действия, които предотвратяват повторно възникване на несъответствието, като отстраняват причината за него.

РАЗДЕЛ Б

ПРОЦЕДУРА ЗА КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ

ПОДЧАСТ А

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

М.Б.101 Област на приложение

В настоящия раздел се установяват административните изисквания, които трябва да се спазват от компетентните органи, отговорни за прилагането и въвеждането в действие на раздел А от тази част.

М.Б.102 Компетентен орган

а) Общи сведения

Държавата-членка определя компетентния орган с възложени отговорности за издаване, продължаване, смяна, прекратяване или анулиране на удостоверения и контрол на поддържането на летателната годност. Този компетентен орган създава документирани процедури и организационна структура.

б) Ресурси

Броят на персонала трябва да е достатъчен за изпълнение на изискванията, посочени в настоящия раздел Б.

в) Квалификация и обучение

Целият персонал, участващ в дейностите по част М, трябва да бъде подходящо квалифициран, да има необходимите познания, опит, начално и непрекъснато обучение, за да изпълнява възложените му задачи.

г) Процедури

Компетентният орган създава процедури, в които подробно е описано как се постига съответствие с изискванията на тази част.

Процедурите се преглеждат и променят, за да се осигури непрекъснато съответствие.

М.Б.103 Приемливи средства за съответствие

Агенцията разработва приемливи средства за съответствие, които държавите - членки могат да използват за постигане на съответствие с изискванията на тази част. Когато приемливите средства за съответствие са спазени, изискванията на тази част ще се считат за изпълнени.

М.Б.104 Съхраняване на записи

- а) Компетентните органи създават система за съхраняване на записите, която дава възможност адекватно да се проследи процеса по издаване, продължаване, смяна, временно прекратяване или анулиране на всяко удостоверение.
- б) Документацията по контрола на одобрени по част М организации включва като минимум:
  1. заявление за одобрение на организацията;

2. удостоверение за одобрение на организацията с всички промени в него;
  3. копие от програмата за одит, в която са изброени датите на бъдещите прегледи, както и датите на вече извършените прегледи;
  4. записите за непрекъснат контрол от страна на компетентния орган, включително цялата документация за прегледите;
  5. копия от цялата съответна кореспонденция;
  6. подробности за всички действия, свързани с изключения и въвеждане в сила;
  7. всички доклади от други компетентни органи, свързани с контрола на организацията;
  8. описание или ръководство на организацията и въведените изменения;
  9. копие от всеки друг документ, пряко одобрен от компетентния орган.
- в) Периодът на съхранение на документацията по параграф б) по-горе е най-малко четири години.
- г) Минималната документация за контрола на всяко въздухоплавателно средство съдържа, като минимум, копие от:
1. удостоверението за летателна годност на въздухоплавателното средство;
  2. удостоверение за преглед на летателната годност;
  3. препоръките на организацията, описана в раздел А, подчаст Ж;
  4. доклади от прегледите на летателната годност, извършени пряко от държавата-членка;
  5. цялата съответна кореспонденция, свързана с въздухоплавателното средство;
  6. подробности за всички действия, свързани с изключения и въвеждане в сила;
  7. всеки друг документ, пряко одобрен от компетентния орган, както е посочено в М.Б., подчаст Б.
- д) Документацията, посочена в параграф г) по-горе ще се съхранява в срок от две години след окончателното извеждане на въздухоплавателното средство от експлоатация.
- е) Цялата документация, описана в М.Б.104, ще се представя при поискване от друга държава - членка или от Агенцията.

М.Б.105 Взаимен обмен на информация

- а) За да допринесат за повишаване на безопасността на полетите, компетентните органи участват във взаимния обмен на цялата необходима информация в съответствие с член 11 от основния регламент.

- б) Без да се накърняват компетенциите на държавите - членки, в случай на потенциална заплаха за безопасността, отнасяща се за няколко държави-членки, съответните компетентни органи се подпомагат взаимно при изпълнение на контрола.

ПОДЧАСТ Б

ОТГОВОРНОСТ И ОТЧЕТНОСТ

М.Б. 201 Отговорности

Компетентните органи, посочени в М.1, са отговорни за провеждането на прегледи и разследвания, за да се убедят, че изискванията на тази част са спазени.

ПОДЧАСТ В

ПОДДЪРЖАНЕ НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

М.Б.301 Програма за техническо обслужване

- а) Компетентният орган проверява за съответствие на програмата за техническо обслужване с изискванията на М.А.302.
- б) Освен посочените изключения в М.А.302(д), програмата за техническо обслужване и въведените в нея изменения се одобряват пряко от компетентния орган.
- в) В случай на непряко одобрение програмата за техническо обслужване се одобрява от компетентния орган чрез описанието на организацията за ръководство поддържането на летателната годност.
- г) За да одобри програма за техническо обслужване в съответствие с параграф б) по-горе, компетентния орган трябва да има достъп до всички данни, изисквани по М.А.302 (в) и (г).

М.Б.302 Освобождавания

Всички освобождавания, предоставени в съответствие с член 10, параграф 3 от основния регламент, трябва да се регистрират и да се съхраняват от компетентния орган.

М.Б.303 Контрол на поддържането на летателната годност на въздухоплавателни средства

- а) Всеки компетентен орган разработва програма за прегледи и контрол на състоянието на летателната годност на въздухоплавателните средства в неговия регистър.
- б) Програмата за прегледи и контрол включва изследване на продукти – мостра на въздухоплавателните средства.
- в) Програмата се разработва, като се отчитат броят на въздухоплавателните средства в регистъра, местните познания и извършени в миналото дейности по контрол.

- г) Изследването на продукта-мостра е насочено към ключовите рискови за летателната годност елементи и определя всички Несъответствия. След това компетентният орган анализира всяка констатация, за да определи основната причина за възникването му.
- д) Всички Несъответствия се потвърждават писмено пред лицето или организацията, отговорна в съответствие с М.А.201.
- е) Компетентният орган документира всички Несъответствия, действия по отстраняването им и препоръки.
- ж) Ако при прегледа на въздухоплавателното средство се открие доказателство за неспазване на изискване по част М, компетентният орган предприема действия в съответствие с М.Б.903.
- з) Ако основната причина за констатацията показва неспазване на някоя подчаст или друга част, по отношение на неспазването ще се прилагат разпоредбите на съответната част.

М.Б.304 Анулиране, прекратяване, и ограничаване

Компетентният орган трябва да:

- а) прекрати временно действието на удостоверение за преглед на летателната годност в случай на потенциална заплаха за безопасността; или
- б) прекрати временно, анулира или ограничи действието на удостоверение за преглед на летателната годност в съответствие с М.Б.303(ж).

ПОДЧАСТ Г

СТАНДАРТИ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

(следва да се разработи, ако е целесъобразно)

ПОДЧАСТ Д

КОМПОНЕНТИ

(следва да се разработи, ако е целесъобразно)

ПОДЧАСТ Е

ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

М.Б.601 Приложение

Когато съоръженията за техническо обслужване са разположени в повече от една държава - членка, проучването и непрекъснатият контрол на одобрението се извършват заедно с

компетентните органи, определени от държавите - членки, на чиято територия са разположени част от съоръженията за техническо обслужване.

М.Б.602 Първоначално одобрение

- а) Ако са спазени изискванията на М.А.606(а) и (б), компетентният орган формално и в писмен вид ще изрази пред кандидата съгласието си за персонала по М.А.606(а) и (б).
- б) Компетентният орган установява дали процедурите, посочени в ръководството за техническо обслужване на организацията, съответстват на изискванията на М.А., подчаст Е и осигурява подписването на декларация за поемане на ангажимент от отговорния мениджър.
- в) Компетентният орган проверява дали организацията изпълнява изискванията на част М.А, подчаст Е.
- г) По време на проучването за издаване на одобрение се организира най-малко една среща с отговорния мениджър, за да се провери, че той/тя напълно разбира значимостта на одобрението и причината за подписване на декларация за поемане на ангажимент от страна на организацията за спазване на процедурите, посочени в ръководството за техническо обслужване.
- д) Всички Несъответствия се потвърждават писмено пред организацията кандидат.
- е) Компетентният орган документира всички Несъответствия, действия по отстраняването им и препоръки.
- ж) За първоначалното одобрение, всички несъответствия трябва да бъдат отстранени от организацията и това да бъде проверено от компетентния орган преди издаването на одобрението.

М.Б.603 Издаване на одобрение

- а) Компетентният орган трябва да издаде на кандидата удостоверение за одобрение формуляр 3 на EASA (допълнение V), който включва степента на одобрението, когато организацията за техническо обслужване е в съответствие с приложимите параграфи на тази част.
- б) Компетентният орган посочва условията, приложени към одобрението по удостоверението за одобрение формуляр 3 на EASA .
- в) В лиценза EASA формуляр 3 се записва справочен номер по начин, указан от Агенцията.

М.Б.604 Непрекъснат контрол

- а) Компетентният орган води и актуализира регистър за всички одобрени по М.А., подчаст Е организации за техническо обслужване, които са под неговия надзор, датите на бъдещите и на извършените прегледи.
- б) Всяка организация се проверява изцяло, като периодите между две отделни проверки не надвишават 24 месеца.

- в) Всички Несъответствия се потвърждават писмено пред организацията кандидат.
- г) Компетентният орган документираща всички Несъответствия, действия по отстраняването им и препоръки.
- д) На всеки 24 месеца се организира най-малко една среща с отговорния мениджър, за да се провери, че той/тя напълно е информиран за важните въпроси, възникнали по време на проверките.

М.Б.605 Несъответствия

- а) Когато по време на проверките или по друг начин се открие доказателство, показващо неспазване на изискване от част М, компетентният орган предприема следните действия:
  1. При Несъответствия на ниво 1 компетентният орган предприема незабавни действия за анулиране, ограничаване или временно спиране изцяло или частично, в зависимост от степента на констатацията ниво 1, на действието на одобрението на организацията за техническо обслужване до успешното предприемане на коригиращи действия от организацията.
  2. При Несъответствия на ниво 2 компетентният орган предоставя период за извършване на констатацията в зависимост от същността на констатацията, но не по-дълъг от три месеца. При определени обстоятелства, в края на първия такъв период и в зависимост от същността на несъответствието компетентният орган може да удължи тримесечния период при наличието на задоволителен план с коригиращи действия.
- б) Компетентният орган трябва да предприеме действия за временно спиране, изцяло или частично, на действието на одобрението в случай, че организацията не изпълни графика, определен от компетентния орган.

М.Б.606 Промени

- а) В случай на пряко одобрение на измененията в ръководството за техническо обслужване на организацията, компетентният орган проверява, че процедурите, посочени в ръководството са в съответствие с част М, преди официално да уведоми одобрената организация за одобрението.
- б) В случай на непряко одобрение на измененията в ръководството за техническо обслужване на организацията, компетентният орган трябва да си осигури адекватен контрол над одобрението на всички изменения в ръководството.
- в) Компетентният орган може да предпише условия, при които одобрената по М.А., подчаст Е организация за техническо обслужване може да функционира по време на такива промени, докато компетентният орган не реши, че одобрението трябва да бъде временно прекратено.

М.Б.607 Анулиране, временно прекратяване, и ограничаване на действието на одобрението

Компетентният орган трябва да:

- а) прекрати временно действието на одобрението по обосновани причини в случай на потенциална заплаха за безопасността; или
- б) временно прекрати, анулира или ограничи действието на одобрението в съответствие с М.Б.605.

ПОДЧАСТ Ж

ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ПОДДЪРЖАНЕ НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

М.Б.701 Приложение

- а) При търговски въздушен превоз компетентният орган получава за одобрение заедно с първоначалното заявление за удостоверение за въздушен превозвач и, където е приложимо, всички варианти, за които се кандидатства и за всеки тип въздухоплавателно средство, което ще се експлоатира, още следните документи:
  - 1. спецификации на управлението на поддържане на летателната годност;
  - 2. програмите на оператора за техническо обслужване на въздухоплавателното средство;
  - 3. техническия дневник на оператора;
  - 4. ако е подходящо, техническата спецификация на договорите за техническо обслужване между оператора и одобрената по част 145 организация за техническо обслужване.
- б) Когато съоръженията са разположени в повече от една държава - членка, проучването за издаване на одобрение и непрекъснатият контрол върху него се извършват заедно с компетентните органи, определени от държавите - членки, на чиято територия са разположени част от съоръженията.

М.Б.702 Първоначално одобрение

- а) Ако са спазени изискванията на М.А.706 (а), (в), (г) и М.А. 707, компетентният орган официално и в писмен вид трябва да изрази пред кандидата съгласието си за персонала по М.А.706 (а),(в), (г) и М.А. 707.
- б) Компетентният орган установява дали процедурите, посочени в спецификациите на организацията за управление поддържането на летателната годност, съответстват на изискванията на М.А., подчаст Ж и осигурява подписването на декларация за поемане на ангажимент от отговорния мениджър.
- в) Компетентният орган проверява, дали организацията спазва изискванията на част М.А, подчаст Ж.
- г) По време на проучването за издаване на одобрение се организира най-малко една среща с отговорния мениджър, за да се провери, че той/тя напълно разбира значението на одобрението и основанието за подписване на декларация за ангажираност за спазване спецификациите на организацията с цел спазване на процедурите, посочени в спецификациите на организацията за управление поддържането на летателната годност.

- д) Всички Несъответствия трябва да се потвърдят писмено пред организацията-кандидат.
- е) Компетентният орган документира всички Несъответствия, действия по отстраняването им и препоръки.
- ж) За първоначалното одобрение, всички коригиращи действия, изисквани от Несъответствията трябва да бъдат завършени от организацията преди издаването на одобрението.

М.Б.703 Издаване на одобрение

- а) Компетентният орган трябва да издаде на кандидата удостоверение за одобрение "формуляр 14 на EASA" (допълнение V), който включва обхвата на одобрението, когато организацията за управление поддържа поддържането на летателната годност е в съответствие с М.А., подчаст Ж.
- б) Компетентният орган посочва валидността на одобрението в удостоверението за одобрение "формуляр 14 на EASA".
- в) В удостоверението за одобрение формуляр 14 се записва справочния номер по начин, указан от Агенцията.
- г) В случай на търговски въздушен транспорт информацията, съдържаща се във формуляр 14 на EASA ще бъде включена в удостоверението на въздушния превозвач.

М.Б.704 Непрекъснат контрол

- а) Компетентният орган води и актуализира регистър за всички одобрени по М.А., подчаст Ж организации за управление поддържането на летателната годност, които са под неговия надзор, датите, на които ще се извършат посещенията с цел одит и датите, на които са били извършени посещенията с цел одит.
- б) Всяка организация се контролира на интервали, които не надвишават 24 месеца.
- в) Образец от въздухоплавателното средство, поддържано от одобрена по М.Б., подчаст Ж организация, се изследва на всеки 24 месеца. Размерите на образца се определят от компетентния орган на базата на резултатите от предишни проверки и изследвания на продукта.
- г) Всички Несъответствия се потвърждават писмено пред организацията-кандидат.
- д) Компетентният орган документира всички Несъответствия, действия по отстраняването им и препоръки.
- е) На всеки 24 месеца се организира най-малко една среща с отговорния мениджър, за да се провери, че той/тя напълно е информиран за значимите въпроси, възникнали по време на проверките.

М.Б.705 Несъответствия

- а) Когато по време на проверките или по друг начин се открие доказателство, показващо несъответствие с изискване от част М, компетентният орган предприема следните действия:

1. При Несъответствия от ниво 1 компетентният орган предприема незабавни действия за анулиране, ограничаване или временно спиране изцяло или частично, в зависимост от значението на констатацията от ниво 1, одобрението на организацията за управление поддържането на летателната годност до успешното предприемане на коригиращи действия от организацията.
  2. При Несъответствия от ниво 2 компетентният орган предоставя период за извършване на коригиращи действия в зависимост от същността на констатацията, но не по-дълъг от три месеца. При определени обстоятелства, в края на първия такъв период и в зависимост от същността на несъответствието компетентният орган може да продължи тримесечния период при наличието на задоволителен план с коригиращи действия.
- б) Компетентният орган ще предприеме действия за временно спиране, изцяло или частично, на одобрението в случай, че организацията не изпълни графика, зададен от компетентния орган.

М.Б.706 Промени

- а) В случай на пряко одобрение на измененията в спецификациите на организацията за ръководство поддържането на летателната годност, компетентният орган проверява, че процедурите, посочени в спецификациите са в съответствие с част М, преди официално да уведоми одобрената организация за одобрението.
- б) В случай на непряко одобрение на измененията в спецификациите на организацията за управление поддържането на летателната годност, компетентният орган трябва да си осигури адекватен контрол върху одобрението на всички изменения в спецификациите.
- в) Компетентният орган предписва условията, при които одобрената по М.А., подчаст Ж организация за ръководство поддържането на летателната годност може да функционира по време на такива промени, докато компетентният орган не реши, че одобрението трябва да бъде прекратено.

М.Б.707 Анулиране, временно прекратяване, и ограничаване на действието на одобрението

Компетентният орган трябва да:

- а) прекрати временно действието на одобрението в случай на потенциална заплаха за безопасността; или
- б) прекрати временно, анулира или ограничи действието на одобрението в съответствие с М.Б.705.

ПОДЧАСТ 3

УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ПОВТОРНО ПУСКАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ

(следва да бъде разработена, ако е целесъобразно)

ПОДЧАСТ И

УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ПРЕГЛЕД НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

М.Б.901 Оценка на препоръките

При получаване на заявление и на съответната препоръка за издаване на удостоверение за преглед на летателната годност и в съответствие с М.А.902(г) се извършва следното.

1. Съответният квалифициран персонал на компетентния орган проверява дали становището за съответствие, съдържащо се в препоръката доказва, че е извършен пълен преглед на летателната годност по М.А.710.
2. Компетентният орган извършва проучване и може да поиска допълнителна информация, подкрепяща оценката в препоръката.

М.Б.902 Преглед на летателната годност от компетентния орган

- а) Когато компетентният орган реши да извърши преглед на летателната годност и да издаде удостоверение за преглед на летателната годност формуляр 15а на EASA (допълнение III), компетентният орган извършва прегледа на летателната годност в съответствие с предписанията на М.А.710.
- б) Компетентният орган има подходящо квалифициран персонал за извършване на прегледа на летателната годност. Персоналът на компетентния орган:
  1. има най-малко 5 години опит в поддържането на летателната годност; и
  2. притежава съответния лиценз по част 66 или аеронавигационна степен или неин еквивалент; и
  3. е преминал официален курс за обучение за техническо обслужване на въздухоплавателни средства и техни компоненти; и
  4. заема длъжност със съответните отговорности.
- в) Компетентният орган поддържа регистър за целия персонал за преглед на летателната годност, който включва данни за всяка съответна квалификацията, както и обобщение на опита и обучението в областта на управлението поддържането на летателната годност.
- г) Компетентният орган трябва да има достъп до съответните данни, посочени в М.А.305, М.А.306 и М.А.401, при извършване на преглед на летателната годност.

М.Б.903 Несъответствия

- а) Когато по време на проверките на въздухоплавателното средство или по друг начин се открие доказателство, показващо неспазване на изискване от част М, компетентният орган предприема следните действия:
  1. При Несъответствия от ниво 1 компетентният орган изисква да се предприемат коригиращи действия преди следващия полет, а самият той предприема незабавни действия за анулиране или временно спиране на действието на удостоверението за преглед на летателната годност.

2. При Несъответствия от ниво 2 коригиращите действия, изисквани от компетентния орган, трябва да съответстват на същността на Несъответствияте.

Допълнение I

Споразумение за поддържане на летателната годност

1. Когато собственик сключи договор с одобрена по М.А., подчаст Ж организация за поддържане на летателната годност в съответствие с М.А.201 за изпълнение на задачите по поддържане на летателната годност, при поискване от компетентния орган трябва да се изпрати от собственика копие от това споразумение на компетентния орган в държавата-членка по регистрация, след като споразумението е подписано от двете страни.
2. Споразумението се съставя, като се отчитат изискванията на част М и се посочват задълженията на подписалите го страни във връзка с поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство.
3. Споразумението съдържа като минимум следното:
  - регистрация на въздухоплавателното средство;
  - тип на въздухоплавателното средство;
  - сериен номер на въздухоплавателното средство;
  - данни за собственика или лизингополучателя на въздухоплавателното средство включително и адреса;
  - данни за одобрената по М.А., подчаст Ж организация за поддържане на летателната годност включително и адреса.
4. В споразумението се записва следното:

Собственикът поверява на одобрената организация управлението на поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство, разработката на програма за техническо обслужване, която да бъде одобрена от компетентните органи в държавата-членка, където въздухоплавателното средство е регистрирано, както и организацията на техническото обслужване на въздухоплавателното средство в съответствие с упоменатата програма за техническо обслужване в одобрена организация. Според това споразумение двете подписали страни се задължават да следват съответните задължения на споразумението.

Собственикът потвърждава, че доколкото той е уведомен, цялата информация, предоставена на одобрената организация по отношение на поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство, е и ще бъде точна, както и че въздухоплавателното средство няма да бъде променяно без предварителното одобрение на одобрената организация.

В случай на неспазване на това споразумение от някоя от подписалите го страни, то става невалидно. Тогава собственикът запазва пълната отговорност за всяка задача, свързана с поддържане на летателната годност на въздухоплавателното средство, и той трябва да информира компетентните органи в държавата-членка по регистрация в срок от две седмици.

5. Когато собственик сключи договор с одобрена по М.А., подчаст Ж организация за поддържане на летателната годност в съответствие с М.А.201, задълженията на двете страни се разделят, както следва.
  - 5.1. Задължения на одобрената организация:

1. типът въздухоплавателно средство е в областта на приложение на нейното одобрение;
2. при поддържане на летателната годност на въздухоплавателното средство да спазва посочените по-долу условия:
  - да разработва програма за техническо обслужване на въздухоплавателното средство, включително програма за надеждност;
  - да организира одобряването на програмата за техническо обслужване на въздухоплавателното средство;
  - да предоставя на собственика копие от програмата за техническо обслужване на въздухоплавателното средство, след като тя е одобрена;
  - да организира преходна инспекция с предишната програма за техническо обслужване на въздухоплавателното средство;
  - да организира извършването на цялото техническо обслужване от одобрена организация за техническо обслужване;
  - да организира прилагането на всички подходящи указания за летателна годност;
  - да организира отстраняването на всички дефекти, открити по време на плановото техническо обслужване или докладвани от собственика, от одобрена организация за техническо обслужване;
  - да координира плановото техническо обслужване, прилагането на указанията за летателна годност, подмяната на части с ограничен експлоатационен срок и проверка на компоненти;
  - да информира собственика всеки път, когато въздухоплавателното средство се изпраща в одобрена организация за техническо обслужване;
  - да организира и следи цялата техническа документация;
  - да архивира цялата техническа документация.
3. да организира одобрението на всички и всяка модификация на въздухоплавателното средство в съответствие с част 21, преди да бъдат извършени;
4. да организира одобрението на всички и всяка поправка на въздухоплавателното средство в съответствие с част 21, преди да бъдат извършени;
5. да информира органите, отговорни за летателната годност, в държавата-членка по регистрация, когато въздухоплавателното средство не е представено на одобрената организация за техническо обслужване от собственика, както се изисква от одобрената организация;
6. да информира органите, отговорни за летателната годност, в държавата-членка на регистрация, когато настоящото споразумение не се спазва;

7. при необходимост да извършва преглед на летателната годност на въздухоплавателното средство и да попълни удостоверението за преглед на летателната годност или препоръката към държавата- членка на регистрацията;
8. да докладва за събития, както е указано в съответните регламентиращи документи;
9. да информира компетентните органи в държавата-членка по регистрацията в случай, че настоящото споразумение се денонсира от една от страните.

5.2. Задължения на собственика:

1. да има общи познания за одобрената програма за техническо обслужване;
2. да има общи познания за част М;
3. да представи въздухоплавателното средство на одобрената организация за техническо обслужване в определеното по искане на одобрената организация време;
4. да не модифицира въздухоплавателното средство преди да се консултира с одобрената организация;
5. да информира одобрената организация за цялото техническо обслужване, особено за извършеното без знанието и контрола на одобрената организация;
6. да докладва на одобрената организация с помощта на дневника за всички дефекти, открити по време на експлоатацията на въздухоплавателното средство;
7. да информира компетентните органи в държавата-членка по регистрацията в случай, че настоящото споразумение се денонсира от една от страните;
8. да информира компетентните органи в държавата-членка на регистрацията и одобрената организация в случай, че въздухоплавателното средство бъде продадено;
9. да изготви доклади за събития, както се изисква в съответните правилници.

Допълнение II

Формуляр 1 на EASA

Използване на формуляр 1 на EASA за техническо обслужване

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Удостоверението трябва да отговаря на приложения формат, като номерата на полетата във всяко поле трябва да бъдат разположени, както е показано на образеца. Размерите на всяко поле могат да се променят в съответствие с информацията в него, но не до степен, която би направила удостоверението неразпознаваемо. Размерите на цялото удостоверение могат да бъдат значително увеличени или намалени дотолкова, доколкото удостоверението остава разпознаваемо и четливо. Ако не сте сигурни за размерите на удостоверението, консултирайте се с вашата държава - членка.

Печатният текст трябва да бъде ясен и четлив, за да позволява лесно прочитане.

Удостоверението трябва да бъде предварително отпечатано или изготвено на компютър, но и в двата случая отпечатаният текст и знаци трябва да бъдат ясни и четливи. Предварителното отпечатване на текст е разрешено в съответствие с приложения образец, но не е разрешено да се отпечатва друг вид декларация за съответствие. Приемливи езици са английски език и, при необходимост, езикът/езиците на съответната държава - членка.

Удостоверението може да се попълни на английски език, когато се използва за експортни цели, в останалите случаи удостоверението може да се попълва на официалния език/езици в съответната държава - членка.

Данните, които трябва да се въведат в удостоверението, могат да бъдат или отпечатани на машина/компютър, или написани на ръка, като се използват главни букви, и текстът трябва да позволява лесно разчитане.

Съкращенията трябва да бъдат сведени до минимум.

Мястото, останало върху обратната страна на удостоверението, може да се използва от издаващия орган за нанасяне на допълнителна информация, но не трябва да съдържа декларация за съответствие.

Оригиналното удостоверение трябва да придружава елементите и трябва да се установи съответствие между удостоверението и елемента. Копие от удостоверението трябва да се съхранява в организацията, която е съставила или поддържа елемента. Когато форматът на удостоверението и данните в него са изцяло изготвени на компютър, ако държавата-членка приема това, е разрешено форматът на удостоверението и данните в него да се съхранят в защитена база данни.

Когато едно удостоверение се използва за повторно пускане в експлоатация на известен брой детайли/части и тези части след това са разделени, например от дистрибутор на части, тогава копие от оригиналното удостоверение трябва да придружава тези части, а оригиналът на удостоверението трябва да се съхранява от организацията, получила партидата части. Ако оригиналът на удостоверението не се запази, това може да направи невалидни повторно въведените в експлоатация части.

ЗАБЕЛЕЖКА: Броят на копията от удостоверението, изпратени на клиента или съхранени от издаващия орган, не е ограничен.

Удостоверението, което придружава елемент, може да бъде прикрепено към него, като се постави в плик, от съображения за съхраняване.

2. СЪСТАВЯНЕ НА УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ПОВТОРНО ПУСКАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ ОТ ИЗДАВАЩИЯ ГО ОРГАН

Освен ако не е предвидено друго, всички полета трябва да бъдат попълнени, за да бъде документът валиден.

Поле 1: Наименование на компетентния орган и на държавата-членка, с чието одобрение е издадено удостоверението. Тази информация може да бъде предварително отпечатана.

Поле 2: Предварително отпечатан текст “Удостоверение за разрешено повторно пускане в експлоатация / формуляр 1 на EASA”

Поле 3: Предварително отпечатан единствен номер, който се използва за контрол и проследяване на удостоверението; освен това документът е изготвен на компютър единственият номер не е необходимо да бъде предварително отпечатан, тъй като компютърът може да се програмира да номерира автоматично.

Поле 4: Пълното наименование и адресът, както и пощенският адрес, ако е различен, на одобрената организация, която повторно въвежда в експлоатация елементите, включени в това удостоверение. Това поле може да бъде предварително отпечатано. Поставянето на лого и други знаци е разрешено, ако логото може да се събере в полето.

Поле 5: Това поле е предвидено да даде възможност да се направи справка с работна заявка/договор/фактура или друг вътрешен организационен процес, така че да може да се създаде система за бързо проследяване и откриване на документи.

Поле 6: Това поле е предвидено за удобство на организацията, издаваща удостоверението, с цел справка с поле 13 “Забележки” чрез използването на отделен номер за всеки елемент. Попълването му не е задължително.

Когато известен брой елементи трябва да бъдат повторно въведени в експлоатация с едно удостоверение, е разрешено да се използва отделен списък с препратки между удостоверението и списъка.

Поле 7: Трябва да съдържа наименование или описание на елемента. Предпочитание се отдава на използването на означенията от Илюстрования каталог за части.

Поле 8: Посочва се номера на частта. Предпочитание се отдава на използването на означенията от Илюстрования каталог за части.

Поле 9: Използва се, за да се укажат типово одобрените продукти, за които повторно въведените в експлоатация елементи отговарят на условията за монтаж. Попълването на полето е по избор, но ако се попълва, е разрешено да се направят следните записи:

- а) специфичен или сериен модел на въздухоплавателно средство, двигател, витло или спомагателен енергиен агрегат или препратка към наличен каталог или ръководство, които съдържат тази информация. Например: Чесна 150.
- б) “различни”, ако е известно, че частта отговаря на условията за монтаж на повече от един модел от типово одобрения продукт, освен ако органът издаващ удостоверението не желае да ограничи употребата за определен модел, което трябва да бъде посочено.
- в) “неизвестно”, ако предназначението е неизвестно; тази категория се използва основно от организациите за техническо обслужване.

ЗАБЕЛЕЖКА: Данните в поле 9 не са достатъчни за разрешаването на инсталирането на частта в определено въздухоплавателно средство, двигател, витло или спомагателен енергиен агрегат. Потребителят/монтажникът трябва да потвърди с документи като например каталог на частите, бюлетини на

производителя и др., че частта отговаря на изискванията за определената инсталация.

Поле 10: Количество – указва броя на частите, които се въвеждат повторно в експлоатация.

Поле 11: Сериен номер и/или партиден номер (ако има такъв) – указва серийния номер и партидния номер (ако има такъв) на частта; ако такива номера няма, се попълва няма такива).

Поле 12: Изброените по-долу термини в кавички с техните дефиниции показват състоянието на частта, която се въвежда повторно в експлоатация. В поле 12 може да се запише един термин или комбинация от термини.

1. ОСНОВНО РЕМОНТИРАН

Възстановяването на използвана част чрез преглед, тест и подмяна в съответствие с одобрен стандарт до степен на оперативна годност. Одобрен стандарт (*) означава стандарт за производство или проектиране, или техническо обслужване, или качество, одобрен от компетентния орган.

2. ПРЕГЛЕДАН/ИЗПИТАН

Изпитване на част, за да се установи съответствие с одобрен стандарт.(*)

3. МОДИФИЦИРАН

Промяна на част, за да се установи съответствие с одобрен стандарт.(*)

4. ПОПРАВЕН

Възстановяването на част до състояние, годно за експлоатация, в съответствие с одобрен стандарт(*) .

5. РЕГЕНЕРИРАН

Възстановяването на използвана гума в съответствие с одобрен стандарт(*) .

6. ПОВТОРНО СГЛОБЕН

Повторното сглобяване на част в съответствие с одобрен стандарт(*) .

Пример: Витло след транспортиране.

ЗАБЕЛЕЖКА: Последната позиция се използва само за части, които първоначално са сглобени изцяло от производителя в съответствие с изискванията за производство като например, но не само, част 21.

(*) Одобрен стандарт означава одобрен от компетентния орган стандарт за производство/проектиране/поддръжка/качество.

Посочената по-горе информация се подкрепя от препратки в поле 13 към одобрени данни, ръководства, спецификации, използвани по време на техническото обслужване.

Поле 13 Задължително е в това поле да се посочи всяка информация, пряко или чрез препратки към подкрепяща документация, която съдържа определени данни или ограничения, отнасящи се до частите, които се допускат до експлоатация, необходими на потребителямонтажника да вземе окончателно решение за летателната годност на частта. Информацията трябва да бъде ясна, пълна и предоставена във вид и по начин, адекватни на целта за формиране на окончателно решение.

Всяка информация трябва да бъде ясно обозначена към коя част се отнася. Ако няма информация, се записва “няма”.

По-долу са дадени някои примери за информацията, която трябва да се посочи:

- Идентификация и издаване на документация за техническо обслужване, използвана като одобрен стандарт.
- Указания за летателна годност, които са изпълнени или е установено, че са изпълнени.
- Поправки, които са изпълнени или е установено, че са изпълнени.
- Модификации, които са изпълнени или е установено, че са изпълнени.
- Подменени части, които са монтирани или е установено, че са монтирани.
- Изменения във времето на части с ограничен експлоатационен срок.
- Отклонения от работната заявка на клиента.
- Препратка към одобрение по М.А., подчаст Е.
- Идентификация на друг регламент, ако не е част 145 или част М, подчаст Е.
- Декларация за повторно пускане в експлоатация , за да се изпълни изискване на друга държава за техническо обслужване.
- Декларация за повторно пускане в експлоатация, за да се изпълнят условията на международно споразумение за техническо обслужване, в частност Канадското споразумение за техническо обслужване и Двустранното споразумение на САЩ за безопасност на въздухоплаването – процедура за изпълнение на техническо обслужване.

Полета 14, 15, 16, 17 и 18: Не трябва да бъдат използвани за задачи по техническото обслужване от одобрени по М.А., подчаст Е организации за техническо обслужване. Тези полета са специално предназначени за повторно пускане в експлоатация /сертифициране на нови части в съответствие с част 21 и националните авиационни подзаконови актове, които са в сила преди влизането в сила на част 21.

Поле 19: Съдържа декларацията за разрешаване повторното пускане в експлоатация за всяко техническо обслужване, извършено от одобрени по М.А., подчаст Е организации за техническо обслужване. Когато извършваното техническо обслужване не е по част М, в поле 13 ще се посочи съответната национална разпоредба. Във всеки един случай трябва да се отбележи подходящото поле, за да бъде валидно повторното пускане в експлоатация.

При наличието на информацията “освен ако е указано по друг начин в поле 13” се имат предвид следните случаи:

- а) когато техническото обслужване не може да бъде завършено;
- б) когато техническото обслужване се отклонява от стандарта, изискван по част М;

- в) когато техническото обслужване е извършено в съответствие с изискване, което не е от част М.

Точният случай или комбинация от случаи се посочва в поле 13.

Поле 20: За подпис на персонала, удостоверяващ техническо обслужване, от одобрената по М.А., подчаст Е организация за техническо обслужване. Този подпис може да бъде компютърно отпечатан, ако държавата-членка намира за удовлетворителен факта, че само подписващото лице може да пусне компютъра, както и че не е възможно да се постави подпис върху компютърно изготвен формуляр.

Поле 21: Референтен номер на одобрената по М.А., подчаст Е организация за техническо обслужване, даден от държавата-членка.

Поле 22 :Името на подписалото се в поле 20 лице и справка за персонално упълномощаване.

Поле 23: Датата на подписване на повторно пускане в експлоатация от поле 19 (ден/месец/година). Месецът се записва с букви. Допускането до експлоатация се подписва при “завършване на техническото обслужване”.

Моля, отбележете, че информацията за отговорностите на потребителя е дадена върху обратната страна на това удостоверение. Тази информация може да бъде добавена към лицевата страна на удостоверението, под долната линия, като се намали височината на удостоверението.

1.Компетентен орган /страна		2. УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА РАЗРЕШЕНО ПОВТОРНО ПУСКАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ ФОРМУЛЯР 1 на EASA				3.Номер на формуляра	
4.Наименование и адрес на одобрената организация:						5.Работна заявка/договор/фактура	
6.Част	7.Описание	8.Номер на частта	9.Приемливост **	10.Количество	11.Сериен/партиден номер	12.Състояние/работа	
13. Забележки							
14.Удостоверява се, че посочените по-горе части са произведени в съответствие с: - одобрени проектни данни и са в състояние на безопасна експлоатация; - неодобрени проектни данни, посочени в поле 13.				19. - Повторно пускане в експлоатация по част 145.A.50 - Друг подзаконов акт, посочен в поле 13 Удостоверява се, че, освен ако няма друг запис в поле 13, работата, посочена в поле 12 и описана в поле 13, е извършена в съответствие с разпоредбите на част 145 и поради това /частите се считат за готови за повторно пускане в експлоатация			
15.Подпис на упълномощено лице		16.Номер на одобрението /разрешителното		20.Подпис на упълномощено лице		21.Референтен номер на удостоверение/одобрение	
17.Име		18.Дата (ден/месец/година)		22.Име		23.Дата (ден/месец/година)	

Формуляр 1 от EASA – издание 1

* Монтажникът трябва да провери изпълнението на условията по отношение на приложимите технически данни

Удостоверение за повторно пускане в експлоатация

Формуляр 1 на EASA

ОТГОВОРНОСТИ НА ПОТРЕБИТЕЛЯ/МОНТАЖНИКА

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Важно е да се разбере, че самото съществуване на документа автоматично не задължава компетентния орган да монтира частта/компонента/възела.
2. Когато потребителят/монтажникът работи в съответствие с национални разпоредби на органа, който отговаря за летателна годност, и е различен от органа, отговарящ за летателна годност, посочен в поле 1, от основно значение е потребителят/монтажникът да установи, че неговият орган за летателна годност приема части/компоненти/възли от упълномощения орган за летателна годност, посочен в поле 1.
3. Информацията в полета 14 и 19 не представлява сертифициране на инсталацията. Във всички случаи документацията за техническото обслужване на въздухоплателното средство трябва да съдържа сертифициране на инсталацията, издадено в съответствие с националните разпоредби на потребителя/монтажника, преди да бъдат разрешени полети на въздухоплателното средство.

Допълнение III

Удостоверение за преглед на летателната годност

Одобряваща държава - членка, член на Европейската агенция за безопасност на въздухоплаването	УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ПРЕГЛЕД НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ	Референтен номер на УПЛГ: АА-G1-000
<p>В съответствие с Регламент (ЕО) №1592/2002 на Европейския парламент и на Съвета, в момента в сила</p> <p>(ИМЕ НА ТЪРГОВСКОТО ДРУЖЕСТВО) ОРГАНИЗАЦИЯ ПО ЧАСТ М, РАЗДЕЛ А, ПОДЧАСТ Ж</p> <p>РЕФЕРЕНТЕН НОМЕР: MS-G1-000</p> <p>е извършила преглед на летателната годност в съответствие с разпоредбите на М.А.710 на следното въздухоплавателно средство:</p> <p>Производител на въздухоплавателно средство .....</p> <p>Наименование на въздухоплавателно средство от производителя: .....</p> <p>Регистрация на въздухоплавателно средство .....</p> <p>Сериен номер на въздухоплавателно средство .....</p> <p>Счита се, че въздухоплавателното средство има летателна годност по време на прегледа.</p> <p>Дата на издаване: ..... Валиден до: .....</p> <p>Подпис: ..... Разрешително №: .....</p>		

1-во удължаване: Въздухоплавателното средство се е намирало в контролирана среда в съответствие с М.А.901 през последната година. По времето на издаване на удостоверение се счита, че въздухоплавателното средство има летателна годност.

Дата на издаване: .....

Валиден до: .....

Подпис: .....

Разрешително №: .....

2-ро удължаване: Въздухоплавателното средство се е намирало в контролирана среда в съответствие с М.А.901 през последната година. По времето на издаване на удостоверение се счита, че въздухоплавателното средство има летателна годност.

Дата на издаване: .....

Валиден до: .....

Подпис: .....

Разрешително №: .....

Формуляр 15б на EASA

ДЪРЖАВА – ЧЛЕНКА
член на
Европейската агенция за безопасност на въздухоплаването

УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ПРЕГЛЕД НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

РЕФЕРЕНТЕН НОМЕР НА УПЛГ :

В съответствие с Регламент (ЕО) №1592/2002 на Европейския парламент и на Съвета на Европейския съюз, който в момента е в сила, държавата-членка с настоящото удостоверява, че следното въздухоплавателно средство:

Производител на въздухоплавателното средство: .....

Наименование на въздухоплавателно средство от производителя: .....

Регистрация на въздухоплавателно средство: .....

Сериен номер на въздухоплавателно средство: .....

Счита се, че въздухоплавателното средство има летателна годност по време на прегледа.

Дата на издаване: .....

Валиден до: .....

Подпис: .....

Разрешително №: .....

Допълнение IV

Категории одобрение

СИСТЕМА ОТ КЛАСОВЕ И КАТЕГОРИИ НА ОДОБРЕНИЕ НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ

1. Освен ако не е указано друго, за най-малката организация в параграф 11, таблица 1 е посочен цялата област на приложението на одобрението, възможна по М.А., подчаст Е върху стандартен формуляр. На дадена организация трябва да се издаде одобрение, което варира от само един клас и категория с ограничения до всички класове и категории с ограничения.
2. В допълнение към таблица 1 одобрената по М.А., подчаст Е организация за техническо обслужване трябва да посочи в съответствие с подчаст Е обхвата на работата в ръководството на организацията за техническа поддръжка Вж. също параграф 10.
3. В границите на одобрените класове и категории, дадени от държавата-членка, обхватът на работата, посочен в описанието на организацията за техническо обслужване, определя точните граници на одобрение. Поради това, от съществено значение е одобрените класове и категории да са съвместими с обхвата на работата.
4. Категория от клас А означава, че одобрената по М.А., подчаст Е организация за техническо обслужване може да извърши техническо обслужване на въздухоплавателното средство и който и да е компонент (включително двигатели/спомагателни енергийни агрегати) само когато такива компоненти са монтирани на въздухоплавателното средство, с изключение на това, че компонентите могат да бъдат временно отстранени за техническо обслужване, когато отстраняването е явно разрешено в ръководството за техническо обслужване на въздухоплавателното средство с цел улесняване на достъпа, което е предмет на процедура за контрол в описанието на организацията за техническо обслужване, приемлива за държавата-членка. В частта за ограничения трябва да се посочи обхватът на такова техническо обслужване, което ще уточни и обхвата на одобрението.
5. Категория от клас В означава, че одобрената по М.А., подчаст Е организация за техническо обслужване може да извършва техническо обслужване на демонтиран двигател/спомагателен енергиен агрегат/СЕА и компоненти на двигател/СЕА, само когато такива компоненти са монтирани на двигателя/спомагателната силова установка, с изключение на това, че компонентите могат да бъдат временно отстранени за техническо обслужване, когато отстраняването е явно разрешено в ръководството на двигателя/ СЕА с цел улесняване на достъпа. В частта за ограничения ще се посочи обхватът на такова техническо обслужване, което ще укаже и степента на лиценза. Одобрена по М.А., подчаст Е организация за техническо обслужване с категория В може също така да извършва техническо обслужване на монтиран двигател по време на “базово” и “линейно” техническо обслужване, предмет на процедура за контрол като част от описанието на организацията за техническо обслужване. Обхватът на работата, посочен в описанието на организацията за техническо обслужване, отразява тази дейност, когато е разрешена от държавата- членка.
6. Категория от клас С означава, че одобрената по М.А., подчаст Е организация за техническо обслужване може да извършва техническо обслужване на демонтирани компоненти (с изключение на двигатели и спомагателни енергийни агрегати/СЕА), предназначени за монтиране на въздухоплавателното средство или двигател/спомагателен енергиен агрегат. В частта за ограничения ще се посочи обхватът на такова техническо обслужване, което ще определи и обхвата на одобрението. Одобрена по М.А., подчаст Е организация за техническо обслужване с категория С може също така да извършва техническо обслужване на монтиран компонент по време на базово и линейно техническо обслужване или в работно помещение за техническо обслужване на двигател/СЕА, в случай че това е предмет на процедура за контрол като част от описанието на организацията за техническо обслужване. Обхватът на работата,

посочен в описанието на организацията за техническо обслужване, отразява тази дейност, когато е разрешена от държавата-членка.

7. Категория от клас D е различна категория, която не се отнася непременно до определено въздухоплавателно средство, двигател или друг компонент. Категорията D1 – Безразрушителен Контрол (БК) е необходим само за одобрена по М.А., подчаст Е организация за техническо обслужване, която извършва безразрушителен контрол като отделна задача за друга организация. Одобрена по М.А., подчаст Е организация за техническо обслужване с категория А, В или С може да извършва безразрушителен контрол на продукти, на които прави техническо обслужване, ако описанието на организацията за техническо обслужване съдържа процедури за безразрушителен контрол, без да е необходимо организацията да има категория D1.
8. Частта за ограничения е предназначена да предоставя на държавата-членка максимална гъвкавост при адаптирането на одобрението за дадена организация. В таблица 1 са посочени видовете възможни ограничения и тъй като техническото обслужване е дадено в края на всяка категория, се счита за приемливо да се постави ударението върху задачата от техническото обслужване вместо върху типа или производителя на въздухоплавателното средство или двигателя, ако това е по-подходящо за организацията. За пример може да се посочат монтирането и техническото обслужване на авионикс системите.
9. В таблица 1 се правят препратки към серията, типа и групата в частта за ограничения за категории А и В. Серия означава специфичен тип серия, като например Чесна 150 или Чесна 172 или Бийч 55 и т.н. Тип означава специфичен тип или модел като например тип Чесна 172RG. Може да се цитира номер на серията или типа. Група означава например Чесна с един бутален двигател и др.
10. Когато се използва дълъг списък на одобрените дейности, който може да бъде предмет на чести изменения, тези изменения ще бъдат в съответствие с процедура, приемлива за държавата-членка и включена в описанието на организацията за техническо обслужване. Процедурата ще включва въпросите кой е отговорен за контрола на измененията в списъка на одобрените възможности и какви действия трябва да се предприемат за да се осъществи изменение. Тези действия включват осигуряване на съответствие с подчаст Е за продукти или услуги, добавени към списъка.
11. Одобрена по М.А., подчаст Е организация за техническо обслужване, в която работи само едно лице, което планира и извършва цялото техническо обслужване, може да има само категория с ограничение. Максимално разрешените граници са:

КЛАС въздухоплавателно средство	КАТЕГОРИЯ А2 САМОЛЕТИ	С БУТАЛНИ ДВИГАТЕЛИ, МАКСИМУМ 5700 KG
КЛАС въздухоплавателно средство	КАТЕГОРИЯ А3 ВЕРТОЛЕТИ С ЕДИН ДВИГАТЕЛ	С БУТАЛНИ ДВИГАТЕЛИ, МАКСИМУМ 3175 KG
КЛАС въздухоплавателно средство	КАТЕГОРИЯ А4 въздухоплавателни средства, РАЗЛИЧНИ ОТ А1, А2 И А3	БЕЗ ОГРАНИЧЕНИЯ
КЛАС ДВИГАТЕЛИ	КАТЕГОРИЯ В2 БУТАЛНИ	ПО-МАЛКО ОТ 450 HP
КЛАС КОМПОНЕНТИ, РАЗЛИЧНИ ОТ ДВИГАТЕЛИ И СЕА	С1 ДО С20	ПО СПИСЪКА С ОДОБРЕНИТЕ ДЕЙСТВИЯ
СПЕЦИАЛИЗИРАН КЛАС	D1 БК	ДА СЕ ПОСОЧИ МЕТОД ЗА БЕЗРАЗРУШИТЕЛЕН КОНТРОЛ

Трябва да се отбележи, че такава организация може да има бъде допълнително ограничение ограничена от компетентния орган в обхвата на одобрението лиценза в зависимост от дейностите на реалната дадената организация.

Таблица 1

КЛАС	КАТЕГОРИЯ	ОГРАНИЧЕНИЕ
Въздухоплавателно Средство	Категория А2 Самолети над 5700 kg	Посочва се производителят на самолета или групата, или серията, или типът и/или задачите по техническото обслужване
	Категория А3 Вертолети с един двигател	Посочва се производителят на хеликоптера или групата, или серията, или типът и/или задачите по техническото обслужване
	Категория А4 ВС, различни от А1, А2 и А3	Посочва се серията или типът на ВС и/или задачите по техническото обслужване
Двигатели	В1 Турбинни	Посочва се серията или типът на двигателя и/или задачите по техническото обслужване
	В2 Бутални	Посочва се производителят на двигателя или групата, или серията, или типът и/или задачите по техническото обслужване
	В3 СЕА	Посочва се производителят на двигателя или серията, или типът и/или задачите по техническото обслужване
Компоненти, различни от двигатели и СЕА	С1 Кондициониране и височинна система С2 Автопилот С3 Съвръзочно и навигационно оборудване С4 Врати-люкове С5 Електрическо захранване С6 КБО С7 Двигател-СЕА С8 Системи за управление С9 Горивна система С10 Вертолет-ротори С11 Вертолет-трансмисии С12 Хидравлична система С13 Прибори С14 Колесник С15 Кислородна система С16 Витла С17 Пневматична система С18 Предпазване от лед, дъжд, пожар С19 Остъкление С20 Силова конструкция	Посочва се типа на ВС или производителя на ВС, или производителя на компонента, или даден компонент и/или се прави препратка към списъка с одобрените дейности в описанието и/или задачите по техническото обслужване
Специализирани дейности	D1 безразрушителен контрол	Посочва се определен метод/методи за безразрушителен контрол

Допълнение V

Удостоверение за одобрение на Лиценз за организация за техническо обслужване по част М, раздел А, подчаст Е

Стр.1 от

ДЪРЖАВА - ЧЛЕНКА

член на

Европейската агенция за безопасност на въздухоплаването

УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ОДОБРЕНИЕ

РЕФЕРЕНТЕН НОМЕР:

В съответствие с Регламент (ЕО) №2042/2003 на Комисията на Европейския съюз, който в момента е в сила, и при изпълнение на посочените по-долу условия, държавата- членка с настоящото удостоверява, че:

(ИМЕ НА ТЪРГОВСКО ДРУЖЕСТВО) ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

като е организация за техническо обслужване, както е посочено в част М, раздел А, глава Е, на която е разрешено да извършва техническо обслужване на продуктите, изброени в таблицата на одобрението, и да издава съответното удостоверение за разрешаване на повторно пускане в експлоатация, като се използва горепосочения референтен номер.

УСЛОВИЯ:

1. Настоящото одобрение е ограничено до областта на приложение, посочена в съответната част за одобрение в ръководството на одобрената организация за техническо обслужване; и
2. Настоящото одобрение изисква съответствие с процедурите, посочени в ръководството на одобрената организация за техническо обслужване; и
3. Настоящото одобрение е валидно, докато одобрената организация за техническо обслужване поддържа съответствие с изискванията на част М.
4. Ако са изпълнени посочените по-горе условия, настоящото одобрение остава валидно, освен ако не е било отказано, заменено, временно прекратено или анулирано.

Дата на издаване: .....

Подпис: .....

Дата на таблицата, приложена към одобрението: .....За компетентния орган:

ТАБЛИЦА НА ОДОБРЕНИЕТО

Име на организацията: [ИМЕ НА ТЪРГОВСКО ДРУЖЕСТВО] ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

Референтен номер:

КЛАС	КАТЕГОРИЯ	ОГРАНИЧЕНИЕ
Въздухоплавателни средства	A2: Самолети DHC-6 Твин Отер серия A3: Вертолети с един двигател Робинзон R44	
ДВИГАТЕЛИ	B1: Газотурбинни PT6A серия	
Компоненти, различни от цели двигатели или спомагателни енергийни агрегати	C1 Кондициониране и височинна система C2 Автопилот C5 Електрическо захранване C6 КБО C7 Двигател-СЕА C16 Витла	DHC-6 Sperry DHC-6 DHC-6 аварийно PT6A управление на горивото Фиксирана стъпка и DHC-6
Специализирани услуги	D1 Безразрушителен контрол	Всички видове

Тази таблица на одобрението е ограничена за тези продукти и дейностите, които са посочени в обхвата на частта за одобрение, съдържаща се в ръководството на одобрената организация за техническо обслужване по част М, раздел А, глава Е.

Справка: .....

Дата на издаване: .....

Подпис: .....

За държавата- членка: .....

Допълнение VI

Удостоверение за одобрение на организация за управление запазването на летателната годност по част М, раздел А, подчаст Ж

ДЪРЖАВА - ЧЛЕНКА
член на
Европейската агенция за безопасност на въздухоплаването

УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ОДОБРЕНИЕ

РЕФЕРЕНТЕН НОМЕР:

В съответствие с Регламент (ЕО) №2042/2003 на Комисията, който в момента е в сила, и при изпълнение на посочените по-долу условия, държавата- членка с настоящото удостоверява, че:

(ИМЕ НА ТЪРГОВСКО ДРУЖЕСТВО) ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

е организация за управление запазването на летателната годност, както е посочено в част М, раздел А, подчаст Ж, на която е разрешено да управлява запазването на летателната годност на следните въздухоплавателни средства и да издава препоръки или удостоверения за преглед на летателната годност, както е посочено в М.А.710, при следните условия:

Тип на въздухоплавателното средство	Препратка към одобрената програма за техническо обслужване	Разрешен преглед на летателната годност	Организация (организации), работеща в съответствие със система за качество
	, преразгледана	Да	
	, преразгледана	Да	
	, преразгледана	Да	
	, преразгледана	Да	
	, преразгледана	Не	
	, преразгледана	Не	
	, преразгледана	Не	
	, преразгледана	Да	
	, преразгледана	Не	

Формуляр 14, EASA

УСЛОВИЯ:

1. Това одобрение е ограничено до приложното поле, посочено в частта за одобрение в спецификациите на одобрената организация за управление запазването на летателната годност, както е посочено в част М, раздел А, подчаст Ж; и
2. Това одобрение изисква съответствие спазване на процедурите, посочени в описанието на одобрената организация за управление запазването на летателната годност; и
3. Това одобрение е валидно, докато одобрената организация за управление запазването на летателната годност поддържа съответствие с изискванията на част М.
4. Ако са изпълнени посочените по-горе условия, това одобрение остава валидно, освен ако не е било отказано, заменено, временно прекратено или анулирано.

Ако този формуляр се използва и за притежатели на *удостоверение за въздушен превозвач (УВП)*, номерът на УВП ще се използва като референтен номер и ще се добавят следните допълнителни условия:

5. Това одобрение не представлява разрешително за експлоатиране на посочените по-горе типове въздухоплавателни средства. Документът, който разрешава експлоатацията на въздухоплавателното средство, е удостоверение за въздушен превозвач (УВП).
6. Това одобрение е ограничено за регистрациите на въздухоплавателните средства, посочени в удостоверението за въздушен превозвач.
7. Това одобрение е валидно, докато Операторът поддържа съответствие с изискванията на част М, раздел А, подчаст Ж и приложимата програма за техническо обслужване на въздухоплавателното средство, М.Е.Л. и бордните дневници на въздухоплавателното средство са одобрени.
8. Ако са изпълнени посочените по-горе условия, това одобрение остава валидно, освен ако не е било временно прекратено или анулирано.
9. Когато организацията за технически услуги е различна от Оператора, това одобрение остава валидно, ако организацията (организациите) изпълнява приложимите задължения по договора.
10. Постоянното или временно прекратяване или анулирането на удостоверението за въздушен превозвач УВП автоматично прави настоящото одобрение невалидно.

Дата на издаване: .....

Подпис: .....

Дата на прегледа: .....

За компетентния орган: .....

Допълнение VII

Сложни задачи по техническото обслужване

Описаните по-долу задачи съставляват сложните задачи по техническото обслужване, посочено в М.А.801(б)2:

1. Модифициране, поправка или замяна чрез занитване, съединяване, валцоване или заваряване на конструктивни части:
  - а) кутийчатата греда;
  - б) стрингер на крилото или елемент от хорда;
  - в) надлъжник;
  - г) фланец на надлъжника;
  - д) елемент от поддържаща греда;
  - е) стената на греда;
  - ж) надлъжна греда или елемент от конструкцията на корпуса;
  - з) гофриран елемент от обшивката на крилото или от повърхността на опашните плоскости;
  - и) основно ребро от крилото;
  - й) конзолни връзки на крилните или опашните повърхности;
  - к) рама за окачване на двигателя;
  - л) надлъжник на фюзелажа или щпангоут;

- м) страничен елемент от тяга или преградна стена;
- н) поддържаща връзка на седалка или конзола;
- о) релса за закрепване на креслото;
- п) стойка на шасито или усилваща връзка;
- р) ос;
- с) щурвал;
- т) ски или монтажната им рама с изключение смяната на нискофрикционното покритие.

2. Модифициране или поправка на някоя от следните части:

- а) обшивката на самолета или обшивката на самолетен поплавък, ако работата изисква използването на стойка, приспособление за захващане или фиксиране;
- б) обшивката на самолета в херметичната зона, ако размерите на повредения участък са повече от 15 см (6 инча) във всяко направление;
- в) носещите натоварването части от системата за управление, включително щурвалната колонка, педалите, валове, квадранти, люлка, тяга, управляващи лостове на конзоли с изключение на:
  - (i) щамповането на снадки или въжените накрайници; и
  - (ii) смяната на тягите или накрайниците, които са закрепени чрез занитване;
- г) всички други елементи, неизброени в (1), които производителят е определил като основни елементи в техническите ръководства, ръководствата за ремонт или инструкциите за поддържане на летателната годност.

Допълнение VIII

Ограничено техническо обслужване на пилота-собственик

Посочените по-долу дейности съставляват ограниченото пилотско техническо обслужване, посочено в М.А.803, ако то не съдържа сложни задачи по техническото обслужване и се извършва в съответствие с М.А.402:

1. Демонтаж, монтаж на гуми.
2. Замяна на хорди от еластични амортизатори на колесник.
3. Обслужване на амортизатора на колесника посредством добавяне на масло, въздух или и двете.
4. Обслужване на лагерите на колелата на колесника чрез почистване и гресиране.
5. Замяна на дефектна тел за законтряне или контри.

6. Гресиране, което не изисква разглобяване освен отстраняване на неосновни елементи, като кожуси и обтекатели.
7. Направа на малки текстилни кръпки, неизис-кващи шевове по ребрата или снемане на структурни елементи или управляващи повърхности. В случай на балони – малки текстилни поправки на покривки (определени във и в съответствие с инструкциите на производителя на балони), неизискващи поправка или замяна на устройството за натоварване.
8. Дозареждане на хидрорезервоарите с хидравлична течност.
9. Смяна на декоративното покритие на фюзелажа, кошницата на балона, повърхностите на крилото и опашните плоскости (с изключение на балансираните управляващи повърхности), обтекатели, кожуси, колесници, салона или интериора на пилотската кабина, където не е необходимо да се премества или разглобява някакъв основен елемент.
10. Прилагане на средства за предпазване или защита на компонентите, когато не се изисква разглобяване на основни структурни елементи или системи и когато такова покритие не е забранено или не е в разрез с добрата практика.
11. Поправка на тапицерии и декоративни панели в салоните, пилотската кабина или интериора на кошницата на балона, когато поправките не изискват разглобяването на основен структурен елемент или система, намеса в системата или въздействие върху основен структурен елемент на самолета.
12. Извършване на малки прости поправки на обтекатели, неосновни покривни плоскости, кожуси, направа на малки кръпки и усилвания, които не изменят контура и не въздействат на обтичащия въздушен поток.
13. Замяна на странични илюминатори, когато работата не въздейства на структурни елементи или системи като управление, електронно оборудване и др.
14. Замяна на предпазни колани.
15. Замяна на кресла или части от тях с други, които са одобрени за самолета, когато това не изисква разглобяването на основни структурни елементи или системи.
16. Откриване и отстраняване на дефекти и неизправности във веригата на светлините за кацане.
17. Замяна на крушки, рефлектори и стъкла от фаровете.
18. Замяна на гуми и ски, когато не се изисква изчисляване на тегло и центровка.
19. Замяна на кожух, когато не се изисква демонтаж на витлото или разсъединяване на управлението.
20. Замяна или почистване на запалителни свещи или настройка на луфта им.
21. Замяна на крайници на маркучи с изключение на хидравлични крайници.
22. Замяна на стандартни горивни тръбопроводи.
23. Почистване или замяна на горивни и маслени филтриращи елементи и цедки.
24. Замяна и обслужване на акумулатори.

25. Почистване на спомагателната горелка на балона и на основните дюзи в съответствие с инструкциите на производителя.
26. Замяна или регулировка на неосновни ключалки, които не са от съществено значение за експлоатацията.
27. Размяна на кошници и горелки на балони, когато кошниците и горелките са конструирани като разменяеми съгласно удостоверениеа им за производство и кошниците и горелките са специално конструирани за бързо демонтиране и монтиране.
28. Инсталиране на приспособления за предотвратяване намаляването на пропускателната възможност на зарядните гърловини на горивните резервоари посредством редуциране на диаметрите им, при условие, че специализираните приспособления са част от сертифицираните от производителя на самолета. Производителят трябва да осигури и инструкции за инсталирането на тези приспособления, което да не води до разглобяване на съществуващите зарядни гърловини.
29. Свляяне, проверка и замяна на магнитни пробки.
30. Свляяне и замяна на отделно навигационно или комуникационно оборудване, монтирано на предната пилотска дъска, което използва панела за свързване към пилотската дъска (с изключение на автоматичните системи за управление, транспондери и оборудването за дистанционно измерване (ОДИ) с микровълнова честота. Одобреното оборудване трябва да е проектирано за лесно и бързо свляяне и смяна без да се налага извършването на специален тест и при спазване на инструкциите. Задължително е да се направи функционална проверка преди употребата на блока.
31. Актуализиране на данните от ръководство на въздушното движение РВД навигационно програмно осигуряване (с изключение на това от автоматичните системи за управление, транспондери, и оборудването за дистанционно измерване (ОДИ) с микровълнова честота без разглобяване на блоковете и при спазване на инструкциите. Задължително е да се направи функционална проверка преди употребата на блока.
32. Замяна на крила, опашни плоскости и кормила, закрепването на които е проектирано да се извършва преди всеки полет, а свляянето им – след всеки полет.
33. Замяна на лопатки от вентилаторната степен, които са проектирани за замяна, и за извършването на тази дейност не се изисква специален инструмент.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

(Част 145)

145.1 Общи сведения

За целите на тази част компетентен орган е:

1. за организациите с основно място на дейност в дадена държава- членка – упълномощеният орган, определен от тази държава-членка;
2. за организациите с основно място на дейност в трета страна – Агенцията.

РАЗДЕЛ А

145.A.10 Област на приложение

В този раздел се установяват изискванията за издаване или продължаване на одобрение на организация за техническо обслужване на въздухоплавателни средства и компоненти, на които трябва да отговаря дадена организация, за да се квалифицира тя за издаване или продължаване на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства и компоненти.

145.A.15 Подаване на заявление

Трябва да се подаде заявление за издаване или промяна на одобрението до компетентния орган, като формулярите и начинът на попълване се определят от компетентния орган.

145.A.20 Условия на одобрението

Организацията трябва да посочи в спецификациите си областта на приложение, за която се иска одобрението на работата, която се счита, че съставлява лиценза, в своето описание (допълнение II към тази част съдържа таблица с всички класове на лиценза и категории).

145.A.25 Изисквания към помещенията

Организацията трябва да се убеди, че:

- а) помещенията са подходящи за извършване на цялата планова работа, и в частност, че е налице защита от атмосферните влияния. Специализираните работилници и места са отделени по подходящ начин, за да се защитят околната среда и работната зона от замърсявания.
  1. За базово техническо обслужване на въздухоплавателни средства – има налични хангари, които са достатъчно големи, за да се разположи въздухоплавателното средство по време на плановото базово техническо обслужване.
  2. За техническо обслужване на компоненти – има налични работилници, които са достатъчно големи, за да се разположат в тях компонентите по време на плановото техническо обслужване.
- б) има налични осигурени офиси за управление на плановата работа, посочена в параграф а) по-горе, както и персонал, удостоверяващ който отговаря за сертифицирането техническо обслужване, който и може да изпълни възложените му задачи по начин, осигуряващ постигането на стандарти за добро техническо обслужване на въздухоплавателни средства.
- в) работната среда, включваща хангари за въздухоплавателните средства, работилници за компонентите и офиси, съответства на изпълняваната задача и на специалните изисквания. Освен ако специфичната среда за дадена задача не налага друго, в обичайния случай работната среда е такава, че да не влошава ефективността на персонала:
  1. температурата трябва да се поддържа в такива граници, че персоналят да може да изпълнява възложените му задачи, без да изпитва излишен дискомфорт;
  2. прахът и другите въздушни замърсявания се ограничават свеждат до минимум, като не се разрешава в работната зона количеството им да достига до ниво, при което да са налице видими замърсявания по въздухоплавателното средство или компонента;

3. осветлението трябва да бъде подходящо за извършване на всяка инспекция или изпълнение на задача по ефективен начин;
  4. шумът не трябва да разсейва и обърква персонала при извършването на проверки. Когато не е възможно да се контролира източникът на шума, персоналот се снабдява с необходимото лично оборудване, за да се предпази от шум, който би предизвикал разсейване и объркване по време на проверката;
  5. когато специфична задача по техническото обслужване налага да се прилагат специфични условия на околната среда, различни от посочените по-горе, се спазват тези условия. Специфичните условия се посочват в данните за техническото обслужване;
  6. работната среда за линейното техническо обслужване е такава, че позволява извършването на определена задача по техническото обслужване или проверка без излишно разсейване и объркване. Следователно при влошаване на работната среда до неприемливо ниво по отношение на температура, влага, градушка, лед, сняг, вятър, осветление, прах/други въздушни замърсявания, изпълнението на определената задача по техническото обслужване или проверката се прекратява до възстановяване на задоволителни условия на работната среда;
- г) За компонентите, оборудването, инструментите и материалите са осигурени охраняеми складови помещения. Складовите условия дават възможност за разделяне на годните за експлоатация компоненти и материали от негодните за експлоатация компоненти, материали, оборудване и инструменти. Условията в складовите помещения са в съответствие с изискванията на производителя за предотвратяване влошаване на състоянието и нанасяне на щети на съхраняваните компоненти, материали, оборудване и инструменти. Достъпът до складовите помещения е ограничен само за персонал.

145.A.30 Изисквания към персонала

- а) Организацията назначава отговорен мениджър, който има корпоративни пълномощия, за да осигури финансирането и извършването на цялото техническо обслужване, заявено от клиента, в съответствие със стандарта, изискван по тази част. Отговорният мениджър:
1. осигурява наличието на всички необходими ресурси за извършване на техническото обслужване в съответствие с 145.A.65(б), за да се защити лиценз одобрението а на организацията;
  2. създава и насърчава провеждането на политика за безопасност и качество, както е посочено в 145.A.65(а);
  3. демонстрира доказва основно разбиране на разпоредбите в тази част.
- б) Организацията определя лице или група от лица, отговорни за осигуряване на непрекъснато съответствие на организацията с изискванията на тази част. Това лице/лица е подчинено на отговорния мениджър.
1. Определеното лице/лица представляват управленската структура на организацията за техническо обслужване и са отговорни за всички функции, посочени в тази част.

2. Определеното лице/лица се определят и препоръките им се предават във вид и по начин, установен от компетентния орган.
  3. Определеното лице/лица могат да демонстрират съответни познания и задоволителен опит по отношение на техническото обслужване на въздухоплавателни средства и компоненти, както и работно познаване на изискванията на тази част.
  4. Създадени са процедури, по които се определят заместници на всяко лице, ако то отсъства за продължителен период от време.
- в) Отговорният мениджър по параграф а) по-горе назначава лице, което е отговорно отговаря за наблюдението контрола на системата за качество, включваща и съответната система за обратна връзка, както се изисква от 145.А.65(в). Назначеното лице има пряк достъп до отговорния мениджър, за да може отговорният мениджър да бъде постоянно и правилно информиран по въпросите на качеството и съответствието.
- г) Организацията има план за човеко-часове на техническото обслужване, който показва, че организацията разполага с достатъчно персонал, за да планира, извършва, упражнява надзор, инспектира и осъществява контрол на качеството в съответствие с олицензодобрението. В допълнение, организацията има разработена процедура за повторно оценяване на работата, която трябва да бъде извършена, когато наличният персонал е по-малък от планираното ниво на персонал за всяка отделна задача или период от време.
- д) Организацията установява и контролира компетентността на персонала, участващ и извършването на техническо обслужване, управление и/или проверки на качеството, в съответствие с процедура и спрямо стандарт, одобрени от компетентния орган. Освен необходимият опит, свързан със служебните функции, компетентността трябва да включва разбиране и прилагане на въпросите, свързани с човешкия фактор и човешкото поведение, съответстващи на личната функция в организацията. “Човешки фактор” означава принципите, които се прилагат към авиационното проектиране, сертифициране, обучение, експлоатация и техническо обслужване и които търсят безопасна връзка между човека и другите компоненти на системата чрез правилно отчитане на човешкото поведение. “Човешки поведение характеристики” означава възможностите и ограниченията на човека, които оказват влияние върху безопасността и ефикасността на авиационните операции.
- е) Организацията осигурява, че персоналят, който извършва и/или контролира безразрушителен контрол на конструкции на въздухоплавателни средства и/или компоненти за поддържане на летателната годност, е подходящо квалифициран за съответния безразрушителен контрол в съответствие с европейски или еквивалентен стандарт, признат от Агенцията. Персоналят, който изпълнява други специализирани задачи, трябва да бъде подходящо квалифициран в съответствие с официално признати стандарти. В нарушение на този параграф, персоналят, посочен в параграф ж) и з)1 и з)2, квалифициран по част 66, категория В1, може да изпълнява и/или контролира тестове с цветно контрастно вещество.
- ж) Всяка организация за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, освен когато е посочено друго в параграф й), в случай на линейно техническо обслужване на въздухоплавателни средства трябва да има персонал, удостоверяващ техническо обслужване неотговарящ за сертифицирането, за съответния тип въздухоплавателно

средство, като този персонал трябва да бъде квалифициран като категории В1 и В2 в съответствие с части 66 и 145.А.35.

Освен това тези организации могат да използват подходящо обучен за задачата персонал, квалифициран като категория А в съответствие с части 66 и 145.А.35, за изпълнение на малко планово линейно техническо обслужване и отстраняване на прости дефекти.

Наличието на персонал, удостоверяващ техническо обслужване неотговарящ за сертифицирането, категория А не освобождава организацията от необходимостта да разполага с персонал, удостоверяващ техническо обслужване неотговарящ за сертифицирането, категории В1 и В2 в съответствие с част 66, който подпомага персонала, удостоверяващ техническо обслужване неотговарящ за сертифицирането, категория А. Персоналът категории В1 и В2 в съответствие с част 66 не е необходимо да присъства непрекъснато по време на извършването на малко планово линейно техническо обслужване или отстраняването на прости дефекти.

- з) Всяка организация за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, освен когато е посочено друго в параграф й), трябва:
1. в случай на базово техническо обслужване на големи въздухоплавателни средства да има персонал, удостоверяващ техническо обслужване отговарящ за сертифицирането, за съответния тип въздухоплавателно средство, квалифициран като категория С в съответствие с части 66 и 145.А.35. Освен това организацията трябва да има достатъчно квалифициран персонал, категории В1 и В2 в съответствие с части 66 и 145.А.35, който да подпомага персонала, отговарящ за сертифицирането удостоверяващ техническо обслужване, категория С.
    - (i) Помощният персонал категории В1 и В2 проверява, че всички съответни задачи или проверки са извършени в съответствие с изисквания стандарт, след което персоналот, отговарящ за сертифицирането удостоверяващ техническо обслужване, категория С издава удостоверение за повторно пускане в експлоатация
    - (ii) Организацията води регистър на подпомагащия помощния персонал категории В1 и В2;
    - (iii) Персоналот, отговарящ за сертифицирането удостоверяващ техническо обслужване, категория С проверява, че има съответствие се спазва с параграф и) и че цялата работа, заявена от клиента е изпълнена по време на съответната проверка на базовото техническо обслужване или работно опаковане; този персонал оценява също така влиянието на не извършената работа, като или изисква нейното изпълнение, или се договаря с оператора за отлагането ѝ за друга насрочена проверка или за определен период от време.
  2. в случай на базово техническо обслужване на въздухоплавателни средства, различни от големи въздухоплавателни средства, трябва да има:
    - или квалифициран персонал, категории В1 и В2 в съответствие с части 66 и 145.А.35;
    - или квалифициран персонал, отговарящ за сертифицирането удостоверяващ техническо обслужване, категория С, подпомаган от квалифициран персонал, категории В1 и В2, както е посочено в т.1 по-горе.
- и) Персоналот, отговарящ за сертифицирането удостоверяващ техническо обслужване на компоненти, трябва да бъде в съответствие с част 66.

- й) При нарушаване на параграфи ж) и з) организацията може да използва персонал, отговарящ за сертифициранетоуодостоверяващ техническо обслужване, в съответствие със следните разпоредби:
1. За съоръжения на организацията, разположени извън територията на Общността, персоналът, отговарящ за сертифициранетоуодостоверяващ техническо обслужване, може да бъде квалифициран в съответствие с националните авиационни регулации разпоредби на страната, в която са регистрирани съоръженията на организацията, предмет на условията, посочени в допълнение IV към тази част.
  2. При линейно техническо обслужване, извършвано в база за линейно техническо обслужване на организацията, която е разположена извън територията на Общността, персоналът, отговарящ за сертифициранетоуодостоверяващ техническо обслужване, може да бъде квалифициран в съответствие с националните авиационни регулации разпоредби на страната, в която е разположена базата за линейно техническо обслужване, предмет на условията, посочени в допълнение IV към тази част.
  3. При повтаряща се директива указание за предполетна летателна годност, в която изрично се посочва, че екипажът на борда може да изпълни такава директива указание за летателна годност, организацията може да издаде разрешение ограничено разрешение за лицензиранесертифициране на командира на въздухоплавателното средство и/или бордния инженер на основата на лиценза на бордния екипаж. Все пак организацията трябва да се увери, че е проведено достатъчно практическо обучение и този командир на въздухоплавателното средство или борден инженер могат да изпълнят директивата за летателна годност в съответствие с изисквания стандарт.
  4. В случай на въздухоплавателно средство, което се оперира от поддържащо местоположение, организацията може да издаде ограничено разрешение за ограничено лицензиране сертифициране на командира на въздухоплавателното средство и/или бордния инженер на основата на лиценза на бордния екипаж, ако е удовлетворена от проведеното достатъчно практическо обучение, което е основание да се приеме, че командирът или бордният инженер могат да изпълнят специфичната задача в съответствие с изисквания стандарт. Разпоредбите на този параграф ще бъдат детайлно подробно разработени в процедура, включена в описанието на организацията за спецификациите.
  5. В следните непредвидени случаи, когато въздухоплавателно средство се приземи намира на място, различно от основната база, където няма персонал, отговарящ за сертифициранетоуодостоверяващ техническо обслужване, организацията за техническо обслужване може да издаде еднократно разрешение за еднократно лицензиранесертифициране:
    - (i) на един от своите служители, който има еквивалентно тип разрешение за тип за въздухоплавателно средство с подобна технология, конструкция или системи; или
    - (ii) на всяко лице, което има не по-малко от 5 години опит в техническото обслужване и притежава валиден лиценз на ИКАО за техническо обслужване на въздухоплавателни средства с квалификационен клас за типа на въздухоплавателното средство, което трябва да бъде

лицензираносертифицирано, ако на това място няма организация, одобрена по тази част, и са налични доказателства за опита и лиценза на упоменатото лице.

Всички такива случаи трябва да се докладват на компетентния орган в срок от седем дни от издаването на разрешение за лицензиране сертифициране. Организацията, издаваща еднократното разрешение за лицензиране сертифициране, осигурява повторната проверка от лицензирана одобрена организация на такова техническо обслужване, което може да повлияе върху безопасността на полетите.

145.A.35   Персонал, удостоверяващ техническо обслужване, отговарящ за сертифицирането, и спомагателен помощен персонал категории В1 и В2

- а) В допълнение на към изискванията от 145.A.30(ж) и (з), организацията трябва да осигури, че персоналът отговарящ за сертифицирането, удостоверяващ техническо обслужване, и спомагателният помощният персонал категории В1 и В2 имат адекватно разбиране за съответните въздухоплатателни средства и/или компоненти, които трябва да се обслужват, заедно със свързаните организационни процедури. В случай на персонал, отговарящ за сертифициранетоудостоверяващ техническо обслужване, това трябва да се извърши преди издаването или преиздаването на разрешение за лицензиранесертифициране.

“Спомагателен помощен персонал категории В1 и В2” означава този персонал от категории В1 и В2 в мястото за базово техническо обслужване, който не е задължително да има лицензионни права правомощие за сертифициране. “Съответните въздухоплатателни средства и/или компоненти” означава онези въздухоплатателни средства или компоненти, които са посочени в определено разрешение за лицензиране сертифициране. “Разрешение за лицензиране сертифициране” означава разрешението, издавано от организацията на персонала, отговарящ за сертифициранетоудостоверяващ техническо обслужване, в което се указва фактът, че този персонал може да подписва удостоверения за повторно пускане в експлоатация в рамките на ограниченията, посочени в това разрешение, от името на одобрената организация.

- б) С изключение на случаите, изброени в 145.A.30(й), организацията може само да издава разрешение за лицензиране сертифициране на персонал, отговарящ за сертифициранетоудостоверяващ техническо обслужване, във връзка с основните категории и подкатегории и всеки квалификационен клас за тип въздухоплатателно средство, посочен в лиценза за техническо обслужване на въздухоплатателното средство, дадени изброени в част 66, ако лицензът остава валиден през периода на валидност на разрешението и персоналът, отговарящ за сертифициранетоудостоверяващ техническо обслужване, е в съответствие с част 66.
- в) Организацията трябва да осигури, че целият персонал, отговарящ за сертифициранетоудостоверяващ техническо обслужване, и целият спомагателен помощен персонал от категории В1 и В2 имат на всеки две години най-малко шест месеца действителен опит в техническото обслужване на съответното въздухоплатателно средство или компонент. За целите на този параграф “действителен опит в техническото обслужване на съответното въздухоплатателно средство или компонент” означава, че лицето е участвало в техническото обслужване на въздухоплатателно средство или компонент и или е упражнявало правата на разрешението за лицензиране сертифициране и/или действително е извършвало

техническо обслужване на поне няколко от системите на типа въздухоплатателно средство, които са посочени в съответното разрешение за лицензиране сертифициране .

- г) Организацията трябва да осигури, че целият персонал, удостоверяващ техническо обслужванеотговарящ за сертифицирането, и целият спомагателен помощен персонал от категории В1 и В2 преминава достатъчно текущо обучение на всеки две години, за да поддържа актуални знания по въпросите на съответната технология, организационните процедури и човешкия фактор.
- д) Организацията трябва да създаде програма за текущо обучение за персонала, удостоверяващ техническо обслужванеотговарящ за сертифицирането, и спомагателния помощния персонал от категории В1 и В2, включително процедура за съответствие със съответните параграфи от 145.А.35, като основа за издаване на разрешения за лицензиране сертифициране по тази част на персонала, удостоверяващ техническо обслужванеотговарящ за сертифицирането, както и процедура за съответствие с част бб.
- е) С изключение прилагането на непредвидените случаи от 145.А.30(й) (5), организацията оценява целия бъдещ персонал, удостоверяващ техническо обслужванеотговарящ за сертифицирането, относно компетентността, квалификацията и възможностите за изпълнение на задълженията по удостоверяването в съответствие с процедура, както е посочено в описанието на организацията, преди да издаде или преиздаде разрешение за лицензиране сертифициране по тази част.
- ж) Когато условията от параграфи а), б), г), е) и, ако е подходящо, параграф в) са изпълнени от персонала, удостоверяващ техническо обслужванеотговарящ за сертифицирането, организацията издава разрешение за лицензиране сертифициране, в което ясно са посочени обхватът и ограниченията на това разрешение. Запазването на валидността на разрешението за лицензиране сертифициране зависи от запазването на съответствието с параграфи а), б), г) и, ако е подходящо, параграф в).
- з) Разрешението за лицензиране сертифициране трябва да бъде на такъв стил, че обхватът да става ясен на персонала, удостоверяващ техническо обслужванеотговарящ за сертифицирането, и на всяко упълномощено лице, което може да поиска да прегледа разрешението. Когато се използват кодове, за да се дефинира обхватът, организацията трябва да предостави разшифроване на кодовете на достъпно място върху разрешението. “Упълномощено лице” означава длъжностни лица от компетентните органи, Агенцията и държавата - членка, която е отговорна за контрола върху на обслуженото въздухоплатателно средство или компонент.
- и) Лицето, отговорно за системата за качество, е отговорно също така от името на организацията и за издаването на разрешения за лицензиране сертифициране на персонала, удостоверяващ техническо обслужванеотговарящ за сертифицирането. Това лице може да определи други лица, които фактически да издават или анулират разрешенията за лицензиране сертифициране в съответствие с процедура, както е посочено в описанието на организацията за техническо обслужване.
- й) Организацията води регистър на целия персонал, удостоверяващ техническо обслужванеотговарящ за сертифицирането, и целия спомагателен помощен персонал категории В1 и В2.

Регистърът на персонала съдържа:

1. детайли подробности за всеки лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, притежаван по част 66;
2. съответното завършено обучение;
3. обхвата на издадените разрешения за лицензиране сертифициране, когато има такива;
4. данни за персонала с ограничени разрешения или с еднократни разрешения.

Организацията съхранява регистъра в продължение най-малко на две години, след като персоналът, удостоверяващ техническо обслужванеотговарящ за сертифицирането, и спомагателният помощния персонал са напуснали организацията или до оттеглянето на разрешението. Освен това, при поискване, организацията за техническо обслужване предоставя на персонала, удостоверяващ техническо обслужванеотговарящ за сертифицирането, копие от регистъра с техните данни при напускане на организацията.

При поискване от персонала, удостоверяващ техническо обслужване отговарящ за сертифицирането, се осигурява достъп на лицето до регистъра с личните му данни, както е описано по-горе.

- к) Организацията предоставя на персонала, удостоверяващ техническо обслужванеотговарящ за сертифицирането, копие от разрешението за лицензиране на хартиен или електронен носител.
- л) Персоналът, удостоверяващ техническо обслужванеотговарящ за сертифицирането, представя разрешението си за лицензиране сертифициране на всяко упълномощено лице в срок от 24 часа.
- м) Минималната възраст за персонала, удостоверяващ техническо обслужванеотговарящ за сертифицирането, и спомагателния помощния персонал категории В1 и В2 е 21 години.

145.A.40 Оборудване, инструменти и материали

- а) Организацията има в наличност и трябва да разполага и използва необходимото оборудване, инструменти и материали, за да извършва одобрения обхват от работа.
  1. Когато производителят посочва определен инструмент или оборудване, организацията трябва да използва този инструмент или оборудване, освен ако с компетентния орган не се договори използването на еквивалентен инструмент или оборудване, чрез процедури, посочени в описанието спецификациите
  2. Инструментите и оборудването трябва да са се намират постоянно налични на разположение, освен ако някой инструмент или оборудване се използва толкова рядко, че постоянното му наличие не е необходимо. Такива случаи ще бъдат подробно описани в описанието процедура на спецификациите.
- б) Организацията осигурява, че всички инструменти, оборудване и особено тестовото оборудване са метрологично контролирани и калибрирани в съответствие с официално признат стандарт през определени периоди от време, за да се осигури тяхната годност и точност. Съответната отчетна документация за такива калибровки и използваните стандарти се съхранява в организацията.

145.A.42 Приемане на компоненти

- а) Всички компоненти ще бъдат класифицирани и съответно разделени в следните категории:
1. Компоненти, които са в задоволително състояние, допуснати повторно допуснати в експлоатация на EASA формуляр 1 или еквивалентен формуляр и маркирани в съответствие с част 21, глава П.
  2. Негодни за експлоатация компоненти, които ще бъдат обслужени в съответствие с този раздел.
  3. Невъзстановяеми компоненти, които се класифицират в съответствие с 145.A.42(г).
  4. Стандартни части, използвани във въздухоплавателно средство, двигател, витло или друг компонент, когато са указани посочени в илюстрираните каталози на частите и/или данните за техническо обслужване.
  5. Сурови материали и консумативи, използвани в процеса на техническото обслужване, когато организацията е удовлетворена, че материалите отговарят на необходимата спецификация и могат да бъдат проследени. Всички материали трябва да бъдат придружени от документация, ясно свързана отнасяща се ясно до определен материал, указваща посочваща съответствие с дадена спецификация и съдържаща данни за производителя и доставчика.
- б) Преди монтажа на компонента организацията трябва да се убеди, че даденият компонент е приемлив за монтаж, когато е възможно да се прилагат различни стандарти за модификации и/или директиви указания за летателна годност.
- в) Организацията може да произведе ограничен набор от части, които да бъдат използвани в процеса на работата в границите на собствените ѝ съоръжения, ако в описанието съществуват процедури за това.
- г) Компонентите, които са достигнали одобрения срок на експлоатация или имат непоправим дефект, се класифицират като неспасяеми невъзстановяеми и не е разрешено такива компоненти да се връщат в системата за доставки, освен ако одобреният срок на експлоатация не бъде увеличен или не се одобри решение за поправка в съответствие с част 21.

145.A.45 Данни за техническо обслужване

- а) Одобрената организация за техническо обслужване има на разположение и използва приложимите актуални данни за техническо обслужване при извършване на техническото обслужване включително модификации и поправки. "Приложими" означава отнасящи се за въздухоплавателно средство, компонент или процес, посочени в класа на правоспособност на организацията и всеки свързан с него списък на одобренията дейности.

Ако данните за техническо обслужване са предоставени от оператора или клиента, организацията задържа съхранява тези данни, в процеса на извършване на работата с изключение на необходимостта да изпълнява 145.A.55(в).

- б) За целите на тази част приложимите данни за техническо обслужване ще бъдат някои от следните:
1. Всяко приложимо изискване, процедура, оперативна директива указание или информация, издадени от компетентния орган, отговорен за контрола на въздухоплавателното средство или компонента.
  2. Всяка приложима директива указание за летателна годност, издадена от компетентния орган, отговорен за контрола на въздухоплавателното средство или компонента.
  3. Инструкции за запазване на летателната годност, издадени от притежателите на типови удостоверения, притежателите на допълнителни типови удостоверения и всяка друга организация, която публикува такива данни в съответствие с част 21, а в случай на въздухоплавателно средство или компонент от трети страни – данните за летателната годност, издадени от компетентния орган, отговорен за контрола на въздухоплавателното средство или компонента.
  4. Всеки приложим стандарт, като например, но не само стандартните практики за техническо обслужване, признати от Агенцията като добър стандарт за техническо обслужване.
  5. Всички приложими данни, издадени в съответствие с параграф г).
- в) Организацията създава процедури, за да може, ако се открие неточна, непълна или неясна процедура, практика, информация или инструкция за техническо обслужване, съдържащи се в данните за техническо обслужване, използвани от персонала за извършване на техническо обслужване, тя да се запише и авторът на данните за техническо обслужване да бъде уведомен.
- г) Организацията може само да променя инструкциите за техническо обслужване в съответствие с процедура, посочена в описанието на организацията за техническо обслужване. По отношение на тези промени организацията трябва да демонстрира докаже, че те водят до еквивалентни или подобрени стандарти за техническо обслужване и трябва да информира притежателите на типово удостоверение за тези промени. За целите на този параграф “инструкции за техническо обслужване” означава инструкции как да се изпълни определена задача по техническото обслужване; те не включват инженерния дизайн на поправките и модификациите.
- д) Организацията предоставя обща система от работни карти или работни таблици, които да се използват в съответните части на организацията. В допълнение, организацията или преписва точно данните за техническо обслужване, съдържащи се в параграфи б) и г), в тези работни карти или работни таблици, или прави точна препратка към съответната задача или задачи по техническото обслужване, съдържащи се в тези данни за техническо обслужване. Работните карти и таблици могат да бъдат изготвени на компютърно генерирани и да се съхраняват в електронна база данни с цел адекватно предпазване от неупълномощена промяна, както и създаване на архивна електронна база данни, която се актуализира в срок от 24 часа след въвеждането на запис в основната електронна база данни. Сложните задачи по техническото обслужване се преписват върху работните карти или работните таблици и се разделят на ясно определени етапи, за да се осигури запис на завършването на сложната задача по техническото обслужване.

Когато организацията предоставя техническо обслужване на оператор на въздухоплавателно средство, който изисква да се използва собствената му система от работни карти или работни таблици, това е възможно да бъде направено. В този случай организацията установява процедура, за да се осигури правилно попълване на работните карти или работните таблици на оператора на въздухоплавателното средство.

- е) Организацията осигурява, че всички приложими данни за техническо обслужване са налични за употреба, когато са необходими на персонала за техническо обслужване.
- ж) Организацията установява процедура, за да осигури актуализацията на контролираните от нея данни за техническо обслужване. В случай, че операторът/клиентът контролира и предоставя данните за техническо обслужване, организацията трябва да може да покаже, че или има писмено потвърждение от оператора/клиента, че всички данни са актуални, или че тя има работни заявки, указващи състоянието на промените на данните за техническо обслужване, които трябва да се използват, или организацията може да покаже, че състоянието на промените е в списъка на промените на данните за техническо обслужване, притежаван от оператора/клиента.

145.A.47 Планиране на работата

- а) Организацията трябва да има система, съответстваща на количеството и сложността на работата, за да планира наличността на целия необходим персонал, инструменти, оборудване, материали, данни за техническо обслужване и съоръжения с цел осигуряване на безопасно изпълнение на работата по техническото обслужване.
- б) При планиране на задачите по техническото обслужване и организацията на сменния режим на работа се вземат предвид ограниченията във връзка с човешкия фактор.
- в) Когато се налага задачи по техническото обслужване да се предадат за изпълнение на други хора поради започване на работа на нова смяна или поради смяна на хора, съответната информация се предава от напускащия на постъпващия на работа персонал.

145.A.50 Удостоверяване на техническо обслужване

- а) Удостоверението за повторно пускане в експлоатация се издава от упълномощения персонал, удостоверяващ техническо обслужванеотговарящ за сертифицирането, от името на организацията, когато тя е проверила, че цялото заявено техническо обслужване е извършено от организацията в съответствие с процедурите, посочени в 145.A.70, като се отчита наличието и използването на данните за техническо обслужване, посочени в 145.A.45, както и че няма несъответствия, които да застрашават сериозно безопасността на полетите.
- б) Удостоверението за повторно пускане в експлоатация се издава при завършване на всяко техническо обслужване, преди полета.
- в) Нови дефекти или незавършени работни заявки за техническо обслужване, открити по време на посоченото по-горе техническо обслужване, се довеждат до знанието на оператора на въздухоплавателното средство, за да се получи неговото съгласие за отстраняване на такива дефекти или завършване на неизпълнените елементи от работната заявка за техническо обслужване. Когато операторът на въздухоплавателното средство не даде съгласие за извършването на такова техническо обслужване по този параграф, се прилага параграф д).

- г) Удостоверението за повторно пускане в експлоатация се издава при завършване на всяко техническо обслужване на компонент, докато той е извън въздухоплавателното средство. Удостоверението за упълномощено разрешено повторно пускане в експлоатация или одобрение на летателната годност, посочени като EASA формуляр 1 от EASA в допълнение 1 към тази част, представлява удостоверение за повторно пускане в експлоатация на компонента. Когато организацията поддържа компоненти за собствена употреба, EASA формуляр 1 от EASA може да не зависи непременно от вътрешните процедури за повторно пускане в експлоатация, дефинирани в описанието на организацията.
- д) Чрез дерогация от параграф а), когато организацията не е в състояние да завърши цялото заявено техническо обслужване, тя може да издаде удостоверение за повторно пускане в експлоатация с одобрените ограничения за въздухоплавателното средство. Организацията ще впише този факт в удостоверението за пускане в експлоатация на въздухоплавателното средство преди издаването на такова удостоверение.
- е) Чрез дерогация от параграф а) и 145.A.42, когато въздухоплавателно средство се приземи намира на място, различно от основната база за линейно обслужване или основната база за техническо обслужване поради липса на компонент със съответното удостоверение за пускане в експлоатация, е разрешено временно да се инсталира компонент без съответното удостоверение за пускане в експлоатация за максимум 30 полетни часа или докато въздухоплавателното средство се върне в основната база за линейно обслужване или основната база за техническо обслужване, което събитие настъпи първо, ако операторът на въздухоплавателното средство даде съгласие за това и упоменатият компонент съответства на всички приложими изисквания за техническо обслужване и на оперативните изисквания. Тези компоненти се отстраняват след изтичане на предписания срок от време, освен ако междуременно не е придобито съответното удостоверение за въвеждане по параграф а) и 145.A.42.

145.A.55 Записи за техническо обслужване

- а) Организацията води записи за всички детайли от извършените работи по техническото обслужване. Като минимум, организацията съхранява записи, необходими за доказване, че са изпълнени всички изисквания за издаване на удостоверение за пускане в експлоатация, включително документите за допускане на подизпълнителите.
- б) Организацията предоставя копие от всяко удостоверение за повторно пускане в експлоатация до оператора на въздухоплавателното средство, заедно с копие на специфичните одобрени данни за поправка/модификация, използвани при извършването на поправката/модификацията.
- в) Организацията съхранява копие от всички подробни записи за техническо обслужване и всички свързани с тях данни за техническо обслужване в срок от две години след датата, на която въздухоплавателното средство или компонентът, за които се отнася работата, са напуснали организацията.
  1. Записите по този параграф се съхраняват така, че да бъдат обезопасени срещу пожар, наводнение и кражба.
  2. Архивните компютърни дискове, ленти и др. се съхраняват на различно място от работните дискове, ленти и др., за да се осигури запазването им в добро състояние.

3. Когато одобрената по тази част организация прекрати своята дейност, всички съхранени записи за техническо обслужване от последните две години се изпращат до последния собственик или клиент на съответното въздухоплавателно средство или компонент или се съхраняват, както е разпоредено от компетентния орган.

145.A.60 Докладване на събития

- а) Организацията докладва на компетентния орган, страната на по регистрация и организацията, отговорна за конструкцията на въздухоплавателното средство или компонента, за всяко състояние на въздухоплавателното средство или компонента, идентифицирано от организацията, което е довело или е можело да доведе до небезопасно състояние, застрашаващо сериозно безопасността на полетите.
- б) Организацията установява вътрешна система за докладване на събития, както е дадено в описанието, за да създаде възможност за събиране и оценка на такива доклади, включително оценка и извличане на онези събития, които трябва да бъдат докладвани по параграф а). Тази процедура идентифицира неблагоприятните тенденции, коригиращите действия, които са предприети или трябва да се предприемат от организацията, и включва оценка на цялата известна информация, свързана с такива събития, както и начин за разпространяване на информацията, когато е необходимо.
- в) Организацията съставя такива доклади във вид и по начин, установени от Агенцията, и осигурява, че те съдържат цялата свързана със събитието информация, както и резултатите от оценката, известни на организацията.
- г) Когато организацията е сключила договор с търговски оператор за извършване на техническо обслужване, тя докладва и на оператора за всяко такова състояние, оказващо влияние върху въздухоплавателното средство или компонента на оператора.
- д) Организацията създава и представя такива доклади във възможно най-кратък срок, но във всеки случай в рамките на 72 часа след идентифициране на събитието, за което се отнася докладът.

145.A.65 Политика за безопасност и качество, процедури за техническо обслужване и система за качество

- а) Организацията създава политика за безопасност и качество, която трябва да бъде включена в описанието на организацията.
- б) Организацията създава процедури, договорени с компетентния орган, като отчита човешкия фактор и действията на човека, за да осигури добри практики за техническо обслужване и съответствие с тази част, които включват ясна работна заявка или договор, така че въздухоплавателните средства и компонентите да могат да бъдат допускани повторно въведени до експлоатация в съответствие с 145.A.50.
  1. Процедурите за техническо обслужване по този параграф се прилагат към точки 145.A.25 до 145.A.95.
  2. Процедурите за техническо обслужване, които са установени или трябва да бъдат установени от организацията по този параграф, включват всички аспекти на изпълнението на дейността по техническото обслужване, в т.ч. осигуряването и

контрола на специализираните услуги, и постановяват стандартите, по които организацията възнамерява да работи.

3. Във връзка с линейното и базовото техническо обслужване на въздухоплавателни средства, организацията създава процедури за минимизиране свеждане до минимум на риска от многобройни грешки по критичните системи и за осигуряване, че от никое лице не се изисква да извърши и провери всички елементи от дадена задача по техническото обслужване, включваща демонтаж/монтаж на няколко компоненти от един и същи тип, монтирани към повече от една система на едно и също въздухоплавателно средство по време на съответна проверка на техническото обслужване. Все пак, когато има само едно лице, което трябва да изпълни тези задачи, работната карта или работната таблица на организацията включват допълнителен етап за повторна проверка на работата от това лице след завършване на всички задачи.
4. Процедурите за техническо обслужване ще бъдат установени, за да се осигури, че повредите се оценяват и модификациите и поправките се изпълняват, като се използват данни, одобрени от Агенцията или от одобрена по част 21 организация.

в) Организацията създава система, която включва следното:

1. Независими проверки за следене на съответствието с необходимите стандарти за въздухоплавателни средства и компоненти за тях и адекватността на процедурите, за да се осигури, че тези процедури определят добри практики за техническо обслужване и летателна годност на въздухоплавателните средства и компонентите за тях. В най-малките организации за частта от системата за качество, свързана с независимите проверки, може да бъде сключен договор с друга организация, одобрена по тази част, или с лице с необходимите технически познания и доказан опит при извършването на проверки; и
2. Система за обратна връзка към лице или група лица, посочени в 145.A.30(б), и към отговорния мениджър, което осигурява предприемането на подходящо и навременно коригиращо действие в отговор на докладите на независимите одитори, отговарящи на условията в параграф (1) по-горе.

145.A.70 Описание на организацията за техническо обслужване

а) “Описание на организацията за техническо обслужване” представлява документ или документи, които съдържат материала, определящ обхвата на работите, които се счита, че съставляват одобрението и които показват как организацията възнамерява да поддържа съответствие с тази част. Организацията предоставя на компетентния орган описанието на организацията за техническо обслужване, което съдържа следната информация:

1. декларация, подписана от отговорния мениджър и потвърждаваща, че описанието на организацията за техническо обслужване и всички свързани с него ръководства определят съответствието на организацията с тази част и ще бъдат изпълнявани по всяко време. Когато отговорният мениджър не е ръководител на организацията, декларацията се подписва и от ръководителя на организацията;
2. политиката за безопасност и качество на организацията, както е посочена в 145.A.65;
3. длъжностите и имената на лицата, определени по 145.A.30, (б);

4. задълженията и отговорностите на лицата, определени по 145.А.30, (б), включително въпросите, които те могат да разглеждат пряко с компетентния орган от името на организацията;
  5. организационна структура, отразяваща отговорностите на лицата, определени по 145.А.30, (б);
  6. списък на персонала, удостоверяващ техническо обслужванеотговарящ за сертифицирането, и спомагателния помощния персонал по категории В1 и В2;
  7. общо описание на човешките ресурси на организацията;
  8. общо описание на съоръженията, разположени на всеки адрес, отбелязан в лиценза удостоверението за одобрение на организацията;
  9. описание на обхвата на дейностите на организацията в съответствие с обхвата на лицензодобрениетоа;
  10. процедура за уведомяване в съответствие с 145.А.85 за промените в организацията;
  11. процедура за внасяне на изменения в описанието на организацията;
  12. процедурите и системата за качество, създадени от организацията по 145.А.25 до 145.А.90;
  13. списък на търговските оператори, на чиито въздухоплавателни средства организацията извършва техническо обслужване;
  14. списък на организациите, на които организацията е възложила извършването на дейности, както е посочено в 145.А.75, (б);
  15. списък на базите за линейно обслужване, както е посочено в 145.А.75, (г);
  16. списък на организациите, с които организацията има сключени договори.
- б) Описанието ще бъде изменяно, както е необходимо, за да се поддържа актуално. Описанието и измененията в него се одобряват от компетентния орган.
- в) Независимо от изискването на параграф б) по-горе, незначителни изменения в описанието могат да бъдат одобрявани чрез процедура, съдържаща се в него (наричано по-нататък непряко одобрение).

145.А.75 Права на организацията

В съответствие с описанието организацията има право да изпълнява следните задачи:

- а) да извършва техническо обслужване на всички въздухоплавателни средства и/или компоненти на въздухоплавателни средства, за които е лицензиранаодобрена, на места, чиито адреси са посочени в лиценза удостоверението за одобрение и в описанието спецификациите;

- б) да възлага извършването на техническо обслужване на всички въздухоплавателни средства и/или компоненти, за които е лицензиранаодобрена, на друга организация, която работи под в съответствие със контрола на системата за качество на организацията. Това се отнася за работа, извършвана от организация, която не е съответно лицензирана одобрена да извършва такова техническо обслужване по тази част и е ограничена до обхвата на работата, позволен по процедурите от 145.A.65, (б). Този обхват на работата не включва проверка на базово техническо обслужване на въздухоплавателното средство или цялостен преглед на техническо обслужване в работилница, или ремонт на двигател или модул от двигател;
- в) да извършва техническо обслужване на всички въздухоплавателни средства и/или компоненти на въздухоплавателни средства, за които е лицензиранаодобрена, на всяко място при възникване на необходимост от такова техническо обслужване, произтичаща или от неизправност на въздухоплавателното средство, или от необходимост временно да се извършва линейно техническо обслужване, предмет на условията, посочени в описанието;
- г) да извършва техническо обслужване на всички въздухоплавателни средства и/или компоненти на въздухоплавателни средства, за които е лицензиранаодобрена, на място, посочено като място за оперативно техническо обслужване в малък обем само в случай, че описанието разрешава такава дейност и съдържа списък на такива места;
- д) да издава удостоверения за повторно пускане в експлоатация след завършване на техническото обслужване в съответствие с 145.A.50.

145.A.80 Ограничения на организацията

Организацията може да извършва техническо обслужване на въздухоплавателни средства и/или компоненти, за които е одобрена, само в случай, че са налице всички необходими съоръжения, оборудване, инструменти, материали, данни за техническо обслужване и персонал, отговарящ за сертифицирането удостоверяващ техническото обслужване.

145.A.85 Промени в организацията

Организацията уведомява компетентния орган за всяко предложение да се направи някоя от следните промени, преди действителното извършване на промяната, за да даде възможност на компетентния орган да установи непрекъснато съответствие спазване на изискванията на тази част и да измени, ако е необходимо, лиценза удостоверението за одобрение на организацията, с изключение на това, че в случай на предлагани промени в персонала, които не са известни предварително на организацията, тези промени трябва да бъдат съобщени при първа възможност:

1. име на организацията;
2. основно местонахождение на организацията;
3. допълнителни местонахождения на организацията;
4. отговорен мениджър;
5. някое от лицата, посочени в параграф 145.A.30(б);

- б. съоръженията, оборудването, инструментите, материалите, процедурите, обхвата на работата или персонала, отговарящ за сертифициранетоудостоверяващ техническото обслужване, които могат да окажат влияние върху лицензодобриетоа.

145.A.90 Запазване на валидността

- а) Лиценз може да се издаде ва за неограничен срок. Той остава валидено, ако:
1. организацията поддържа съответствие с изискванията на тази част, като се спазват разпоредбите за отстраняване на несъответствия, както е посочено в 145.Б.40; и
  2. на компетентния орган е осигурен достъп до организацията, за да установи непрекъснато съответствие спазване на с изискванията тази част; и
  3. лицензът удостоверение не е оттеглен отнето или анулирано.
- б) При оттегляне отнемане или анулиране на лицензодобрение той се връща на компетентния орган.

145.A.95 Несъответствия

- а) Констатация от ниво 1 е всяко значително несъответствие на изисквания от част 145, което понижава стандарта за безопасност и сериозно застрашава безопасността на полетите.
- б) Констатация от ниво 2 е всяко несъответствие на изисквания от част 145, което би могло да понижи стандарта за безопасност и евентуално да застраши безопасността на полетите.
- в) След като бъде уведомен за несъответствията по 145.Б.50, притежателят на одобрение за организация за техническо обслужване съставя план с коригиращи действия и извършва коригиращи действия, удовлетворяващи компетентния орган, в рамките на договорен с компетентния орган срок.

РАЗДЕЛ Б

ПРОЦЕДУРА ЗА КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ

145.Б.01 Област на приложение

В този раздел се установяват административните процедури, които трябва да се следват от компетентните и органи, когато изпълняват своите задачи и отговорности по отношение издаване, продължаване, смяна, временно прекратяване на действието или анулиране на лицензодобрения и на организации за техническо обслужване по част 145.

145.Б.02 Компетентен орган

1. Общи сведения

Държавата - членка определя компетентния орган с възложени отговорности за издаване, продължаване, замяна, временно прекратяване на действието или анулиране

на лицензи удостоверение за техническо обслужване. Този компетентен орган създава документиращи процедури и организационна структура.

2. *Ресурси*

Броят на персонала е разчетен за изпълнение трябва да бъде достатъчен за изпълнението на изискванията, посочени в тази част.

3. *Квалификация и обучение*

Целият персонал, участващ в дейностите по част 145, трябва:

- а) да бъде подходящо квалифициран, да има необходимите познания, опит и обучение, за да изпълнява възложените му задачи;
- б) да е преминал обучение/текущо обучение за част 145, включително значение и стандарти.

4. *Процедури*

Компетентният орган създава процедури, в които подробно е описано как се постига съответствие с изискванията на тази част Б. Процедурите се преглеждат и изменят, за да се осигури непрекъснато съответствие.

145.Б.15 Организации, намиращи се в няколко държави- членки

Когато съоръженията за техническо обслужване са разположени в повече от една държава-членка, проучването за издаване и непрекъснатият контрол на лиценз одобрението а трябва да се извършват съвместно с компетентните и органи от държавите - членки, на чиито територии са разположени част от съоръженията за техническо обслужване.

145.Б.17 Приемливи средства за съответствие

Агенцията разработва приемливи средства за съответствие, които държавите - членки могат да използват за постигане на съответствие с изискванията на тази част. Когато приемливите средства за съответствие са спазени, изискванията на тази част ще се считат за изпълнени.

145.Б.20 Първоначално одобрение

- 1 Ако са спазени изискванията на 145.А.30 (а) и (б), компетентният орган формално официално и в писмен вид ще изрази пред кандидата съгласието си за персонала по 145.А.30 (а) и (б).
2. Компетентният орган установява дали процедурите, посочени в описанието спецификациите на организацията за техническо обслужване, съответстват на изискванията на част 145 и осигурява подписването на декларация за ангажираност от отговорния мениджър.
3. Компетентният орган проверява дали организацията изпълнява изискванията на част 145.
4. По време на проучването за издаване на лицензодобрение се организира най-малко една среща с отговорния мениджър, за да се провери, че той/тя напълно разбира значимостта

на лиценз одобрението а и причината за подписване на декларация в описанието за спазване на процедурите, посочени в него.

5. Всички несъответствия за Несъответствия се потвърждават писмено пред организацията.
6. Компетентният орган документира всички Несъответствия, действия по отстраняването им и препоръки.
7. Преди издаването на първоначално одобрение всички Несъответствия трябва да бъдат отстранени от организацията и това да бъде проверено от компетентния орган.

145.Б.25 Издаване на одобрение

1. Компетентният орган официално одобрява описанието и издава на кандидата удостоверение за одобрение на EASA формуляр 3 лиценз, който включва степени на одобрения. Компетентният орган издава лиценза удостоверение, само ако организацията е в съответствие с част 145.
2. Компетентният орган посочва условията на одобрението в удостоверението за одобрение на формуляр 3.
3. Референтният номер на одобрението трябва да се включи в удостоверението за одобрение на В EASA форма формуляр 3 на EASA лиценза се записва справочен (референтен) номер по начин, указан посочен от Агенцията.

145.Б.30 Продължаване на одобрение

Продължаването на одобрение се извършва в съответствие с приложимия процес за издаване на “първоначално одобрение”, приложим по 145.Б.20. В допълнение:

1. Компетентният орган поддържа и актуализира регистър програма, която съдържа на лицензодобрираните организации за техническо обслужване под негов надзор, датите, на които трябва да се извършат или вече са извършени прегледи посещенията за проверка.
2. На всяка организация трябва да се направи цялостен преглед за съответствие с част 145, като периодите между два прегледа не трябва да надвишават 24 месеца.
3. Най-малко веднъж на всеки 24 месеца се организира среща с отговорния мениджър, за да се осигури, че той/тя е информиран за значимите въпроси, възникнали по време на прегледите.

145.Б.35 Промени в организацията

1. Компетентният орган ще бъде уведомен трябва да получи уведомление от организацията за всяка предложена промяна, както е посочено в 145.А.85.

Компетентният орган изпълнява трябва да е в съответствие с приложимите елементи на параграфите първоначалния процес за промените в организацията.

2. Компетентният орган може да предпише условия, при които организацията може да функционира по време на такива промени, освен ако не прецени, че действието на лиценз одобрението от трябва да бъде временно прекратено.

145.Б.40 Изменения в описанието ръководството на организацията за техническо обслужване

1. При В случай на пряко одобрение на измененията в описанието спецификациите, компетентният орган проверява, дали процедурите, посочени в описанието, са в съответствие с част 145, преди официално да уведоми одобрената организация за одобрението.
2. При непряко одобрение на измененията в описанието спецификациите, компетентният орган осигурява адекватен контрол върху одобряването на всички изменения в описанието.

145.Б.45 Отнемане, анулиране и ограничаване на одобрението

Компетентният орган може трябва да:

- а) прекрати временно действието на лицензодобрението в случай на потенциална заплаха за безопасността; или
- б) прекрати временно, анулира или ограничи действието на лицензодобрението в съответствие с 145.Б.50.

145.Б.50 Несъответствия

- а) Когато по време на прегледите или по друг начин се открие доказателство, показващо несъответствие с изискванията от по част 145, компетентният орган предприема следните действия:
  1. При несъответствията Несъответствия от ниво 1 компетентният орган предприема незабавни действия за анулиране отнемане, ограничаване или временно спиране изцяло или частично, в зависимост от степента на несъответствието констатация от ниво 1, лицензодобрението на организацията за техническо обслужване до успешното предприемане на коригиращи действия от организацията.
  2. При несъответствия констатация от ниво 2 компетентният орган предоставя период за извършване на коригиращи действия в зависимост от същността на несъответствието, но не по-дълъг от три месеца. При определени обстоятелства, в края на първия такъв период и в зависимост от същността на несъответствието констатацията компетентният орган може да продължи тримесечния период при наличието на задоволителен план с коригиращи действия, договорен с компетентния орган.
- б) Компетентният орган ще предприеме действия за временно прекратяване, изцяло или частично, на лицензодобрението а в случай, че организацията не изпълни графика, зададен от компетентния орган.

145.Б.55 Съхранение на записи

1. Компетентният орган установява система за съхраняване на записи с минимални критерии, които позволяват проследяване на процеса на издаване, продължаване, смяна, временно прекратяване или анулиране отнемане а лицензодобрието на всяка отделна организация.
2. Записите включват като минимум:
  - а) заявление за одобрение на организацията, включително за продължаването му;
  - б) програма на компетентния орган за непрекъснат надзор, включително всички записи от проверките;
  - в) удостоверение за одобрение на организацията, включващо всяка промяна в него;
  - г) копие от програмата за проверките със списък на датите, когато предстои да бъдат извършени проверки и датите на извършените проверки;
  - д) копия от цялата официална кореспонденция, включваща форма формуляр 4 или еквивалентен документ;
  - е) детайли подробности за действия по прилагане на изключения или влизане в сила;
  - ж) други формуляри за отчети от проверки от компетентния орган;
  - з) описания спецификации на организацията за техническо обслужване.
3. Минималният срок за съхранение на тези записи е четири години.
4. Компетентният орган може да използва избере да ползва система хартиени документи на хартиен носител или компютърна база система данни или комбинация от двете, за да осигурява съответния контрол.

145.Б.60 Освобождавания

Всички освобождавания, предоставени в съответствие с член 10, параграф 3 на основния регламент, се записват и съхраняват от компетентния орган.

Допълнение I

Използване на EASA формуляр 1 за техническо обслужване

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Удостоверението трябва да отговаря на приложения образец, като номерата на полетата във всяко поле трябва да бъдат разположени, както е показано на образца. Размерите на всяко поле могат да се променят в съответствие с информацията в него, но не до степен, която би направила удостоверението неразпознаваемо. Размерите на цялото удостоверение могат да бъдат значително увеличени или намалени дотолкова, доколкото самото удостоверение остава разпознаваемо и четливо. Ако не сте сигурни за размерите на удостоверението, да се направи запитване до консултирайте се с вашата държава-членка.

Печатният текст трябва да бъде ясен и четлив, за да дава възможност за лесно прочитане.

Удостоверението трябва да бъде предварително отпечатано или изготвено на компютърно генерирано, но и в двата случая отпечатаният текст и знаци трябва да бъдат ясни и четливи. Предварително отпечатване на текст е разрешено в съответствие с приложения образец, но не е разрешено да се отпечатват друга информация декларации за съответствие.

Приемливи езици са английски език и, където е уместно, езикът/езиците на съответната държава-членка.

Удостоверението може да бъде създадено на английски език, когато ще се използва за експортни цели, в останалите случаи удостоверението може да бъде на официалния език/езици в съответната държава-членка.

Данните, които трябва да се въведат в удостоверението, могат да бъдат или отпечатани на машина/компютър, или написани на ръка, като се използват главни букви, и текстът трябва да позволява лесно разчитане.

Съкращенията трябва да бъдат ограничени сведени до възможния минимум.

Мястото, останало върху обратната страна на удостоверението, може да се използва от създателя издаващия орган му за нанасяне на допълнителна информация, но не трябва да съдържа части от официалната информация на удостоверениеадекларация за съответствие.

Оригиналото удостоверение трябва да придружава детайлите/частите и трябва да се установи корелация съответствие между удостоверението и детайлите/частите. Копие от удостоверението трябва да се съхранява в организацията, която е произвела или поддържа детайла/частта. Когато форматът на удостоверението и данните в него са изцяло създадени на компютърно генерирани, ако държавата - членка приема това, е разрешено форматът на удостоверението и данните в него да се съхранят в защитена база данни.

Когато едно удостоверение се използва за повторно пускане в експлоатация на известен брой детайли/части и тези детайли/части след това се разделят, например от

дистрибутор на части, тогава копие от оригиналното удостоверение трябва да придружава тези детайли/части, а оригиналното удостоверение трябва да се съхранява от организацията, получила детайлите/частите. Ако оригиналното удостоверение не се съхрани, това може да направи невалидни допуснатите до експлоатация детайли/части.

ЗАБЕЛЕЖКА: Броят на копията от удостоверението, изпратени на клиента или съхранени от създателя издаващия орган, не е ограничен.

Удостоверението, който придружава детайл/част, може да бъде прикрепено към детайла/частта него, като се постави в плик, за да се осигури по-голяма трайност цел да се предпази.

2. СЪСТАВЯНЕ НА УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ПОВТОРНО ПУСКАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ

Освен ако не е постановено друго, всички полета трябва да бъдат попълнени, за да бъде документът валиден.

Поле 1: Наименование на държавата - членка, от чието име е издадено удостоверението за одобрение. Тази информация може да бъде предварително отпечатана.

Поле 2: Предварително отпечатан текст “Удостоверение за разрешено повторно пускане /формуляр 1 на EASA”.

Поле 3: Предварително отпечатан единствен номер, който се използва за контрол и проследяване на удостоверението; освен това в случай на изготвяне на документ на компютърно генериран документ уникалният единственият номер не е необходимо да бъде предварително отпечатан, тъй като компютърът може да се програмира да генерира номерира

Поле 4: Пълното наименование и адреса, както и пощенският адрес, ако е различен, на одобрената организация, която допуска повторно въвежда детайлите/частите, включени в това удостоверение, до в експлоатация. Това поле може да бъде предварително отпечатано. Поставянето на лого и други знаци е разрешено, ако логото може да се събере в рамките на полето.

Поле 5: Целта му е да даде възможност да се направи справка с работна заявка/договор/фактура или друг вътрешен организационен процес, така че да може да се създаде система за бързо проследяване и откриване на документи.

Поле 6: Това поле е предвидено за удобство на организацията, издаваща удостоверението, за да позволява може да се направи лесно препращане към поле 13 “Забележки” чрез използването на отделен номер за всяка част. Попълването му не е задължително.

Когато известен брой части трябва да бъдат допуснати повторно въведени в експлоатация с едно удостоверение, е разрешено да се използва отделен списък с препратки удостоверение за справка и списък между списъка и удостоверението.

Поле 7: Трябва да съдържа наименование или описание на частта. Предпочитание се отдава на използването на означенията от илюстрирания каталог за части.

Поле 8: Посочва се номерът на частта. Предпочитание се отдава на използването на означенията от илюстрирания каталог за части.

Поле 9: Използва се, за да се укажат типове одобрения продукти, за върху които повторно въведените в експлоатация допускните части са приемливи за монтаж могат да се монтират. Попълването на полето е по избор, но ако се попълва, е разрешено да се направят следните записи:

- а) специфичен или сериен модел на въздухоплавателно средство, двигател, витло или спомагателен енергиен агрегат или препратка към наличен каталог или ръководство, който което съдържа тази информация. Например: Чесна 150;
- б) “различни”, ако е известно, че част е приемлива за монтаж инсталацията е възможна върху на повече от един модел от типове одобрения продукт, освен ако създателят издаващият орган на удостоверението не желае да ограничи употребата за определен модел, което трябва да бъде обозначено посочено;
- в) “неизвестна”, ако приемливостта за монтаж е неизвестна; тази категория се използва основно от организациите за техническо обслужване.

ЗАБЕЛЕЖКА: Информацията в поле 9 не задължава компетентния орган да монтира детайла/частта в определено въздухоплавателно средство, двигател, витло или спомагателен енергиен агрегат. Потребителят/инсталаторът трябва да потвърди с документи като например каталог на частите, бюлетини на производителя и др., че частта е приемлива за определения монтаж.

Поле 10: Количество – указва посочва се броят на частите, които повторно се допускат в експлоатация.

Поле 11: Сериен номер и/или партиден номер (ако има такъв) – указва посочва се серийният номер и партидният номер (ако има е приложимо такъв) на частта; ако такива номера няма, се попълва N/A (няма такива налични).

Поле 12: Изброените по-долу термини в кавички с техните дефиниции показват състоянието на частта, която се въвежда повторно в експлоатация. В това поле може да се запише един термин или комбинация от термини.

Изброените по-долу термини с техните дефиниции показват състоянието на детайла/частта, който се допуска до експлоатация. В поле 12 може да се запише един термин или комбинация от термини.

1. ОСНОВНО РЕМОНТИРАН

Възстановяването на използвана детайл/част чрез преглед, тест изпитване и подмяна в съответствие с одобрен стандарт с цел да се удължи до степен на оперативна годност експлоатационния живот на частта. . Одобрен стандарт означава стандарт за производство или проектиране, или техническо обслужване, или качество, одобрен от компетентния орган.

2. ПРЕГЛЕДАН/ИЗПИТАН

Изследване Преглед на детайл/част, за да се установи съответствие с одобрен стандарт(*).

3. МОДИФИЦИРАН

Промяна на детайл/част, за да се установи съответствие с одобрен стандарт(*).

4. ПОПРАВЕН

Възстановяването на детайл/част до състояние, годно за експлоатация, в съответствие с одобрен стандарт(*).

5. РЕГЕНЕРИРАН

Възстановяването на използвана гума в съответствие с одобрен стандарт(*).

6. ПОВТОРНО СГЛОБЕН

Повторното сглобяване на част в съответствие с одобрен стандарт(*).

Пример: Витло след транспортиране.

ЗАБЕЛЕЖКА: Последната позиция се използва само по отношение на детайли/части, които първоначално са сглобени изцяло от производителя в съответствие с изискванията за производство като например, но не само, част 21.

(*) Одобрен стандарт означава стандарт за производство, проектиране, поддръжка и качество, одобрен от компетентния орган.

Посочената по-горе информация се подкрепя от препратки в Поле 13 към одобрени данни, ръководства, спецификации, използвани по време на техническото обслужване.

Поле 13: Задължително е в това поле да се посочи всяка информация, пряко или чрез препратки към подкрепяща документация, която съдържа определени данни или ограничения, отнасящи се до частите, които се допускат до експлоатация, необходими на потребителя/инсталатора монтажника, за да вземе окончателно решение за летателната годност на детайла/частта. Информацията трябва да бъде ясна, пълна и предоставена във вид и по начин, адекватни на целта за формиране на окончателно решение.

Всяка информация трябва да бъде ясно обозначена за коя част се отнася. Ако няма информация, се записва “няма”.

По-долу са дадени някои примери за информацията, която трябва да се цитира посочи:

- Идентификация и издаване на документация за техническо обслужване, използвана като одобрен стандарт.
- Директиви за летателна годност, които са изпълнени или е установено, че са изпълнени.
- Поправки, които са изпълнени или е установено, че са изпълнени.

- Модификации, които са изпълнени или е установено, че са изпълнени.
- Подменени части, които са монтирани или е установено, че са монтирани.
- Изменения във времето на части с ограничен експлоатационен срок.
- Отклонения от работната заявка на клиента.
- Идентификация на друг регламент, ако не е част 145.
- Информация, касаеща Декларация за повторно пускане в експлоатация, за да се изпълни изискване на друга държава за техническо обслужване.
- Декларация за повторно пускане в експлоатация информация, касаеща пускането в експлоатация, за да се изпълнят условията на международно споразумение за техническо обслужване, като например, но не само Канадското споразумение за техническо обслужване и Двустранното споразумение на САЩ за авиационна безопасност – процедура за изпълнение на техническо обслужване.

ЗАБЕЛЕЖКА: Последните две информации точки дават възможност за двойно разрешаване на повторно пускане в експлоатация - по част 145 и по изискване за техническо обслужване на друга държава, или за единично разрешаване повторно пускане в експлоатация на одобрена по част 145 организация за техническо обслужване по изискване за техническо обслужване на друга държава. Необходимо е да се отбележат се попълни правилно съответните блокчета в поле 19, за да се направи валидира разрешаването за повторно пускане в експлоатация документът валиден. Необходимо е също така да се отбележи, че двойното разрешаване на повторно пускане в експлоатация изисква одобрените данни трябва да бъдат одобрени/приети от държавата - членка и от съответната чужда държава, а единичното разрешаване на повторно пускане в експлоатация изисква одобрените данни да бъдат одобрени/приети от съответната чужда държава.

Полета 14, 15, 16, 17 и 18: Не трябва да бъдат използвани за задачи по техническото обслужване от лицензирани одобрени по част 145 организации за техническо обслужване. Тези полета са специално резервирани запазени за разрешаване на повторно пускане в експлоатация/сертифициране на нови произведени части в съответствие с част 21 и националните авиационни регламенти разпоредби, които са в сила преди влизането в сила на част 21.

Поле 19: Съдържа изискваната информация декларация за разрешаване за повторно пускане в експлоатация относно цялото техническо обслужване, извършено от лицензирани одобрени по част 145 организации за техническо обслужване. Когато извършваното техническо обслужване не е по част 145, в поле 13 ще се посочва съответната национална разпоредба. Във всеки един случай трябва да се отбележи подходящото блокче поле, за да бъде валидно повторното пускане в експлоатация. При наличието на информацията “освен ако е указано по друг начин в поле 13” се имат предвид следните случаи:

- a) когато техническото обслужване не може да бъде завършено;

- б) когато техническото обслужване се отклонява от стандарта, изискван по част 145;
- в) когато техническото обслужване е извършено в съответствие с изискване, което не е от част 145.

Точният случай или комбинация от случаи се указва в поле 13.

Поле 20: Предназначено е за подпис на персонала, удостоверяващ техническо обслужване отговарящ за сертифицирането, упълномощен от лицензирана одобрена по част 145 организация за техническо обслужване. Този подпис може да бъде компютърно отпечатан, ако държавата - членка намира за удовлетворителен факта, че само подписващото лице може да управлява пусне компютъра, както и че не е възможно да се постави истински подпис върху компютърно генериран изготвен формуляр.

Поле 21: Референтен номер на одобрената по част 145 организация за техническо обслужване, даден от държавата - членка.

Поле 22: Името на подписалото се в поле 20 лице и справка за персонално упълномощаване.

Поле 23: Датата на подписване на повторното пускане в експлоатация от поле 19 (ден/месец/година). Месецът се записва с букви. Повторното пускане в експлоатация се подписва при “завършване на техническото обслужване”.

Моля, отбележете, че информацията за отговорностите на потребителя е дадена върху обратната страна на това удостоверение. Тази информация може да бъде добавена към лицевата страна на удостоверението, под долната линия, като се намали височината на удостоверението се преаранжира.

1. Компетентен орган /страна		2. УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА РАЗРЕШЕНО ПОВТОРНО ПУСКАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ ФОРМУЛЯР 1 на EASA				3. Номер на формуляра	
4. Наименование и адрес на одобрената организация:						5. Работна заявка/договор/фактура	
6. Част	7.Описание	8. Номер на частта	9.Приемливост**	10.Количество	11.Сериен/партиден номер	12.Състояние/работа	
13. Забележки							
14. Удостоверява се, че посочените по-горе части са произведени в съответствие с: - одобрени проектни данни и са в състояние на безопасна експлоатация; - неодобрени проектни данни, посочени в поле 13.				19. - Повторно пускане в експлоатация по част 145.A.50 - Друг подзаконов акт, посочен в поле 13 Удостоверява се, че, освен ако няма друг запис в поле 13, работата, посочена в поле 12 и описана в поле 13, е извършена в съответствие с разпоредбите на част 145 и поради това /частите се считат за готови за повторно пускане в експлоатация			
15. Подпис на упълномощено лице		16. Номер на одобрението/разрешителното		20. Подпис на упълномощено лице		21. Референтен номер на удостоверение/одобрение	
17. Име		18.Дата (ден/месец/година)		22.Име		23. Дата (ден/месец/година)	

Формуляр 1 от EASA – издание 1 Инсталаторът трябва да провери изпълнението на условията по отношение на приложимите технически данни

Удостоверение за повторно пускане в експлоатация

Формуляр 1 на EASA

ОТГОВОРНОСТИ НА ПОТРЕБИТЕЛЯ/МОНТАЖНИКА

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Важно е да се разбере, че самото съществуване на документа автоматично не задължава компетентния орган да монтира частта/компонента/възела.
2. Ако потребителят/монтажникът работи в съответствие с национални разпоредби на органа, който отговаря за летателна годност, и е различен от органа, отговарящ за летателна годност, посочен в поле 1, от основно значение е потребителят/монтажникът да установи, че неговият орган за летателна годност приема части/компоненти/възли от упълномощения орган за летателна годност, посочен в поле 1.
3. Информацията в полета 14 и 19 не представлява сертифициране на инсталацията. Във всички случаи документацията за техническото обслужване на въздухоплавателното средство трябва да съдържа сертифициране на инсталацията, издадено в съответствие с националните разпоредби на потребителя/монтажника, преди да бъдат разрешени полети на въздухоплавателното средство.

Допълнение II

Система от класове и категории на одобрение на организациите

1. свен ако не е указано друго, за най-малката организация в параграф 12, таблица 1 е посочен цялата област на приложение на одобрението, възможна по част 145 върху стандартен формуляр. На дадена организация трябва да се издаде одобрение, което варира от само един клас и категория с ограничения до всички класове и категории с ограничения.
2. допълнение към таблица 1 одобрената по част 145 организация за техническо обслужване трябва да посочи в съответствие с част 145 обхватът на работата в ръководството на организацията за техническа поддръжка Виж също параграф 11.
3. В границите на одобрените класове и категории, давани от държавата-членка, обхватът на работата, посочен в описанието на организацията за техническо обслужване, определя точните граници на одобрение. Поради това, от съществено значение е одобрените класове и категории да са съвместими с обхвата на работата.
4. Категория от клас А означава, че одобрената по част 145 организация за техническо обслужване може да извърши техническо обслужване на въздухоплавателното средство и който и да е компонент (включително двигатели/спомагателни енергийни агрегати СЕА) само когато такива компоненти са монтирани на въздухоплавателното средство, с изключение на това, че компонентите могат да бъдат временно отстранени за техническо обслужване, когато отстраняването е явно разрешено в ръководството за техническо обслужване на въздухоплавателното средство с цел улесняване на достъпа, което е предмет на процедура за контрол в описанието на организацията за техническо обслужване, приемлива за държавата-членка. В частта за ограничения трябва да се посочи обхватът на такова техническо обслужване, което ще уточни и обхвата на одобрението.
5. Категория от клас В означава, че одобрената по част 145 организация за техническо обслужване може да извършва техническо обслужване на демонтиран двигател/спомагателен енергиен агрегат СЕА и компоненти на двигател/спомагателен енергиен агрегат, само когато такива компоненти са монтирани на двигателя/спомагателната силова установка, с изключение на това, че компонентите могат да бъдат временно отстранени за техническо обслужване, когато отстраняването е явно разрешено в ръководството на двигателя/спомагателния енергиен агрегат с цел улесняване на достъпа. В частта за ограничения ще се посочи обхватът на такова техническо обслужване, което ще укаже и степента на лиценза. Одобрена по част 145 организация за техническо обслужване с категория В може също така да извършва техническо обслужване на монтиран двигател по време на “базово” и “линейно” техническо обслужване, предмет на процедура за контрол като част от описанието на организацията за техническо обслужване. Обхватът на работата, посочен в описанието на организацията за техническо обслужване, отразява тази дейност, когато е разрешена от държавата-членка.
6. Категория от клас С означава, че одобрената по част 145 организация за техническо обслужване може да извършва техническо обслужване на демонтирани компоненти (с изключение на двигатели и спомагателни енергийни агрегати), предназначени за монтиране на въздухоплавателното средство или двигател/спомагателен енергиен

агрегат. В частта за ограничения ще се посочи обхватът на такова техническо обслужване, което ще определи и обхвата на одобрението. Одобрена по част 145 организация за техническо обслужване с категория С може също така да извършва техническо обслужване на монтиран компонент по време на базово и линейно техническо обслужване или в работно помещение за техническо обслужване на двигател/спомагателен енергиен агрегат, в случай че това е предмет на процедура за контрол като част от описанието на организацията за техническо обслужване. Обхватът на работата, посочен в описанието на организацията за техническо обслужване, отразява тази дейност, когато е разрешена от държавата-членка.

7. Категория от клас D е различна категория, която не се отнася непременно до определено въздухоплавателно средство, двигател или друг компонент. Категорията D1 – безразрушителен контрол (БК) е необходим само за одобрена по част 145 организация за техническо обслужване, която извършва безразрушителен контрол като отделна задача за друга организация. Одобрена по част 145 организация за техническо обслужване с категория А, В или С може да извършва безразрушителен контрол на продукти, на които прави техническо обслужване, ако описанието на организацията за техническо обслужване съдържа процедури за безразрушителен контрол, без да е необходимо организацията да има категория D1.
8. Категория от клас А се подразделя на базово и линейно техническо обслужване. Одобрената по част 145 организация за техническо обслужване може да има е одобрена за базово или линейно техническо обслужване, или и за двете. Следва да се отбележи, че съоръжение за линейно техническо обслужване, което се намира в съоръжение за основно базово техническо обслужване изисква одобрение за линейно техническо обслужване.
9. Частта за ограничения е предназначена да предоставя на държавата- членка максимална гъвкавост при адаптирането на одобрението за дадена организация. В таблица 1 са посочени видовете възможни ограничения и тъй като техническото обслужване е дадено в края на всяка категория, се счита за приемливо да се постави ударението върху задачата от техническото обслужване вместо върху типа или производителя на въздухоплавателното средство или двигателя, ако това е по-подходящо за организацията. За пример може да се посочат монтирането и техническото обслужване на авионикс системите.
10. В таблица 1 се правят препратки към серията, типа и групата в частта за ограничения за категории А и В. Серия означава специфичен тип серия, като например Airbus 300 или 310 или Boeing серия 737-300 и т.н. Тип означава специфичен тип или модел като например Airbus 310-240 или RB 211-524 B4. Може да се цитира номер на серията или типа. Група означава например Чесна с един бутален двигател и др.
11. Когато се използва дълъг списък на одобрените дейности, който може да бъде предмет на чести изменения, тези изменения ще бъдат в съответствие с процедура, приемлива за държавата - членка и включена в описанието на организацията за техническо обслужване. Процедурата ще включва въпросите кой е отговорен за контрола на измененията в списъка на одобрените възможности и какви действия трябва да се предприемат за да се осъществи изменение. Тези действия включват осигуряване на съответствие с част 145 за продукти или услуги, добавени към списъка.

12. Одобрена по част 145 организация за техническо обслужване, в която работи само едно лице, което планира и извършва цялото техническо обслужване, може да има само категория с ограничение. Максимално разрешените граници са:

Клас въздухоплавателно средство	Категория А2 Самолети	С бутални двигатели, максимум 5700 kg
Клас въздухоплавателно средство	Категория А3 вертолети с един двигател	С бутални двигатели, максимум 3175 kg
Клас въздухоплавателно средство	Категория А4 ВС, различни от А1, А2 и А3	Без ограничения
Клас двигатели	Категория В2 бутални	По-малко от 450 hp
Клас компоненти, различни от двигатели и ВСУ	С1 до С20	По списъка с одобрените действия
Специализиран клас	D1 NDT	Да се посочи метод за безразрушителен контрол

Трябва да се отбележи, че такава организация може да има бъде допълнително ограничение ограничена от компетентния орган в обхвата на одобрението лиценза в зависимост от дейностите на реалната дадената организация.

Таблица 1

Клас	Категория	Ограничение	Базово	линейно
ВС	А1 Самолети над 5700 kg	Посочва се производителят на самолета или групата, или серията, или типът и/или задачите по техническото обслужване		
	А2 Самолети 5700 kg и по-леки	Посочва се производителят на самолета или групата, или серията, или типът и/или задачите по техническото обслужване		
	А3 Хеликоптери	Посочва се производителят на хеликоптера или групата, или серията, или типът и/или задачите по техническото обслужване		
	Категория А4 ВС, различни от А1, А2 и А3	Посочва се серията или типът на ВС и/или задачите по техническото обслужване		
Двигатели	В1 Турбинни	Посочва се серията или типът на двигателя и/или задачите по техническото обслужване		
	В2 Бутални	Посочва се производителят на двигателя или групата, или серията, или типът и/или задачите по техническото обслужване		

Клас	Категория	Ограничение	Базово	
			линейно	
	V3 CEA (APU)	Посочва се производителят на двигателя или серията, или типът и/или задачите по техническото обслужване		
Компоненти, различни от двигатели и CEA	C1 Кондициониране и височинна система C2 Автопилот C3 Свързочно и навигационно оборудване C4 Врати-люкове C5 Електрическо захранване C6 КБО C7 Двигател-CEA C8 Системи за управление C9 Горивна система C10 Вертолет-ротори C11 Вертолет-трансмисии C12 Хидравлична система C13 Прибори C14 Колесник C15 Кислородна система C16 Витла C17 Пневматична система C18 Предпазване от лед, дъжд, пожар C19 Остъкление C20 Силова конструкция	Посочва се типът на ВС или производителят на ВС, или производителят на компонента, или даден компонент и/или се прави препратка към списъка с одобрените дейности в описанието, и/или задачите по техническото обслужване		
Специализирани дейности	D1 Безразрушителен контрол	Посочва се определен метод/методи за безразрушителен контрол		

ДЪРЖАВА - ЧЛЕНКА

член на
Европейската агенция за безопасност на въздухоплаването

УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ОДОБРЕНИЕ

РЕФЕРЕНТЕН НОМЕР:

В съответствие с Регламент (ЕО) №2042/2003 на Комисията, който в момента е в сила, и при посочените по-долу условия, държавата- членка с настоящото удостоверява, че:

(ИМЕ НА ТЪРГОВСКОТО ДРУЖЕСТВО) ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

като е организация за техническо обслужване, както е посочено в част 145, на която е разрешено да извършва техническо обслужване на продуктите, изброени в таблицата на одобрението, и да издава съответното удостоверение за повторно пускане в експлоатация, като се използва горепосочения референтен номер.

УСЛОВИЯ:

1. Настоящото одобрение е ограничено до областта на приложение, посочена в обхвата на частта съответната част от за одобрение в ръководството на лицензираната одобрена организация за техническо обслужване по част 145; и
2. Настоящото одобрение изисква съответствие с процедурите, посочени в ръководството на одобрена организация за техническо обслужване по част 145; и
3. Настоящото одобрение е валидно, докато одобрената организация за техническо обслужване поддържа съответствие спазва изискванията разпоредбите на част 145.
4. Ако са изпълнени посочените по-горе условия, настоящото одобрение този лиценз остава валидно, освен ако не е било отказано, заменено, временно прекратено или анулирано.

Дата на издаване: .....

Подпис: .....

Дата на прилагане на програмата таблицата, приложена към одобрението за лиценза: .....
.....За компетентния орган

ТАБЛИЦА НА ОДОБРЕНИЕТО

Име на организацията: [ИМЕ НА ТЪРГОВСКОТО ДРУЖЕСТВО] ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

Референтен номер: MS-1.001

КЛАС	КАТЕГОРИЯ	ОГРАНИЧЕНИЕ	БАЗОВО	ЛИНЕЙНО
Въздухоплавателни средства	A1 самолети над 5700 kg	Airbus серия A310-200	X	X
	A2 самолети/въздушни кораби до 5700 kg	DHC-6 серия Twin Otter	X	X
Двигатели	B1 Турбини	Серията PT6A		
Компонент, различни от цели двигатели или спомагателни енергийни агрегати (CEA)	C1 Кондициониране и височинна система	Airbus A310-200 & DHC-6		
	C2 Автопилот	Sperry		
	C5 Електрическо захранване	Airbus A310-200 & DHC-6		
	C6 Оборудване	Airbus & DHC-6 аварийни		
	C7 Двигател-(CEA)	PT6A Контрол на горивото		
	C16 Витла	Фиксирана стъпка и DHC-6		
СПЕЦИАЛИЗИРАНИ УСЛУГИ	D1 Безразрушителен контрол	Всички видове		

Настоящата таблица на одобрение е ограничена за тези продукти и дейностите, които са посочени в обхвата на частта за одобрение, съдържаща се в ръководството на одобрената организация за техническо обслужване по част 145.

Справка: .....

Дата на издаване: .....

Подпис: .....

За държавата- членка: .....

Допълнение IV

Условия за използване на персонал, който не е квалифициран по част 66 в съответствие с 145.A.30(K)1 и 2

1. Персоналът, отговарящ за сертифицирането, изпълнява изискванията в съответствие със следните условия, за да изпълни целта на 145.A.30, (к), параграфи 1 и 2:
  - а) лицето трябва да притежава лиценз или разрешително за персонал, отговарящ за сертифицирането, издадено в съответствие с националното законодателство на съответната държава и в съответствие с приложение 1 на ИКАО;
  - б) обхватът на дейността на лицето не следва да надвишава обхвата на работа до обхвата на дейност, определен от националния лиценз или разрешителното за персонал, отговарящ за сертифицирането;
  - в) лицето следва да докаже, че е преминало обучение за човешкия фактор и наредбите за летателна годност, както е описано в част 66;
  - г) лицето следва да докаже пет години практически опит в техническото обслужване за персонал, удостоверяващ линейно техническо обслужване, и осем години практически опит в техническото обслужване за персонал, удостоверяващ базово техническо обслужване. За лица, чиито разрешени задачи не излизат извън обхвата на персонала, отговарящ за сертифицирането категория А по част 66, е необходимо да имат само три години практически опит в техническото обслужване;
  - д) персоналът, удостоверяващ линейно техническо обслужване, и асистирацията помощният персонал за базово техническо обслужване преминават типово обучение на ниво, съответстващо на ниво 3 от допълнение III, част 66, за всяко въздухоплатателно средство, за което им е те са упълномощени разрешено да удостоверят техническо обслужване. Лица, чиито задачи не излизат извън обхвата на персонала, отговарящ за сертифицирането категория А по формуляр 66, могат да преминат целево обучение за определена задача вместо цялостното типово обучение;
  - е) персоналът, удостоверяващ базово техническо обслужване, преминава типово обучение на ниво, съответстващо най-малко на ниво 1 от допълнение III, част 66, за всяко въздухоплатателно средство, за което той е упълномощен има разрешение да удостоверява техническо обслужване.
2. Защитени права
  - а) Преди влизането в сила на част 66 персоналът по 145.A.30(к), параграфи 1 и 2 може да продължи да упражнява правата си, без да е необходимо съответствие с параграф 1, (в) до параграф 1, (е).
  - б) След датата на влизането в сила на част 66 персоналът, отговарящ за сертифицирането, който желае да разшири обхвата на лиценза разрешителното, за да се включат в него допълнителни права, трябва да изпълни изискванията на параграф 1 по-горе.

- в) Независимо от алинея 2(б) по-горе, в случай на допълнително типово обучение не се изисква съответствие с параграф 1, (в) до параграф 1, (г) по-горе.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

(Част 66)

66.1

За целите на тази част компетентен орган е упълномощеният орган, определен от държавата - членка, в която лицето кандидатства за издаване на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства.

РАЗДЕЛ А

ГЛАВА ПОДЧАСТ А

ЛИЦЕНЗ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА - САМОЛЕТИ И ВЕРТОЛЕТИ

66.A.1 Област на приложение

- а) В този раздел се установяват изискванията за издаване на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства и условията за неговата валидност и използване за самолети и вертолети от следните категории:
- Категория А
  - Категория В1
  - Категория В2
  - Категория С
- б) Категории А и В1 се разделят допълнително на подкатегории, отнасящи се за комбинации от самолети, вертолети, турбинни и бутални двигатели. Подкатегориите са:
- А1 и В1.1 Самолети с турбинни двигатели
  - А2 и В1.2 Самолети с бутални двигатели
  - А3 и В1.3 Вертолети с турбинни двигатели
  - А4 и В1.4 Вертолети с бутални двигатели

66.A.10 Подаване на заявление

Следва да се подаде заявление за издаване на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства или за изменение на такъв лиценз, като се използва формуляр 19 на EASA, попълнен по начин, определен от компетентния орган, и подаден до него. Заявление за изменение на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства се подава до компетентния орган, който е издал лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства.

66.A.15 Изискване за възраст

Кандидатът за лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства трябва да е навършил 18 години.

66.A.20 Права

- а) В случай, че съществува съответствие с параграф б), лицензът предоставя следните права:
1. Лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства категория А разрешава на притежателя да издава удостоверения за повторно пускане в експлоатация след малко незначително планово линейно техническо обслужване и отстраняване на прости дефекти в границите на задачите, които са одобрени и посочени в лиценза. Правата се ограничават до работата, която притежателят на лиценза извършва лично в организация по част 145.
  2. Лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства категория В1 разрешава на притежателя да издава удостоверения за повторно пускане в експлоатация след техническо обслужване включително на конструкцията на въздухоплавателното средство, задвижването, механичните и електрическите системи. Правата включват също така подмяна на части от авионикс системите, изискваща прости тестове изпитвания, за да се докаже годността за експлоатация. Категория В1 автоматично включва съответната подкатегория А.
  3. Лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства категория В2 разрешава на притежателя да издава удостоверения за повторно пускане в експлоатация след техническо обслужване на авиониката и електрическите системи.
  4. Лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства категория С разрешава на притежателя да издава удостоверения за повторно пускане в експлоатация след базово техническо обслужване на въздухоплавателни средства. Правата се прилагат за цялото въздухоплавателно средство, на което се извършва техническо обслужване в организация по част 145.
- б) Притежателят на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства може да упражнява правата по него, ако:
1. е в съответствие с приложимите изисквания на част М и/или част 145;
  2. в предшестващия двегодишен период има или шест месеца опит в техническото обслужване в съответствие с правата, дадени от лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, или отговаря на разпоредбата за издаване на съответните права;
  3. може да чете, пише и комуникира общува на разбираемо ниво на езика/езиците, на който са написани техническата документация и процедурите, използвани при издаването на удостоверение за повторно пускане в експлоатация .

66.A.25 Основни изисквания за обучение

- а) Кандидатът за лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства или добавка на категория или подкатегория в такъв лиценз трябва да покаже, чрез изпит, ниво на знания по съответните предмети в съответствие с допълнение I към тази част.

Изпитите за основни познания се провеждат от организация за обучение, която е съответно лицензирана одобрена по част 147 от компетентния орган.

- б) Изискванията и свързаните с тях изпити за основни познания ще се признават частично или изцяло при наличие на друга техническа квалификация, която компетентният орган

счита за еквивалентна на стандарта за познания от тази част. Кредитите за признаването се установяват в съответствие с раздел Б, глава подчаст Д на тази част.

66.A.30 Изисквания за опит

- а) Кандидатът за лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства трябва да има:
1. за категория А и подкатегории В1.2 и В1.4:
    - (i) три години практически опит в техническото обслужване на въздухоплавателни средства в експлоатация, ако кандидатът няма съответно техническо обучение, или
    - (ii) две години практически опит в техническото обслужване на въздухоплавателни средства в експлоатация и завършване едно на техническо обучение, което компетентният орган счита за подходящо, или
    - (iii) една година практически опит в техническото обслужване на въздухоплавателни средства в експлоатация и завършване ен на основен курс на обучение, одобрен по част 147.
  2. за категория В2 и подкатегории В1.1 и В1.3:
    - (i) пет години практически опит в техническото обслужване на въздухоплавателни средства в експлоатация, ако кандидатът няма съответно техническо обучение, или
    - (ii) три години практически опит в техническото обслужване на въздухоплавателни средства в експлоатация и завършване едно на техническо обучение, което компетентният орган счита за подходящо, или
    - (iii) две години практически опит в техническото обслужване на въздухоплавателни средства в експлоатация и завършване ен на основен курс на обучение, одобрен по част 147.
  3. за категория С по отношение на големи въздухоплавателни средства:
    - (i) три години опит с правата на категория В1.1, В1.3 или В2 на големи въздухоплавателни средства или като подпомагащ помощен персонал категория В1.4 по част 145, или комбинация от двете; или
    - (ii) пет години опит с правата на категория В1.2 или В1.4 на големи въздухоплавателни средства или като подпомагащ помощен персонал категория В1.4 по част 145, или комбинация от двете, или
  4. за категория С по отношение на неголеми въздухоплавателни средства:
    - три години опит с правата на категория В1 или В2 на неголеми въздухоплавателни средства или като подпомагащ помощен персонал категория В1 или В2 по част 145, или комбинация от двете, или
  5. за категория С, придобита по академичен път:

за кандидат, който има академична степен в техническата дисциплина, придобита в университет или друго заведение за висше образование, признато от компетентния орган – три години опит в техническото обслужване на граждански въздухоплавателни

средства на представителен подбор от задачи, свързани с техническото обслужване на въздухоплавателни средства, включващи шест месеца наблюдение на изпълнението на задачи по базовото техническо обслужване.

- б) Кандидатът за продължаване на лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства трябва да има минимален опит в техническото обслужване на граждански въздухоплавателни средства, съответстващ на изискванията на допълнителната категория или подкатегория, за която кандидатства, както е описано в допълнение IV към тази част.
- в) За категория А, В1 и В2 опитът трябва да бъде практически, което означава, че трябва да се състои от представително преминаване от едни към други задачи за поддръжка на въздухоплавателни средства.
- г) За всички кандидати – най-малко една година от необходимия опит трябва да бъде през предшестващата година на въздухоплавателно средство от категорията/подкатегорията, за която се кандидатства за издаване на първоначален лиценз за техническо обслужване. За добавяне на следваща категория/подкатегория в издаден лиценз за техническо обслужване допълнителният скоросен опит в техническото обслужване може да бъде по-малко от една година, но трябва да е поне три месеца. Необходимият опит зависи от разликата между категорията/подкатегорията в лиценза, която притежателят вече има, и тази, за която кандидатства. Такъв допълнителен опит се изисква при кандидатстване за нова категория/подкатегория към лиценза.
- д) Независимо от параграф а), опитът в техническото обслужване на въздухоплавателни средства, придобит извън техническо обслужване на граждански въздухоплавателни средства, ще се признава, когато това техническо обслужване е еквивалентно на изискваното по настоящата част и фактът е установен от компетентния орган. Все пак, ще се изисква допълнителен опит в техническото обслужване на граждански въздухоплавателни средства, за да се демонстрира докаже познаване и разбиране на спецификата.

66.A.40 Запазване на валидността на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства

- а) Лицензът за техническо обслужване на въздухоплавателни средства става невалиден пет години след датата на издаването или нанасянето на последното изменение в него, освен ако притежателят не представи лиценза на компетентния орган, който го е издал, за да се провери, че съдържащата се в лиценза информация е същата като информацията в записите на компетентния орган в съответствие с 66.Б.120.
- б) Всички права за сертифициране, основаващи се на лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, стават невалидни, когато самият лиценз стане невалиден.
- в) Лицензът за техническо обслужване на въздухоплавателни средства е валиден, само когато е издаден и/или променен от компетентния орган и когато притежателят е подписал документа.

66.A.45 Обучение за тип/задача и квалификационни класове

- а) Притежателят на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства категория А може да упражнява правата си за сертифициране само на определен тип

въздухоплавателни средства, след като успешно е завършил обучение за съответните за категория А задачи по техническото обслужване на въздухоплавателни средства, проведено от лицензирана одобрена по част 145 или част 147 организация за обучение. Обучението е практическо и теоретично в съответствие със спецификата на всяка задача. Успешното завършване на обучението се установява чрез изпит и/или оценка на изпълнение на задача по техническото обслужване на работно място, проведени от лицензирана одобрена по част 145 или част 147 организация.

- б) Освен ако в параграф ж) не е посочено друго, притежателят на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства категория В1, В2 или С може да упражнява правата си за сертифициране само на определен тип въздухоплавателни средства, когато лицензът съдържа съответния квалификационен клас за тип на въздухоплавателното средство.
- в) Освен ако в параграф з) не е посочено друго, квалификационните класове се дават след успешно завършване на съответното обучение за тип на въздухоплавателно средство за категория В1, В2 или С, одобрено от компетентния орган или проведено от одобрена по част 147 организация за обучение.
- г) Обучението за квалификационен клас за тип на въздухоплавателно средство категория В1 и В2 съдържа теоретични и практически елементи и включва съответния курс във връзка с правата по 66.А.20(а). Теоретичното и практическото обучение трябва да е в съответствие с допълнение III към тази част.
- д) Обучението за квалификационен клас за тип на въздухоплавателно средство категория С трябва да е в съответствие с допълнение III към тази част. За лице с категория С, което притежава академична степен, както е посочено в 66.А.30, (а), (5), първото теоретично обучение за квалификационен клас за тип на въздухоплавателно средство ще бъде на ниво за категория В1 или В2. Практическо обучение в този случай не се изисква.
- е) Одобреното обучение за квалификационен клас за тип на въздухоплавателно средство, както се изисква по параграфи б) до д), завършва с полагане на изпит. Изпитът е в съответствие с допълнение III към тази част. Изпитите за квалификационен клас за тип на въздухоплавателно средство категория В1 или В2 или С се провеждат от лицензирана одобрена по част 147 организация за обучение, компетентния орган или организация за обучение, провеждаща одобрен курс за квалификационен клас за тип на въздухоплавателно средство.
- ж) Независимо от параграф б), за въздухоплавателни средства, различни от големи въздухоплавателни средства, притежателят на лиценз за техническо обслужване категория В1 или В2 може да упражнява правата си, когато лицензът съдържа съответните квалификационни класове за група въздухоплавателни средства или за група производители, освен ако Агенцията не е постановила, че сложността на въпросното въздухоплавателно средство изисква наличието на квалификационен клас за тип.
  1. Квалификационен клас за група производители се вписва след изпълнение на изискванията за квалификационен клас за тип по отношение на два типа въздухоплавателни средства, представящи групата, от един и същи производител.
  2. Пълен квалификационен клас за група производители се вписва след изпълнение на изискванията за квалификационен клас за тип по отношение на три типа въздухоплавателни средства, представящи групата, от различни производители.

Пълен квалификационен клас за група производители не се дава за категория В1 самолети с повече от един турбинен двигател, когато се прилага само квалификационен клас за група производители.

3. Съдържанието на групите е:

(i) за категория В1 или С:

- вертолети с бутален двигател;
- вертолети с турбинен двигател;
- самолети с един бутален двигател – метална конструкция;
- самолети с повече от един бутални двигателя – метална конструкция;
- самолети с един бутален двигател – дървена конструкция;
- самолети с повече от един бутални двигателя – дървена конструкция;
- самолети с един бутален двигател – комбинирана конструкция;
- самолети с повече от един бутални двигателя – комбинирана конструкция;
- самолети с един турбинен двигател;
- самолети с повече от един турбинен двигател.

(ii) за категория В2 или С:

- самолети;
- вертолети.

- з) Независимо от разпоредбите на параграф в), квалификационни класове за въздухоплавателни средства, различни от големи въздухоплавателни средства, могат да се издават при условие, че успешно е положен съответният теоретичен изпит за тип на въздухоплавателното средство категория В1, В2 или С и че кандидатът е демонстрирал практически опит на типа въздухоплавателно средство, освен ако Агенцията не е постановила, че това въздухоплавателно средство е сложно и за него се изисква да се премине одобрено обучение за тип по параграф 3.

За квалификационни класове за въздухоплавателни средства, различни от големи въздухоплавателни средства, категория С при лица, притежаващи академична степен, както е посочено в 66.А.30, а), (5), първият изпит за тип на въздухоплавателно средство ще бъде на нивото за категория В1 или В2.

1. Изпитите за тип на въздухоплавателното средство категория В1, В2 и С трябва да включват изпит по механика за категория В1 и изпит по авионика за категория В2, а за категория С – и двата изпита.
2. Изпитът трябва да е в съответствие с допълнение III към тази част. Изпитите се провеждат от лицензирана одобрена по част 147 организация за обучение или от компетентния орган.
3. Практическият опит за тип въздухоплавателно средство включва изпълнение на дейности по техническото обслужване, съответстващи на категорията.

66.А.70 Разпоредби, свързани с преобразуването на лиценз

- а) На лице с квалификация на лицензиран персонал за сертифициране, призната в дадена страна държава членка преди датата на влизане в сила на тази част, се издава лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства без да се полагат изпити, но при спазване на условията на 66.Б.300.

- б) Лице, което преминава курс за квалификация, призната в дадена страна държава членка преди датата на влизане в сила на тази част, може да продължи квалификацията си. След успешното завършване на този курс за квалификация на лицето се издава лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства без да се полагат изпити, но при спазване на условията на 66.Б.300.
- в) При необходимост лицензът за техническо обслужване на въздухоплавателни средства може да включва технически ограничения, отнасящи се до обхвата на предишна квалификация.

ПОДЧАСТ Б

ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА, РАЗЛИЧНИ ОТ САМОЛЕТИ И ВЕРТОЛЕТИ

66.А.100 Общи изисквания

До момента на включване в тази част на изискване за лицензиране на персонал за сертифициране за въздухоплавателни средства, различни от самолети и вертолети, ще се прилагат съответните разпоредби на държавите - членки.

ПОДЧАСТ В

КОМПОНЕНТИ

66.А.200 Общи изисквания

До момента на включване в тази част на изискване за лицензиране сертифициране на компоненти ще се прилагат съответните разпоредби на държавите - членки.

РАЗДЕЛ Б

ПРОЦЕДУРА ЗА КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ

ПОДЧАСТ А

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

66.Б.05 Обхват

В този раздел се установяват административните изисквания, които трябва да се следват от компетентните органи, отговорни за прилагането и въвеждането в сила на раздел А от тази част.

66.Б.10 Компетентен орган

а) Общи сведения

Държавата - членка определя компетентния орган с възложени отговорности за издаване, продължаване, изменение, временно прекратяване или анулиране на лицензи. Този компетентен орган създава документирани процедури и организационна структура.

б) *Ресурси*

Компетентният орган трябва да разполага с достатъчно персонал. Броят на персонала е разчетен за изпълнение на изискванията, посочени в тази част.

в) *Процедури*

Компетентният орган създава процедури, в които подробно е описано как се постига съответствие с изискванията на тази част. Процедурите се преглеждат и изменят, за да се осигури непрекъснато съответствие.

66.Б.15 Приемливи средства за съответствие

Агенцията разработва приемливи средства за съответствие, които държавите - членки могат да използват за постигане на съответствие с изискванията на тази част. Когато приемливите средства за съответствие са спазени, изискванията на тази част ще се считат за изпълнени.

66.Б.20 Съхранение на записи

- а) Компетентният орган установява система за съхраняване на записи, която позволява проследяване на процеса на издаване, продължаване, изменение, временно прекратяване или анулиране на всеки лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства.
- б) Записите за контрол на частта включват:
1. заявление за издаване на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства или промяна на този лиценз, придружено от цялата необходима документация;
  2. копие от лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, включващ всяка промяна в него;
  3. копия от цялата свързана със случая кореспонденция;
  4. подробности за действия по прилагане на изключения или влизане в сила;
  5. всички доклади от други компетентни органи, отнасящи се до притежателя на лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства;
  6. протоколи от изпитите, проведени от компетентния орган;
  7. доклади за преобразуване на лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства;
  8. доклади за признати изпити.
- в) Записите, посочени в параграф б) 1. до 5., се съхраняват в продължение най-малко на пет години след изтичане на валидността на лиценза.
- г) Записите, посочени в параграф б), 6., се съхраняват в продължение най-малко на пет години.

д) Записите, посочени в параграф б), 7. до 8., се съхраняват за неограничен срок.

66.Б.25 Взаимен обмен на информация

- а) С цел повишаване безопасността на полетите компетентните органи участват във взаимен обмен на цялата необходима информация в съответствие с член 11 от основния регламент.
- б) Без да се засягат компетенциите на държавите - членки, в случай на потенциална заплаха за безопасността на полетите, включваща няколко страни държави членки, засегнатите компетентни органи си сътрудничат при изпълнение на необходимите действия по надзора.

66.Б.30 Освобождавания

Всички освобождавания, предоставени в съответствие с член 10, параграф 3) на основния регламент, се записват и съхраняват от компетентния орган.

ПОДЧАСТ Б

ИЗДАВАНЕ НА ЛИЦЕНЗ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА

В тази подчаст са посочени процедурите, които трябва да се следват от компетентния орган при издаването, изменението или продължаването на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства.

66.Б.100 Процедура за издаване на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства от компетентния орган

- а) При получаване на формуляр 19 на EASA и придружаващата документация, компетентният орган проверява, дали заявлението е попълнено изцяло и дали посоченият опит съответства на изискванията по тази част.
- б) Компетентният орган проверява протоколите за изпитите на кандидата и/или потвърждава валидността на кредитите, за да установи дали кандидатът е положил изпити по всички посочени предмети в допълнение 1, както се изисква в разпоредбите на тази част.
- в) Когато компетентният орган установи, че кандидатът изпълнява изискванията за знания и за опит, посочени по тази част, компетентният орган издава на кандидата съответния лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства. Информацията, съдържаща се в лиценза, се съхранява и при компетентния орган.

66.Б.105 Процедура за издаване на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства чрез одобрена по част 145 организация за техническо обслужване

- а) Организация за техническо обслужване по част 145, на която компетентният орган е разрешил да извършва такава дейност, може да изготви лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства от името на компетентния орган или да

направи препоръки на компетентния орган във връзка със заявлението на кандидата за издаване на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, така че компетентният орган да може да подготви и издаде лиценза.

- б) Организация за техническо обслужване по част 145 осигурява съответствие с изискванията на 66.Б.100 а) и б). Във всички случаи, обаче, издаването на лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства се извършва от компетентния орган.

66.Б.110 Процедура за изменение на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства за включване на допълнителна основна категория или подкатегория

- а) Допълнително към документите, изисквани по 66.Б.100 или 66.Б.105, кандидатът за включване на допълнителна основна категория или подкатегория в лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства представя оригиналния лиценз на компетентния орган заедно със формуляр 19 на EASA.
- б) При завършване на процедурата, както е посочено в 66.Б.100 или 66.Б.105, компетентният орган одобрява допълнителна основна категория или подкатегория в лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, като поставя подпис и печат или издава нов лиценз. Компетентният орган внася съответните изменения в своята документацията.
- в) Когато кандидатът за изменение на основните категории използва метода, описан в 66.Б.100, в страна държава членка, различна от държавата - членка, която е издала първоначалния лиценз, заявлението се изпраща в държавата - членка, издала първоначалния лиценз.
- г) Когато кандидатът за изменение на основните категории използва метода, описан в 66.Б.100, в страна държава членка, различна от държавата - членка, която е издала първоначалния лиценз, лицензиранаодобрената по част 145 организация за техническо обслужване изпраща лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства заедно със заявлението EASA формуляр 19 в държавата - членка, издала първоначалния лиценз за поставяне на подпис и печат за изменението или за издаване на нов лиценз.

66.Б.115 Процедура за изменение на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства за включване на тип или група на въздухоплавателно средство

При получаване на правилно попълнен формуляр 19 EASA, необходимата придружаваща документация в съответствие с изискванията за квалификационен клас за тип и/или група и лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, компетентният орган заверява лиценза с включения квалификационен клас за тип или група или издава нов лиценз. Компетентният орган внася съответните изменения в своята документацията.

66.Б.120 Процедура за подновяване на срока на валидност на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства

- а) Притежателят на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства попълва съответните полета формуляр 19 на EASA и го представя заедно с копие от лиценза пред компетентния орган, издал първоначалния лиценз; в случай, че в описанието на одобрената по част 145 организация за техническо обслужване е

включена процедура за представяне на необходимата документация за подновяване на срока на валидност на лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства от името на притежателя на лиценза, притежателят на лиценза може да използва този начин.

- б) Компетентният орган сравнява представения лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства със съхраняваната от него информация и проверява, дали са били предприети действия по анулиране, временно спиране или промяна на лиценза в съответствие с 66.Б.500. Ако лицензът съответства на информацията за него, съхранявана от компетентния орган, и не се установят действия по анулиране, временно спиране или промяна на лиценза в съответствие с 66.Б.500, срокът на валидност на лиценза се подновява за следващите пет години. Компетентният орган внася съответните изменения в своята документацията.
- в) Ако лицензът не съответства на информацията за него, съхранявана от компетентния орган:
1. компетентният орган проучва причините за тази разлика и може да не поднови срока на валидност на лиценза;
  2. компетентният орган информира притежателя на лиценза и всички известни одобрени по част 145 организации за техническо обслужване, засегнати от този факт, и при необходимост предприема действия по параграф 66.Б.155 за анулиране, временно спиране или изменение на въпросния лиценз.

ПОДЧАСТ В

ИЗПИТИ

Тази подчаст съдържа процедурата за провеждане на изпити от компетентния орган.

66.В.200 Изпити, провеждани от компетентния орган

- а) Всички изпитни въпроси се съхраняват по сигурен начин до началото на изпита, за да се осигури, че кандидатите няма да получат информация относно точно кои въпроси ще бъдат включени в изпита. Компетентният орган определя лицата, които контролират въпросите, използвани за всеки изпит.
- б) Компетентният орган определя проверяващи, които присъстват по време на целия изпит и отговарят за правилното му провеждане.
- в) Изпитите за първоначално обучение се провеждат по стандарта, описан в допълнение I и II към тази част.
- г) Изпитите за тип се провеждат по стандарта, описан в допълнение III към тази част.
- д) На всеки шест месеца част от изпитните въпроси се подменят с нови.
- е) В началото на изпита изпитните листове се раздават на кандидатите, а в края на определеното изпитно време кандидатите връщат обратно изпитните листове на проверяващите. Не е разрешено изпитни листове да се изнасят извън залата за изпит по време на провеждането на изпита.

- ж) Кандидатът може да използва само изпитните листове и не може да внася със себе си на изпита никакви други материали с изключение на специфичната документация, необходима при провеждане на изпит за тип.
- з) Необходимо е да се предвиди достатъчно разстояние между кандидатите, за да не може един кандидат да чете писмените работи на други кандидати.
- и) Кандидатите, за които има доказателства, че са си послужили с измама, няма да бъдат допускани до изпити през следващите 12 месеца от датата на изпита, по време на който са си послужили с измама.

ПОДЧАСТ Г

ПРЕОБРАЗУВАНЕ НА НАЦИОНАЛНИ КВАЛИФИКАЦИИ

Тази подчаст съдържа изискванията за преобразуване на национални квалификации в лицензи за техническо обслужване на въздухоплавателни средства.

66.Б.300 Общи сведения положения

- а) Компетентният орган може да извърши само преобразуването, посочено в 66.А.70 в съответствие с доклада за преобразуване, подготвен изготвен по съгласно изискванията на параграф 66.Б.305 или 66.Б.310.
- б) Докладът за преобразуване трябва или да бъде написан се разработи от компетентния орган, или да бъде одобрен от него.

66.Б.305 Доклад за преобразуване за национални квалификации

В доклада се описва обхватът на всеки вид квалификация и се посочва в какъв лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства ще се преобразува, какви ограничения ще бъдат добавени и по кои предмети/модули от част 66 е необходимо да се положи изпит, за да се извърши преобразуване в лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства без ограничения или да се включи допълнителна категория/подкатегория. Докладът включва и копие на съществуващия регламент, определящ категориите и обхвата на лиценза.

66.Б.310 Доклад за преобразуване за разрешителните на одобрените организации за техническо обслужване

За всяка засегната одобрена организация за техническо обслужване в съответния доклад се описва обхватът на вида разрешително и се посочва в какъв лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства ще се преобразува, какви ограничения ще бъдат добавени и по кои предмети /модули от е необходимо да се положи изпит, за да се извърши преобразуване в лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства или да се включи допълнителна категория/подкатегория. Докладът включва и копие от съответната процедура на одобрената организацията за квалифициране на персонала, отговарящ за сертифицирането, на който се основава та на процеса на преобразуване.

ПОДЧАСТ Д

ПРИЗНАВАНЕ КРЕДИТИ ОТ ИЗПИТИ

Тази подчаст съдържа изискванията за признаване на кредити от/на изпити (даване на кредити) в съответствие с 66.А.25(б).

66.Б.400 Общи положения

- а) Компетентният орган може да признава кредити от изпити само на основата на доклад за признаване кредит от/на изпити, подготвен изготвен в съответствие с 66.Б.405.
- б) Докладът за признаване кредит от/на изпити трябва или да бъде разработен от компетентния орган, или да бъде одобрен от него.

66.Б.405 Доклад за признаване на кредит от изпити

- а) За всяка техническа квалификация в доклада трябва да се посочват предметът и нивото на знания, съдържащи се в допълнение I към тази част, съответстващи на дадената категория, с която се извършва сравнението.
- б) Докладът включва декларация за съответствие за всеки предмет, в която се посочва къде в техническата квалификация може да се намери съответният стандарт. Ако за даден предмет не може да се намери еквивалентен стандарт, този факт се записва в доклада.
- в) На базата на сравнението, направено по параграф б), в доклада се посочват предметите от допълнение I, по които се дават кредити от изпити(признават се изпитите) за всяка техническа квалификация.
- г) Когато настъпят промени в националния стандарт за квалификациите, докладът се изменя в съответствие с тях.

ПОДЧАСТ Е

АНУЛИРАНЕ, ВРЕМЕННО СПИРАНЕ ИЛИ ОГРАНИЧАВАНЕ НА ЛИЦЕНЗА ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА

66.Б.500 Анулиране, временно спиране или ограничаване на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства

Компетентният орган анулира, временно спира или ограничава лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, когато е установил проблем във връзка с безопасността или има явни доказателства, че лицето е извършило или е участвало в една или повече от следните дейности:

1. придобиване получаване на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства и/или права за сертифициране чрез подаване на фалшифицирани документи;
2. неизвършване на заявено техническо обслужване, без да докладва този факт на организацията или лицето, заявили това техническо обслужване;

3. неизвършване на техническо обслужване, възникнало в резултат от собствен преглед, без да докладва този факт на организацията или лицето, за които е било предназначено извършването на това техническо обслужване;
4. небрежно извършване на техническо обслужване;
5. фалшифициране на записи в протокола за техническо обслужване;
6. издаване на удостоверение за повторно пускане в експлоатация , знаейки, че техническото обслужване, посочено в удостоверението за повторно пускане в експлоатация , не е било извършено или без да провери, че техническото обслужване, посочено в удостоверението за повторно пускане в експлоатация , е било извършено;
7. извършване на техническо обслужване или издаване на удостоверение за повторно пускане в експлоатация до под влиянието на алкохол или наркотици;
8. издаване на удостоверение за повторно пускане в експлоатация при положение, че лицето не изпълнява изискванията на тази част.

Допълнение I

Изисквания за основни знания

1. НИВА НА ЗНАНИЯ – ЛИЦЕНЗ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА КАТЕГОРИЯ А, В1, В2 И С

Основните знания за категории А, В1 и В2 се посочват чрез поставяне на оценка за ниво на знания (1, 2 или 3) за всеки приложим предмет. Кандидатите за категория С трябва да покрият нивата на за основни знания или за категория В1 или за категория В2.

Оценките за ниво на знания се дефинират определят по следния начин:

НИВО 1

Запознаване с принципните елементи на учебния предмет.

Цели: Кандидатът трябва да бъде запознат с принципните елементи на предмета.

Кандидатът трябва да може да направи просто описание на целия предмет, като използва общи думи и примери.

Кандидатът трябва да може да използва специфичните термини.

НИВО 2

Общи знания за теоретичните и практическите аспекти на учебния предмет.

Умения да използва тези познания

Цели: Кандидатът трябва да разбира теоретичните основи на предмета.

Кандидатът трябва да може да направи общо описание на предмета, като използва, при необходимост, типични примери.

Кандидатът трябва да може да използва математически формули заедно с физичните закони, описващи предмета.

Кандидатът трябва да може да разчита и разбира схеми, чертежи и диаграми, описващи предмета.

Кандидатът трябва да може да прилага своите знания в практиката, като използва детайлни процедури.

НИВО 3

Детайлни знания за теоретичните и практическите аспекти на учебния предмет.

Способност за комбиниране и прилагане на отделни елементи от познанията по логичен и изчерпателен начин.

Цел: Кандидатът трябва да знае теорията на предмета и връзките с други предмети.

Кандидатът трябва да може да направи детайлно описание на предмета, като използва теоретичните основи и специфични примери.

Кандидатът трябва да може да разбира и използва математически формули, свързани с предмета.

Кандидатът трябва да може да разчита, разбира и подготвя схеми, чертежи и диаграми, описващи предмета.

Кандидатът трябва да може да прилага своите знания в практиката, като използва инструкциите на производителя.

Кандидатът трябва да може да тълкува резултати от различни източници и измервания и да прилага коригиращи действия, когато е необходимо.

2. МОДУЛИ

Квалификацията по основни предмети за всяка категория или подкатегория в лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства по част б6 трябва да бъде в съответствие със следната матрица. Приложимите предмети са отбелязани с “X”.

Предметни модули	Самолети А или В1 с:		Вертолети А или В1 с:		В2
	Турбинен/и двигател/и	Бутален/и двигател/и	Турбинен/и двигател/и	Бутален/и двигател/и	Авионикс
1	X	X	X	X	X
2	X	X	X	X	X
3	X	X	X	X	X
4	X	X	X	X	X
5	X	X	X	X	X

6	X	X	X	X	X
7	X	X	X	X	X
8	X	X	X	X	X
9	X	X	X	X	X
10	X	X	X	X	X
11	X	X			
12			X	X	
13					X
14					X
15	X		X		
16		X		X	
17	X	X			

МОДУЛ 1. МАТЕМАТИКА

	Ниво		
	A	B1	B2
1.1 Аритметика Аритметични членове и знаци, методи на умножение и делене, дробни и десетични числа, множители и многочленни, тегловни коефициенти, мерки и показатели за преобразуване, съотношения и пропорции, средни стойности и проценти, повърхности и обеми, повдигане на втора и трета степен, корен втори и корен трети.	1	2	2
1.2 Алгебра а) Пресмятане на прости алгебрични изрази, събиране, изваждане, събиране, умножение и делене, употреба на скоби, прости дробни числа;	1	2	2
б) Линейни уравнения и техните решения; Степенни показатели и повдигане на степен, отрицателни и дробни степенни показатели; Двоична и други приложими бройни системи; Уравнения от първа и втора степен с едно неизвестно; Логаритми.	-	1	1
1.3 Геометрия а) Прости геометрични фигури;	-	1	1
б) Графично представяне: видове графики и приложението им, графични криви на уравнения/функции;	2	2	2
в) Елементарна тригонометрия: тригонометрични съотношения, използване на таблици и равнинни тригонометрични и полярни координати.	-	2	2

МОДУЛ 2. ФИЗИКА

	Ниво		
	A	B1	B2

	Ниво		
	A	B1	B2
2.1 Материалознание Природа на веществото: химични елементи, структура на атоми и молекули; Сложни химични съединения. Агрегатни състояния: твърдо, течно и газообразно. Преминаване от едно агрегатно състояние в друго.	1	1	1
2.2 Механика 2.2.1 Статика Сили, моменти и двоици, изобразяване на вектори. Център на тежестта. Елементи от теорията на напреженията, деформациите и еластичността: опън, натиск, срязване и усукване. Същност и свойства на твърди течни и газообразни тела. Налягане и подемна сила (барометри).	1	2	1
2.2.2 Кинематика Праволинейно движение: равномерно праволинейно движение, равноускорително движение. Въртеливо движение: равномерно въртеливо движение (центробежни/центростремителни сили). Периодични движения: махови движения. Елементарна теория на вибрации, хармоники и резонанс. Ускорение, технически предимства и КПД на механизмите.	1	2	1
2.2.3 Динамика а) Маса Сила, инерция, работа, мощност, енергия (потенциална кинетична и абсолютна енергия), топлина, КПД.	1	2	1
б) Момент на движението, съхранение на момента на движението. Гласък (сила на удара). Теория на жирокопичното движение. Триене: същност и следствия, коефициент на триене (съпротивление при търкаляне).	1	2	2
2.2.4 Динамика на флуидите (хидродинамика) а) Специфично тегло и плътност	2	2	2
б) Вискозитет, съпротивление на флуидите, свойства, произтичащи от естественото течение на флуидите, свойства, произтичащи от свиваемостта на флуидите. Статично, динамично и пълно налягане: теорема на Бернули, тръба на Вентури.	1	2	1
2.3 Термодинамика а) Температура: термометри и температурни скали – Целзий, Фаренхайт и Келвин; определение за топлина.	2	2	2
б) Топлотворна способност, специфична топлина. Предаване на топлината: конвекция, радиация и кондукция. Обемно разширение. Първи и втори закон на термодинамиката. Газове: закони за идеалния газ; специфична топлина при постоянен обем и постоянно налягане; работа извършена от разширението на газа. Изотермично, адиабатно разширение и свиване, циклограми на двигателите (цикли на Карно), постоянен обем и постоянно налягане, охлаждащи и топлинни машини. Охлаждане при топене и изпаряване (латентна топлина), топлинна енергия, температура на запалване.	-	2	2
2.4 Оптика (светлина) Същност на светлината; скорост на светлината.	-	2	2

	Ниво		
	A	B1	B2
<p>Закопи за отражение и пречупване: отражение от плоски и сферични огледала, пречупване, лещи.</p> <p>Фиброоптика.</p> <p>2.5 Вълново движение и звук.</p> <p>Вълново движение: механични вълни, синусоидални вълни, интерференция, стоящи вълни.</p> <p>Звукови вълни: скорост на звука, източници на звук, интензитет, височина и честотна характеристика, доплеров ефект.</p>	-	2	2

МОДУЛ 3. ОСНОВИ НА ЕЛЕКТРИЧЕСТВОТО

	Ниво		
	A	B1	B2
<p>3.1 Теория на електрона</p> <p>Структура и разпределение на електрически заряди сред: атоми, молекули, йони, химични съединения.</p> <p>Молекулна структура на електропроводници, полупроводници и изолатори.</p>	1	1	1
<p>3.2 Статично електричество и проводимост.</p> <p>Статично електричество и разпределение на електростатични заряди.</p> <p>Електростатични закони за привличането и отблъскването.</p> <p>Измерителни единици за заряд, закон на Кулон.</p> <p>Проводимост на електричество в твърди тела, течности, газове и вакуум.</p>	1	2	2
<p>3.3 Електрическа терминология</p> <p>Термини, измерителни единици и фактори, които оказват въздействие върху тях: потенциална разлика, електродвижеща сила, напрежения, ток,</p>	1	2	2

	Ниво		
	A	B1	B2
съпротивление, електропроводимост, заряд, електропроводимост на тока, преминаване на електрони.			
3.4 Електропроизводство Получаване на електричество по следните методи: светлина, толина, триене, налягане, химична активност, магнетизъм и движение.	1	1	1
3.5 Източници на постоянен ток Конструкции и основни химични процеси на: първични клетки, вторични клетки, оловно-кисели клетки, никел-кадмиеви клетки, други алкални клетки; Елементи, свързани последователно и паралелно; Вътрешно съпротивление и неговото влияние върху батерията; Конструкции, материали и действие на термодвойките; действие на фотоклетка.	1	2	2
3.6 Вериги за постоянен ток Закон на Ом, закони на Кирхоф за напрежението и тока; Изчисления, използвайки горните закони, на намиране на съпротивления, напрежения и ток; Значимост на вътрешното съпротивление на източника.	-	2	2
3.7 Съпротивления а) Съпротивление и въздействащи фактори; Специфично съпротивление; Система за оцветяване на съпротивленията, стойности и допуски, номинални стойности, ватова мощност; Резистори в последователно и паралелно включване; Пресмятане на общо съпротивление за последователно, паралелно и паралелно последователно свързани съпротивления; Работа с потенциометри и реостати; Работа на Уитстонов мост.	-	2	2
б) Положителен и отрицателен температурен коефициент на проводимост; Резистори с постоянна стойност, устойчивост, допуски и ограничения, методи за конструкция; Резистори с променлива стойност, термистори, резистори, зависещи от напрежението; Конструкция на потенциометри и реостати; Конструкция на Уинстонов мост.	-	1	1
3.8 Мощност Мощност, работа и енергия (кинетична и потенциална); Разсейваща мощност от резистори; Формула за мощността; Изчисляване на мощността, работа и енергия.	-	2	2
3.9 Капацитивно съпротивление/кондензатор Действие и функции на кондензатора; Фактори, влияещи върху капацитивната площ на пластините, разстоянието между пластините, броя на пластините, диелектрик и диелектрична константа, работно напрежение, степени на напрежение; Видове кондензатори, конструкции и функции; Цветови кодове на кондензаторите; Изчисляване на капацитета и напрежението в последователни и паралелни вериги; Експоненциално зареждане и разреждане на кондензатор, времеконстантни; Проверка на кондензаторите.	-	2	2

	Ниво		
	A	B1	B2
3.10 Магнетизъм	-	2	2
а) Теория на магнетизма; Свойства на магнитното тяло; Реакция на магнита, зависеща от геомагнетизма; Намагнитване и размагнитване; Противомагнитна защита; Разновидност на типове магнитни материали; Електромагнитни устройства и принципи на работа; Опростени правила за определяне: магнитно поле около проводник “под ток”.	-	2	2
б) Магнитна движеща сила, сила на магнитното поле, индуктивност, проводимост, хистерезисна крива, хистерезис, точка на насищане, вихрови токове; Предпазни мерки при съхранение на магнити.			
3.11 Индуктивност/индуктори	-	2	2
Закон на Фарадей; Индукциране на напрежение в движещ се електропроводник в магнитно поле; Принципи на индукцията; Ефекти на след намагнетено индуцирано напрежение: сила на магнитното поле, ниво на промяна на силовите линии, брой на навивките на проводника; Взаимна индукция; Ефект от нивото на промяната на първичен ток, взаимна индукция върху индуцираното напрежение; Фактори, влияещи върху взаимната индукция: брой на навивките в намотка, физическия размер на намотката, магнитна проницаемост на намотката, позиции на намотките, които си влияят; Закон на Ленц и правила за определяне на полярността; Обратна електромагнитна сила, самоиндукция; Точка на насищане; Най-честа употреба на бобини.			
3.12 Постояннотокови двигатели/теоретични основи на генераторите	-	2	2
Основна теория на двигателите и генераторите; Конструкция и роля на отделните компоненти в генератор на постоянен ток; Експлоатация и фактори, влияещи върху големината и посоката на тока в генераторите на постоянен ток; Експлоатация на и фактори, влияещи върху изходната мощност, въртящия момент, скоростта на въртене на “С” двигателите; Двигатели с последователно навити, накъсо съединени и смесени намотки; Конструкция на стартер генератор.			
3.13 Теоретични основи на променливия ток	1	2	2
Синусоидална форма на вълната: фаза, период, честота и цикъл; Моментна, средна, действаща, максимална стойност, полупериод, електрически величини и изчисляване на тези величини, във връзка с напрежението, електрическа проводимост и мощност; Триъгълни/квадратни вълни; Еднофазен/трифазен принцип.			
3.14 Съпротивителни (R), капацитивни (C) и индуктивни (L) вериги	-	2	2
Фазово отношение на напрежението и тока в L, C и R вериги, паралелно, последователно и комбинирано; Разсейване на мощност в L, C и R вериги;			

	Ниво		
	A	B1	B2
Импеданс, фазов ъгъл, фактор на мощността и изчисления във веригата; Изчисления на истинска мощност, пряка мощност и реактивна мощност.			
3.15 Трансформатори Принципи на конструкцията и работа на трансформатор; Загуби в трансформатора и методи за избягването им; Работа на трансформатора с товар и без товар; Трансфер на мощност, ефективност, маркиране на полюсите; Първичен и вторичен ток; Изчисляване на линейни и фазови напрежения и ток; Изчисляване на мощност в трифазна система; Първичен и вторичен ток, напрежение, коефициент на превръщане, мощност, КПД; Автотрансформатори.	-	2	2
3.16 Филтри Работа, употреба и приложение на следните филтри: нискочестотен, високочестотен, честотен обхват, стопиращ обхват.	-	1	1
3.17 Променливотокови генератори Въртене на рамка в магнитно поле и форма на получената вълна; Работа и конструкция на променливотокови генератори от тип въртяща се арматура и от тип въртящо се поле; Едно-, дву- и трифазни алтернатори; Видове трифазни свързвания – звезда и триъгълник – приложения и предимства; Генератор с постоянен магнит.	-	2	2
3.18 Променливотокови двигатели Конструкция, принцип на работа и характеристики на: променливотокови синхронни и асинхронни двигатели, моно- или многофазни; Методи за регулиране скоростта и посоката на въртене на двигателя; Методи за генериране на въртящо се поле.	-	2	2

МОДУЛ 4. ОСНОВИ НА ЕЛЕКТРОНИКАТА

	Ниво		
	A	B1	B2

	Ниво		
	A	B1	B2
4.1 Полупроводници			
4.1.1 Диоди			
а) Символи за означаване на диодите; Свойства и характеристики на диодите; Последователно и паралелно свързване на диодите; Основни характеристики и работа на настроените силициеви преобразуватели (тиристорни), светоизлъчващ диод, светопроводим диод, варистор, усилващи диоди; Функционална проверка на диодите.	-	2	2
б) Материали, електронна конфигурация, електрически свойства; Типове материали с полупроводникова проводимост P и N; Влияние на примесите върху проводимостта, основни и второстепенни преносители; PN връзка в проводник, усилване на проводимостта през PN връзка без въздействие, право и обратно състояние на въздействие; Параметри на диодите: точка на обратно напрежение, максимална права токопроводимост, температура, честота, "отечки" на ток, разсейване на мощност; Работа и функции, изпълнявани от диодите в следните вериги: изправители, стабилизатори, стабилизиращи и изправящи амплитудни усилватели, мостови усилватели, напрежение на диод-диод и диод-триод; Детайлна работа и характеристики на следните устройства: настройваеми силициеви преобразуватели (тиристорни), светоизлъчващи диоди, диоди тип "Шотки", светопроводни диоди, варикапи, варистори, усилващи диоди, Ценеров диод.	-	-	2
4.1.2 Транзистори			
а) Символи за означаване на транзисторите; Описание на компонентите и ориентировка; Характеристики и свойства на транзисторите.	-	1	2
б) Конструкция и работа на PNP и NPN транзистори; Конфигурация на базата, колектора и емитера; Проверка на транзистора; Основна оценка на други типове транзистори и тяхната употреба; Приложение на транзисторите: класове на усилване (A, B, C); Опростени схеми на вериги, включващи: отклонение, отключване, обратна връзка и стабилизация; Принципи на многостепенните схеми: каскади, девиаторни, осцилатори, мултивибратори, флип-флоп вериги.	-	-	2
4.1.3 Интегрални схеми			
а) Описание на логически и линейни схеми/процесорни усилватели.	-	1	-
б) Описание на логически и линейни схеми; Представяне на работата и функциите на операционен усилвател, приложен като интегратор, разделител, следящ напрежението, компаратор. Методи за свързване на операционни усилвателни степени: съпротивителен капацитивен, индуктивен (трансформатор), индуктивен съпротивителен (IR), директен; Предимства и недостатъци на положителната и отрицателната обратна връзка.	-	-	2
4.2 Електронни платки			
Описани и употреба на електронните платки.	-	1	2

	Ниво		
	A	B1	B2
4.3 Сервомеханизми			
а) Определения за отворени, затворени системи, обратна връзка, следящи системи, аналогови датчици; Принципи на работа и приложение на следните компоненти/характеристики за синхронизиращи системи: броячи, разграничители, преобразуватели на управлението и въртящия момент, индуктивни и капацитивни датчици.	-	1	-
б) Определения за отворени затворени системи, следящи системи, сервомеханизми, аналогови датчици, индикатори за нулева стойност, заглъхване, обратна връзка и "мъртъв" обхват; Конструкция, работа и приложение на следните компоненти.характеристики на синхронизиращи системи: броячи, разграничители, преобразуватели на преместването и въртящия момент, индуктивни и капацитивни датчици, синхронни датчици; Дефекти по сервомеханизмите, реверсивно и синхронно следене, захват	-	-	2

МОДУЛ 5. ЦИФРОВА ТЕХНИКА, ЕЛЕКТРОННО-ПРИБОРНИ СИСТЕМИ

	Ниво	
--	------	--

	A	B1.1 B1.3	B1.2 B1.4	B2
5.1 Електронно-приборни системи Обичайно разполагане на електронно-приборните системи в кабината на ВС.	1	2	2	3
5.2 Цифрови системи Двоични, осмични и шестнайсетични; Аритметични операции в отделните системи и преминаване от една в друга и обратно.	-	1	-	2
5.3 Преобразуване на данни Аналогови и цифрови данни; Преобразуване на данни, работа и приложение на аналогово-цифрови и цифрово-аналогови преобразуватели, входове и изходи, ограничения на различните видове.	-	1	-	2
5.4 Бази данни Работа на базите данни в системите на въздухоплавателните средства познаване на ARINC и други спецификации.	-	2	-	2
5.5 Логически схеми а) Идентификация на общите логически входящи символи, таблици и еквивалентни вериги; Приложения, използвани в системите на въздухоплавателните средства, схематични диаграми.	-	2	-	2
б) Интерпретация на логически диаграми.	-	-	-	2
5.6 Основни компютърни конфигурации а) Компютърна терминология (включваща бит, байт, софтуер, хардуер, централен процесор, интегрални схеми и различни запомнящи устройства като RAM, ROM, PROM); Компютърна технология (приложение в авиационните системи).	1	2	-	-
б) Свързана с компютъра терминология; Работа, разположение и интерфейс на основните компоненти в един микрокомпютър, включително техните системи за асоциативен пренос на данни; Информация, съдържаща се в едноадресните и многоадресните компютърни инструкции (“думи”); Термини, свързани с паметта на компютрите; Работа на най-често използваните запомнящи устройства; Работа, предимства и недостатъци на различните системи за съхраняване на данни.	-	-	-	2
5.7 Микропроцесори Функции и принцип на работа на микропроцесора; Принцип на работа на следните елементи на микропроцесора: контролно и обработващо устройство, тактов генератор, регистър, аритметично логическо устройство.	-	-	-	2
5.8 Интегрални схеми Работа и използване на кодиращи и декодиращи устройства. Функция на видовете кодиращи устройства. Използване на средна, голяма и много голяма скала на интеграция.	-	-	-	2
5.9 Мултиплексорни системи Работа, приложение и идентификация на логически схеми на	-	-	-	2

	Ниво			B2
	A	B1.1 B1.3	B1.2 B1.4	
мультиплексорите и демумultiплексорите.				
5.10 Фиброоптични системи Предимства и недостатъци на фиброоптичните системи за пренасяне на информация в сравнение с електрическите; Фиброоптични бази данни; Термини, свързани с фиброоптичните системи; Крайни устройства; Отклонители, контролни крайни устройства, дистанционни крайни устройства; Приложение на фиброоптиката в авиационните системи.	-	1	1	2
5.11 Електронни дисплеи Принципи на работа на типовете дисплеи, които се използват най-често в съвременните въздухоплавателни средства, включително Катодно-лъчеви тръби, светлино-емитерни диоди и течно-кристални дисплеи.	-	2	-	2
5.12 Електростатични сензорни устройства Специални мерки срещу риск от електростатично разреждане; Боравене с компоненти, чувствителни към електростатично разреждане; Риск и възможни повреди, компоненти и устройства за антистатична защита на персонала.	1	2	2	2
5.13 Управление и контрол на софтуера Ограничения, изисквания за летателна годност и възможни катастрофални ефекти при неодобрени промени в софтуерните програми.	-	2	1	2
5.14 Електромагнитна среда Влияние на следните явления върху техническото обслужване на електронна система: EMC - електромагнитна съвместимост EMI – електромагнитна интерференция HIRF – радиационно поле с висок интензитет Гръмотевици/защита от гръмотевици	-	2	2	2
5.15 Най-често използвани авиационни електронни/цифрови системи Общи сведения за най-често използваните авиационни електронни/цифрови системи и свързаните с тях устройства за вграден контрол Устройства за вграден контрол: ACARS – система за комуникация ARINC ECAM – централизиран електронен контрол на въздухоплавателното средство EFIS – електронна пилотажно-приборна система EICAS – система за индикация на работата на двигателите и за предупреждение на екипажа FBW FMS – автоматична система за управление на полета GPS – система за глобално позициониране IRS – инерциална референтна система TCAS – система за предупреждение и избягване на сблъсък	-	2	2	2

МОДУЛ 6. МАТЕРИАЛИ И ПРИНАДЛЕЖНОСТИ

	Ниво		
	A	B1	B2
6.1 Авиационни материали – феритни			
а) Характеристики, свойства и идентификация на най-използваните в авиацията легирани стомани; Термообработка и приложение на легираните стомани.	1	2	1
б) Изпитване на феритните материали на твърдост, якост, умора и удар.	-	1	1
6.2 Авиационни материали – цветни метали			
а) Характеристики, свойства и идентификация на най-използваните в авиацията материали от цветни метали; Термообработка и приложение на материали от цветни метали;	1	2	1
б) Изпитване на материалите от цветни метали на твърдост, якост, умора и удар.	-	1	1
6.3 Авиационни материали – композитни и неметали			
6.3.1 Композитни и неметални материали, различни от дърво и тъкан			
а) Характеристики, свойства и идентификация на най-използваните в авиацията композитни и неметални материали, различни от дърво (материалите от дървесина, които се прилагат в авиостроенето); Слепващи и свързващи вещества..	1	2	2
б) Дефектация на композитните и неметалните материали; Ремонт/поправка на композитни и неметални материали.	1	2	-
6.3.2 Дървени конструкции	1	2	-
Конструкционни методи за дървени структури в самолетостроенето; Характеристики, свойства и видове дървесина и свързващи вещества, използвани в самолетостроенето; Запазване и обслужване на дървената структура; Видове дефекти в дървения материал и дървената структура; Откриване на дефекти в дървената структура; Поправка/ремонт на дървена структура.			
6.3.3 Тъкани покрития	1	2	-
Характеристики, свойства и видове на тъканите, използвани в самолетите; Методи за проверка на тъканите; Видове дефекти в тъканите; Поправка/ремонт на тъканни покрития.			
6.4 Корозия	1	1	1
а) Химична същност на корозията; Образуване чрез: галваничен процес, микробиологичен начин, напрежение на материала.			
б) Видове корозия и тяхната идентификация; Причини за възникване на корозията; Видове материали, чувствителност към корозия.	2	3	2
6.5 Свързващи елементи	2	2	2
6.5.1 Резбовани съединения			
Винтови номенклатури; Форми на резбите, размери и допуски за стандартните резби, използвани в авиацията; Измерване на резбите.	2	2	2
6.5.2 Болтове, шпилки и винтове			

	Ниво		
	A	B1	B2
<p>Видове болтове: спецификация, разпознаване и маркиране на авиационните болтове, международни стандарти; Гайки: самозаконтрящи, анкерни, стандартни; Машинни винтове: авиационни спецификации; Шпилки: видове и приложение, поставяне и отстраняване; Самонавиващи се винтове, щифтове.</p> <p>6.5.3 Средства за законтряне</p> <p>Плоски и пружинни шайби, законтрящи пластини, разклонен щифт, самозаконтряща се гайка, бързо отпусащи скоби, ключове, въртяща се ключалка, шплентове.</p> <p>6.5.4 Авиационни нитове</p> <p>Видове нитове: спецификация и разпознаване, топлинна обработка.</p> <p>6.6 Тръбопроводи и съединения</p> <p>а) Идентификация и видове тръби и шлангове и техните съединения, използвани във въздухоплавателните средства.</p> <p>б) Стандартни съединения за тръбопроводите на хидравлични, горивни, маслени, пневматични и въздушни авиационни системи.</p> <p>6.7 Пружини</p> <p>Видове пружини, материали, характеристики и приложение.</p> <p>6.8 Лагери</p> <p>Предназначение на лагерите, натоварване, материали, структура; Видове лагери и тяхното приложение.</p> <p>6.9 Трансмисии</p> <p>Видове зъбни колела и тяхното приложение; Предавателно отношение, редукторни и мултипликаторни зъбни системи, задвижващи и задвижвани зъбни колела, паразитни зъбни колела, модели на зацепване; Ремъци и шайби, вериги.</p> <p>6.10 Управляващи въжета</p> <p>Видове въжета; Накрайници, обтегачи, компенсатори; Ролки и елементи от кабелната система; Въжета, работещи на опън и натиск; Система от въжета за управление на въздухоплавателно средство.</p> <p>6.11 Електрически проводници и съединители</p> <p>Видове кабели, конструкция и характеристики; Кабели за високо напрежение и коаксиални кабели; Формоване на гънки Видове съединители, щифтове, щепсели, щепселни кутии, изолатори, номинален ток и номинално напрежение, куплиране, идентификационни кодове.</p>			
	2	2	2
	1	2	1
	2	2	2
	2	2	1
	-	2	1
	1	2	2
	1	2	2
	1	2	1
	1	2	2

МОДУЛ 7. ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

	Ниво		
	A	B1	B2
<p>7.1 Изисквания за безопасност при работа по въздухоплавателните средства и в работните помещения</p> <p>Изисквания за безопасност включително предпазни мерки при работа с газове (особено кислород), масла и химикали и при изпълнение на електрически задачи</p>	3	3	3

	Ниво		
	A	B1	B2
Инструктаж за предприемане на действия в случай на пожар или друг инцидент, включително познания за пожарогасителните агенти.			
7.2 Практики за работа в работните помещения Съхранение на инструменти, контрол на инструменти, използване на материали от работното помещение; Размери, допуски и толеранси, стандарти на работа; Калибриране на инструментите и оборудването, калибровъчни стандарти.	3	3	3
7.3 Работни инструменти Най-често използвани видове ръчни инструменти; Най-често използвани видове инструменти с електро- и машинно задвижване; Работа и използване на инструменти за прецизни измервания; Методи и оборудване за смазване; Работа, функциониране и използване на електрическо тестово оборудване.	3	3	3
7.4 Тестово оборудване за стандартното приборно оборудване на въздухоплавателното средство Работа, функциониране и използване на тестовото оборудване за стандартното приборно оборудване на въздухоплавателното средство	-	2	3
7.5 Технологични чертежи, диаграми и стандарти Видове чертежи и диаграми, символи, размери, допуски, проекции; Разчитане на легенди на чертежи; Микрофилми, микрофишове и компютърни изображения; Спецификация на Американската асоциация за въздушен транспорт ATA 100; Авиационни и други приложими стандарти включително ISO, AN, MS, NAS и MIL; Фидерни схеми и схематични диаграми.	1	2	2
7.6 Допуски и сглобки Размери на свредлата за отвори на болтове, класове на допуските; Обща система за допуски и сглобки; Избиране на допуски и сглобки за въздухоплавателни средства и авиационни двигатели; Граници на наклони, усуквания и износване; Стандартни методи за проверка на валове, лагери и други части.	1	2	1
7.7 Електрически проводници и съединители Методи за съединяване, изолация и тестване; Използване на инструменти за гофриране: ръчни и хидравлично задвижвани; Тестване на гофрираните съединения; Поставяне и отстраняване на съединителни щифтове; Коаксиални кабели: изпитания и предпазни мерки при инсталация; Методи за защита на окабеляване: плетена обвивка на проводници, скоби за затягане, методи за защита включващи бандажи, шлаухи.	1	2	2
7.8 Нитоване Нитови съединения, разстояние и стъпка между нитовете; Използвани инструменти за нитоване; Проверка на нитовите съединения.	1	2	-
7.9 Тръбопроводи и шлангове Колена на тръбопроводи, конусни тръби, използвани в авиацията; Проверка и тестване на тръбопроводи и шлангове, използвани в авиацията; Монтиране и закрепване на тръбопроводи.	1	2	-

	Ниво		
	A	B1	B2
7.10 Пружини Проверка и тестване на пружини.	1	2	-
7.11 Лагери Изпитване, почистване и проверка на лагерите; Изисквания за смазване на лагерите; Дефекти в лагерите и причини за възникването им.	1	2	-
7.12 Трансмисии Проверка на зъбни колела, странична хлабина между зъбите на две зъбни колела; Проверка на ремъци и шайби, вериги и ролки; Проверка на винтов крик, лостов механизъм, система от теглещи пръти и повдигачи.	1	2	-
7.13 Управляващи въжета Обработка на крайници; Проверка и изпитване на управляващи въжета; Система от въжета за управление на въздухоплатателно средство.	1	2	-
7.14 Обработка на материали			
7.14.1 Метални листове Маркиране и изчисление на допустимото огъване; Обработка на метални листове, включително огъване и формоване; Проверка на метални листове.	-	2	-
7.14.2 Композитни и неметални материали Съединения; Екологични условия; Методи за проверка.	-	2	-
7.15 Заваряване, запояване (с твърд и с мек припой) и залепване			
а) Методи на запояване, контрол на спойките.	-	2	2
б) Методи за електрозаваряване и оксиженно заваряване; Контрол на електрическите и оксиженните заварки; Методи за залепване и контрол на слепващите връзки.	-	2	-
7.16 Тегло и центровка на въздухоплатателните средства			
а) Център на тежестта/пресмятане на ограниченията, прилагане на съответните документи	-	2	2
б) Подготовка на въздухоплатателното средство за измерване на теглото; Измерване на теглото на въздухоплатателното средство.	-	2	-
7.17 Обслужване и съхранение на въздухоплатателни средства Рулиране/буксиране на въздухоплатателното средство и свързаните с това предпазни мерки; Повдигане на въздухоплатателното средство с крикове, заглушаване, подсигуриране и свързаните с това предпазни мерки; Методи за съхранение на въздухоплатателното средство; Процедури за зареждане с гориво и източване на гориво; Процедури за противообледеняване; Наземно осигуряване на електричество, хидравлика и пневматика; Влияние на околната среда върху съхранението на въздухоплатателното средство и неговата експлоатация.	2	2	2
7.18 Технологии за разглобяване, проверка/контрол/ремонт и сглобяване			

	Ниво		
	A	B1	B2
а) Видове дефекти и технологии за визуални проверки; Отстраняване на корозия, оценка и мерки за предотвратяването ѝ;	2	3	2
б) Общи методи за ремонт, Ръководство по текущ ремонт на конструкцията; Контролни програми, свързани с изработката, амортизацията и корозионното състояние.	-	2	-
в) Технологии за безразрушителен контрол, включващи методите: капиларно-проникващ; радиографичен; вихровотоков; ултразвуков; бороскопичен.	-	2	1
г) Технологии за разглобяване и сглобяване.	2	2	2
д) Технологии за откриване и отстраняване на повреди.	-	2	2
7.19 Особени случаи в полет.			
а) Проверки след удар от мълния и проникващо високочестотно облъчване.	2	2	2
б) Проверки след особени случаи в полет като грубо кацане и полет в турбулентна атмосфера.	2	2	-
7.20 Процедури за техническо обслужване Планиране на техническо обслужване; Процедури за извършване на модификации; Процедури за съхранение; Процедури за удостоверяване на техническо обслужване и повторно пускане в експлоатация ; Връзка с функционирането на въздухоплавателното средство; Проверка на техническото обслужване, контрол на качеството, осигуряване на качеството; Допълнителни процедури по техническо обслужване; Контрол на компоненти с ограничен срок на експлоатация.	1	2	2

МОДУЛ 8. ОСНОВИ НА АЕРОДИНАМИКАТА

	Ниво		
	A	B1	B2
8.1 Физични свойства на атмосферата Международна стандартна атмосфера (ISA), използването ѝ в аеродинамиката.	1	2	2
8.2 Аеродинамика Обтичане на тяло; Граничен слой, ламинарно и турбулентно обтичане, свободен поток, относителен поток, обтичане на горна и долна повърхнина, вихри, точка на заприщване; Термини: кривина, хорда, средна аеродинамична хорда, профилно (челно) съпротивление, индуктивно съпротивление, център на налягане, ъгъл на атака, промиване и размиване, степен на грапавост, форма на крилото и удължение на крилото; Тяга, тегло, резултантна на аеродинамичните сили; Генериране на подемна сила и съпротивление: ъгъл на атака, коефициент на подемна сила, коефициент на съпротивление, полярна сила, срыв; Замърсяване на аеродинамичния профил със сняг и лед.	1	2	2
8.3 Динамика на полета Връзка между подемна сила, тегло, тяга и съпротивление;	1	2	2

	Ниво		
	A	B1	B2
Степен на планиране; Статично устойчив полет, характеристики; Претоварване; Влияние на натоварването: височинно скоростен диапазон и конструктивни ограничения; Методи за увеличаване на подезната сила.			
8.4 Устойчивост на полета и динамика на полета Надлъжна, напречна и попятна устойчивост (активна и пасивна).	1	2	2

МОДУЛ 9. ЧОВЕШКИ ФАКТОР

	Ниво		
	A	B1	B2
9.1 Общи изисквания Необходимост от отчитане на човешкия фактор; Инциденти в резултат на човешкия фактор/човешка грешка; Закон на Мърфи;	1	2	2
9.2 Човешки възможности и ограничения Зрение; Слух; Обработка на информацията; Внимание и възприятие; Памет; Клаустрофобия и физически достъп.	1	2	2
9.3 Социална психология Отговорност: индивидуална и групова; Мотивация и демотивация; Напрежение при виране; (Културни) въпроси; Работа в екип; Управление, надзор и лидерство.	1	1	1
9.4 Фактори, въздействащи върху човешките възможности Годност, здравословно състояние; Стрес: свързан с домашната среда и свързан с работните условия; Напрежение, създавано от време и крайни срокове; Работно натоварване: повишено и понижено; Сънливост и умора, работа на смени; Злоупотреба с алкохол, лекарства и наркотици.	2	2	2
9.5 Физически особености на заобикалящата среда Шум и газове; Осветление; Микроклимат и температура; Движение и вибрации; Работна околна среда.	1	1	1
9.6 Задачи Физическа работа; Повтарящи се задачи; Визуални прегледи; Комплексни системи.	1	1	1
9.7 Комуникация В и между екипите; Записване и регистриране на работата; Актуализиране, валидност;	2	2	2

	Ниво		
	A	B1	B2
Разпространение на информация.			
9.8 Човешки грешки Моделите и теории за човешките грешки; Видове човешки грешки по изпълнение на задачи по техническо обслужване; Последици от човешките грешки (например инциденти); Избягване и контролиране на човешките грешки.	1	2	2
9.9 Рискови фактори в работните помещения Разпознаване и предотвратяване на рисковите фактори; Действия при аварийни случаи.	1	2	2

МОДУЛ 10. АВИАЦИОННА НОРМАТИВНА УРЕДБА

	Ниво		
	A	B1	B2
10.1 Регулаторна рамка Роля на Международната организация за гражданска авиация; Роля на EASA (Европейска агенция за безопасност на полетите); Роля на държавите - членки; Връзка между част 145, част 66, част 147 и част М; Връзка с други авиационни власти.	1	1	1
10.2 Част 66 – персонал, отговарящ за сертифицирането - техническо обслужване Подробно познаване на част 66.	2	2	2
10.3 Част 145 – одобрени организации за техническо обслужване Подробно познаване на част 145.	2	2	2
10.4 ОАИ-САВ – търговски полети Свидетелство на авиационния оператор; Отговорности на оператора; Бордна документация; Надписи (маркировки) по въздухоплавателното средство.	1	1	1
10.5 Сертифициране на въздухоплавателното средство а) Общи изисквания Норми за сертификация – например EACS 23/25/27/29; Типово удостоверение; Допълнително типово удостоверение; Одобрени по част 21 организации за конструиране и производство.	-	1	1
б) Документация Удостоверение за летателна годност; Удостоверение за регистрация; Удостоверение за шум; График за тегло; Лиценза за радиостанция.	-	2	2
10.6 Част М Подробно познаване на част М.	2	2	2
10.7 Приложимо национално и международно право (ако не е заменено от изисквания на Европейския съюз): а) Програми за техническо обслужване, проверки на техническото обслужване; MMEL, MEL списък на отложените дефекти; Директиви за летателна годност; Експлоатационни бюлетини, експлоатационна информация от производителя;	1	2	2

	Ниво		
	A	B1	B2
<p>Модификации и доработки и КВР (ПРТО); Документация за техническото обслужване: ръководства за техническо обслужване, ръководство за поправки по конструкцията, илюстриран каталог на частите и други.</p> <p>б) Поддържане на летателната годност; Техническо облитане; ETOPS, изисквания по отношение на техническото обслужване и ПДО; Експлоатация при всякакви метеорологични условия, експлоатация по Категория 2/3 и изискванията за минимално оборудване.</p>	-	1	1

МОДУЛ 11А. АЕРОДИНАМИКА, КОНСТРУКЦИЯ И СИСТЕМИ НА САМОЛЕТИТЕ С ТУРБИННИ ДВИГАТЕЛИ

	Ниво		
	A	B1.1	B2
<p>11.1 Динамика на полета</p> <p><i>11.1.1 Аеродинамика на въздухоплавателните средства и контрол на полетите</i></p> <p>Работа и ефективност на: -Управление на рулирането: елерони и спойлери; - органите за управление по курс/крен/тангаж; Клапи, предкрилки, процепни предкрилки, зависващи елерони, интерцептори и елерон-интерцептори; Тимери, сервокомпенсатори, аеродинамична компенсация на управлението; Турбулизатори, въздушни спирачки и средства срещу зависване на управлението; Теглови и аеродинамичен баланс на центровката.</p> <p><i>11.1.2 Полети при високи скорости</i></p> <p>Скорост на звука, полети при дозвукови и свръхзвукови скорости, преминаване на звуковата бариера; Число на Мах, критично число на Мах, скок на уплътнение, шокова вълна, аеродинамично загряване, правило на зоната; Фактори, влияещи върху потока, постъпващ във въздухозаборниците на двигателите; Влияние на положителната стреловидност на самолетните крила върху критичното число на Мах.</p>		2	-
<p>11.2 Конструкции на въздухоплавателните средства – общи концепции</p> <p>а)</p> <p>Изисквания за летателна годност по отношение на якостта на конструкцията; Класификация на конструктивните елементи, основни (първостепенни), неосновни (второстепенни) и спомагателни (третостепенни); Концепции за устойчивост на грешки, животоспасяване, допуски на издръжливост; Системи за зонирание и позициониране; Натиск, опън, изкълчване, специфичен натиск, срязване, усукване, напрежение, линейно напрежение, умора на материала; Разпоредби за дренаж и вентилация; Разпоредби за монтаж на системите; Разпоредби за защита от светкавици.</p>		2	-
<p>б)</p> <p>Методи за конструиране на: монококова обшивка; челни обтекаеми елементи; стрингери; надлъжници; хермопояси; пояси; усилващи елементи; подкоси; свързващи елементи; греди; подови конструкции; усилване; методи на свързване на обшивката със силовия набор, антикорозионна защита; окачване на крила, опасни плоскости и</p>		2	-

	Ниво		
	A	B1.1	B2
двигатели; Технологии за сглобяване на конструктивните елементи с нитове, болтове, чрез запояване; Методи за защита на повърхностите, като хромиране, анодиране, лакобояджийско покритие; Почистване/измиване на повърхностите; Симетрия на конструкцията на въздухоплавателното средство.			
11.3 Конструкции на самолети-аероплани			
11.3.1 Фюзелаж (ATA 52/53/56) Конструкция и херметичност; Закрепване на крило, стабилизатор, пилон и колесник; Поставяне на седалки и системи за товарене на кargo; Врати и аварийни изходи: конструкция, механизми, функциониране и средства за обезопасяване; Конструкция на прозорци и прозоречни екрани и механизми.		2	-
11.3.2 Крила (ATA 57) Конструкция; Съхранение на гориво; Колесник, пилон, управляваща повърхност и приспособления за прибиране и спускане.		2	-
11.3.3 Стабилизатори (ATA 55) Конструкция; Закрепване.		2	-
11.3.4 Управляващи плоскости (ATA 55/57) Конструкция и закрепване; Центровка – на маса и аеродинамична.		2	-
11.3.5 Гондоли/пилони (ATA 54) Конструкция; Противопожарни стени; Монтиране на двигател;		2	-
11.4 Кондициониране на въздуха и надув в кабините (ATA 21)			
11.4.1 Отбор на въздух Източници за отбор на въздух – двигател, спомагателен енергиен агрегат и наземно средство.		2	-
11.4.2 Кондициониране Системи за кондициониране; Турбохладилници; Системи за разпространяване; Система за контрол на дебита, температурата и влажността.		3	-
11.4.3 Надув Системи за надув; Контролиране и индикации, включително клапи за контрол и безопасност; Контролери на кабинното налягане.		3	-
11.4.4 Средства за безопасност и предупредителни средства Средства за безопасност и предупредителни средства.		3	-
11.5 Системи за авиационно оборудване			
11.5.1 Приборно оборудване (ATA 31) Тръба на Пито: висотомер, скоростомер, вариометър; Жироскопични: авиохоризонт, завой и плъзгане, координатор на завоя; Компаси: с директно отчитане, с дистанционно отчитане; Индикация на ъгъл на атака; Системи за предупреждение за срыв; Други системи за индикация.		2	-
11.5.2 Авионикс Основи на системите и работа на: автопилот (ATA 22); комуникации (ATA 23); навигационни системи (ATA 34).		1	-
11.6 Електрическо оборудване (ATA 24)		3	-

	Ниво		
	A	B1.1	B2
<p>Монтаж и работа на акумулатори; Генератор за постоянен ток; Генератор за променлив ток; Аварийна система; Регулиране на напрежението; Разпределение на мощността; Инвертори, трансформатори, изправители; Защита от претоварване; Външно/наземно захранване с електричество. 11.7 Оборудване и обзавеждане (АТА 25)</p> <p>а) Изисквания за аварийно оборудване; Седалки и колани;</p> <p>б) Разположение на кабините; Разположение на КБО; Монтаж на КБО; Оборудване за развлечения; Кухненско оборудване; Оборудване за товарене и швартовка на карго; Трапове (бордни стълби).</p>		2	-
<p>11.8 Противопожарни средства (АТА 26)</p> <p>а) Детектори на огън и дим и системи за предупреждение; Пожарогасителни системи; Тестване на противопожарната система.</p> <p>б) Преносими пожарогасители.</p>		1	-
<p>11.9 Органи на управление (АТА 27)</p> <p>Първостепенни органи за управление: елерони, кормило за височина, вертикално кормило, спойлер; Тримиране; Активни разтоварващи и балансиращи системи; Средства за повишаване на подезната сила; Средства за срыв на подезната сила, въздушни спирачки; Работа на системата за управление: ръчна, хидравлична, пневматична, електрическа, fly-by-wire; Създаване на изкуствено чувство в пилота за натоварване, демпфер на попътни колебания, тримиране по число на Мах, ограничители на вертикалното кормило, застопоряване на кормилата на земя; Центровка и монтаж; Система за предпазване от срыв на въздухоплавателното средство, система за предупреждаване за срыв.</p>		3	-
<p>11.10 Горивни системи (АТА 28)</p> <p>Разположение на системата; Резервоари; Система за подхранване с гориво; Вентилация, дренаж, аварийно изхвърляне на гориво; Прехвърляне и кръстосано подхранване с гориво; Индикации и предупреждения; Зареждане и източване на гориво; Система за надлъжно балансиране.</p>		3	-
<p>11.11 Хидравлични системи (АТА 29)</p> <p>Разположение на системата; Хидравлични флуиди; Хидравлични резервоари и акумулатори; Създаване на налягане: електрическо, механично, пневматично;</p>		3	-

	Ниво		
	A	B1.1	B2
<p>Аварийна система за създаване на налягане; Контрол на налягането; Разпределение на енергията; Системи за индикации и предупреждения; Връзка с други системи.</p>			
<p>11.12 Защита против обледеняване и дъжд (АТА 30) Образуване на лед, класификация и откриване; Противообледенителни системи: електрически, с горещ въздух и химически; Системи за отстраняване на лед: електрически, с горещ въздух, пневматични и химически; Средства за почистване на стъклата от вода при дъжд; Загриване на дренажни отвори и средствата за вземане на информация за температурата и налягането на въздушния поток.</p>		3	-
<p>11.13 Колесник (АТА 32) Конструкция, абсорбиращ шок; Система за спускане и прибиране на колесника: нормална и аварийна; Индикации и предупреждения; Колела, спирачки, система за предотвратяване на плъзгане, автоматично спиране; Гуми; Кормилно управление.</p>		3	-
<p>11.14 Светлини (АТА 33) Външни: навигационни, срещу сблъскване, за кацане, за рулиране; Вътрешни: в салона, в пилотската кабина, карго; Аварийни.</p>		3	-
<p>11.15 Кислород (АТА 35) Разположение на системата за кислород: в салона, в пилотската кабина; Източници, съхранение, зареждане и разпределение; Регулиране на хранването; Индикации и предупреждение.</p>		3	-
<p>11.16 Пневматични и вакуумни системи (АТА 36) Разположение на системата; Източници: двигател/спомогателен енергиен агрегат, компресори, резервоари, наземно хранване; Контрол на налягането; Разпределение; Индикация и предупреждение; Връзка с други системи.</p>		3	-
<p>11.17 Вода/отпадъци (АТА 38) Система за водоснабдяване, хранване, разпределение, обслужване и дренаж; Тоалетни, умивалници, почистване, обслужване; Възникване на корозия.</p>		3	-
<p>11.18 Бордови системи за контрол на техническото състояние на въздухоплавателното средство (АТА 45) Централни компютри за техническо обслужване; Система за натоварване на данни; Електронна библиотека; Разпечатване; Наблюдение и следене на конструкцията (наблюдение на допустимите повреди).</p>		2	-

МОДУЛ 11Б. АЕРОДИНАМИКА, КОНСТРУКЦИЯ И СИСТЕМИ НА САМОЛЕТИТЕ С БУТАЛНИ ДВИГАТЕЛИ

Забележка: Обхватът на този модул трябва да отразява технологията на самолетите от категория А2 и В1.2

	Ниво		
	А	В1.2	В2
11.1 Динамика на полета			
11.1.1 Аеродинамика и управление на въздухоплавателните средства	1	2	-
Работа и ефективност на:			
- елерони и килватери;			
- органите за управление по курс/крен/тангаж;			
Клапи, предкрилки, процепни предкрилки, зависващи елерони, интерцептори и елерон-интерцептори;			
Тимери, сервокомпенсатори, аеродинамична компенсация на управлението;			
Турбулизатори, въздушни спирачки и средства срещу зависване на управлението;			
Теглови и аеродинамичен баланс на центровката.			
11.1.2 Полети при високи скорости – няма налични във въздухозаборниците на двигателите;	-	-	-
11.2 Конструкции на въздухоплавателните средства – общи концепции			
а)	2	2	-
Изисквания за летателна годност по отношение на якостта на конструкцията;			
Класификация на конструктивните елементи, основни (първостепенни), неосновни (второстепенни) и спомагателни (третостепенни);			
Концепции за устойчивост на грешки, животоспасяване, допуски на издръжливост;			
Системи за зонирание и позициониране;			
Натиск, опън, изкълчване, специфичен натиск, срязване, усукване, напрежение, линейно напрежение, умора на материала;			
Разпоредби за дренаж и вентилация;			
Разпоредби за монтаж на системите;			
Разпоредби за защита от светкавици.			
б)	1	2	-
Методи за конструиране на: монококова обшивка; челни обтекаеми елементи; стрингери; надлъжници; хермопояси; пояси; усилващи елементи; подкоси; свързващи елементи; греди; подови конструкции; усилване; методи на свързване на обшивката със силовия набор, антикорозионна защита; окачване на крила, опашни плоскости и двигатели;			
Технологии за сглобяване на конструктивните елементи с нитове, болтове, чрез запояване;			
Методи за защита на повърхностите, като хромиране, анодиране, лаково покритие;			
Почистване/измиване на повърхностите;			
Симетрия на конструкцията на въздухоплавателното средство.			
11.3 Конструкции на самолети - аероплани			
11.3.1 Фюзелаж (АТА 52/53/56)	1	2	-
Конструкция и херметичност;			
Закрепване на крило, стабилизатор, пилон и колесник;			
Поставяне на седалки и системи за товарене на карго;			
Врати и аварийни изходи: конструкция, механизми, функциониране и средства за обезопасяване;			
Конструкция на прозорци и прозоречни екрани и механизми.			

11.3.2 Крила (АТА 57) Конструкция; Съхранение на гориво; Колесник, пилон, управляваща повърхност и приспособления за прибиране и спускане.	1	2	-
11.3.3 Стабилизатори (АТА 55) Конструкция; Закрепване.	1	2	-
11.3.4 Управляващи плоскости (АТА 55/57) Конструкция и закрепване; Центровка – на маса и аеродинамична.	1	2	-
11.3.5 Гондоли/пилони (АТА 54)	1	2	-
а) Гондоли/пилони	1	2	-
- Конструкция; - Противопожарни стени; - Монтиране на двигател.	1	3	-
11.4 Кондициониране на въздуха и надув в кабините (АТА 21) Отбор на въздух и системи за кондициониране; Контролери за надув и устройства за защита и предупреждение.	1	3	-
11.5 Системи за авиационно оборудване	1	1	-
11.5.1 Приборно оборудване (АТА 31) Тръба на Пито: висотомер, скоростомер, вариометър; Жироскопични: авиохоризонт, завои и плъзгане, координатор на завоя; Компаси: с директно отчитане, с дистанционно отчитане; Индикация на ъгъл на атака; Системи за предупреждение за срыв; Други системи за индикация.	1	1	-
11.5.2 Авионикс Основи на системите и работа на: автопилот (АТА 22); комуникации (АТА 23); навигационни системи (АТА 34).	1	1	-
11.6 Електрическо оборудване (АТА 24) Монтаж и работа на акумулатор; Генератор за постоянен ток; Регулиране на напрежението; Разпределение на мощността; Защита от претоварване; Инвертори, трансформатори.	1	3	-
11.7 Обзавеждане (АТА 25)	2	2	-
а) Изисквания за аварийно оборудване; Седалки и колани;	1	1	-
б) Разположение на кабините; Разположение на КБО; Монтаж на КБО; Оборудване за развлечения; Кухненско оборудване; Оборудване за товарене и швартовка на карго; Трапове (бордни стълби).	1	1	-

11.8 Противопожарни средства (ATA 26)			
а) Детектори на огън и дим и системи за предупреждение; Пожарогасителни системи; Тестване на противопожарната система.	1	3	-
б) Преносими пожарогасители.	1	3	-
11.9 Органи на управление (ATA 27) Първостепенни органи за управление: елерони, кормило за височина, вертикално кормило, спойлер; Тримиране; Средства за повишаване на подезната сила; Работа на системата за управление: ръчна; Центровка и монтаж; Система за предупреждаване за срив на въздухоплавателното средство.	1	3	-
11.10 Горивни системи (ATA 28) Разположение на системата; Резервоари; Система за подхранване с гориво; Прехвърляне и кръстосано подхранване с гориво; Индикации и предупреждения; Зареждане и източване на гориво.	1	3	-
11.11 Хидравлични системи (ATA 29) Разположение на системата; Хидравлични флуиди; Хидравлични резервоари и акумулатори; Създаване на налягане: електрическо, механично; Аварийна система за създаване на налягане; Контрол на налягането; Разпределение на енергията; Системи за индикации и предупреждения.	1	3	-
11.12 Защита против обледеняване и дъжд (ATA 30) Образуване на лед, класификация и откриване; Системи за отстраняване на лед: електрически, с горещ въздух, пневматични и химически; Загриване на дренажни отвори и средствата за вземане на информация за температурата и налягането на въздушния поток.	1	3	-
11.13 Колесник (ATA 32) Конструкция, абсорбиращ шок; Система за спускане и прибиране на колесника: нормална и аварийна; Индикации и предупреждения; Колела, спирачки, система за предотвратяване на плъзгане, автоматично спиране; Гуми; Кормилно управление.	2	3	-
11.14 Светлини (ATA 33) Външни: навигационни, срещу сблъскване, за кацане, за рулиране; Вътрешни: в салона, в пилотската кабина, карго; Аварийни.	2	2	-
11.15 Кислород (ATA 35) Разположение на системата за кислород: в салона, в пилотската кабина; Източници, съхранение, зареждане и разпределение; Регулиране на захранването; Индикации и предупреждение.	1	3	-
11.16 Пневматични и вакуумни системи (ATA 36) Разположение на системата;	1	3	-

Източници: двигател/спомагателен енергиен агрегат, компресори, резервоари, наземно захранване; Контрол на налягането; Разпределение; Индикация и предупреждение; Връзка с други системи.			
11.17 Вода/отпадъци (АТА 38) Система за водоснабдяване, захранване, разпределение, обслужване и дренаж; Тоалетни, умивалници, почистване, обслужване; Възникване на корозия.	2	3	-

МОДУЛ 12. АЕРОДИНАМИКА, КОНСТРУКЦИЯ И СИСТЕМИ НА ВЕРТОЛЕТИТЕ

	Ниво		
	A3 A4	B1.3 B1.4	B2
12.1 Динамика на полета – аеродинамика на носещ винт Терминология; Ефект на жирокопичната прецесия; Реакция на въртящия момент и управление; Разсиметрия на подемната сила; Тенденция за транслиране и коригирането ѝ; Кориолисов ефект и компенсация; Авторотация; Ефект от земята; Завихряне, установяване на мощността, свърхполегатост.	1	2	-
12.2 Системи за управление Управление на цикъла на стъпката; Общо управление на стъпката; Управление по курс: компенсация на реактивния момент, опашен винт; Колонка на носещия винт: конструкция и характеристики; Демпфери: работа и конструкция; Роторни лопатки: конструкция на носещ и опашен винт, лопатки и монтаж; Тримиране, фиксирани и подвижни стабилизатори; Системи за управление: ръчна, хидравлична, електрическа и fly-by-wire; Имитация на натоварване в органите за управление; Балансиране и регулиране.	2	3	-
12.3 Съконусност на лопатките и вибрационен анализ Настройки на ротора; Вкарване на лопатките в конус; Статично и динамично балансиране; Видове вибрации, методи за намаляване на вибрациите; Земен резонанс.	1	3	-
12.4 Трансмисии Предавателни кутии, основни и опашни ротори; Съединители, свободни колела, спирачки на роторите.	1	3	-
12.5 Конструкции на вертолети а) Изисквания за летателна годност по отношение на якостта на конструкцията; Класификация на конструктивните елементи, основни (първостепенни), неосновни (второстепенни) и спомагателни (третостепенни); Концепции за устойчивост на грешки, животоспасяване, допуски	2	2	-

	Ниво		
	A3 A4	B1.3 B1.4	B2
<p>на издръжливост; Системи за зонирание и позициониране; Натиск, опън, изкълчване, специфичен натиск, срязване, усукване, напрежение, линейно напрежение, умора на материала; Разпоредби за дренаж и вентилация; Разпоредби за монтаж на системите; Разпоредби за защита от светкавици.</p>	1	2	-
<p>б) Методи за конструиране на: монококова обшивка; челни обтекаеми елементи; стрингери; надлъжници; хермопояси; пояси; усилващи елементи; подкоси; свързващи елементи; греди; подови конструкции; усилване; методи на свързване на обшивката със силовия набор, антикорозионна защита; Закрепване на стабилизатор, пилон и колесник; Монтаж на седалки; Врати: конструкция, механизми, функциониране и средства за обезопасяване; Конструкция на прозорци и прозоречни екрани; Съхранение на гориво; Противопожарни стени; Монтиране на двигател; Технологии за сглобяване: с нитове, с болтове, чрез запояване; Методи за защита на повърхностите като хромиране, анодиране, нанасяне на лаково покритие; Почистване/измиване на повърхностите; Симетрия на конструкцията на въздухоплатателното средство: методи за настройка и проверка на симетрията.</p>	1	2	-
<p>12.6 Системи за кондициониране на въздуха (ATA 21) <i>12.6.1. Снабдяване с въздух</i> Източници за снабдяване с въздух – двигател и наземно средство.</p>	1	2	-
<p><i>12.6.2 Кондициониране</i> Системи за кондициониране; Системи за разпространяване; Система за контрол на дебита и температурата; Устройства за защита и предупреждение.</p>	1	3	-
<p>12.7 Системи за авиационно оборудване <i>12.7.1 Приборно оборудване (ATA 31)</i> Тръба на Пито: висотомер, скоростомер, вариометър; Жироскопични: авиохоризонт, завои и плъзгане, координатор на завоя; Компаси: с директно отчитане, с дистанционно отчитане; Системи за индициране на вибрации; Други системи за индикация.</p>	1	2	-
<p><i>12.7.2 Авионикс</i> Основи на системите и работа на: автопилот (ATA 22); комуникации (ATA 23); навигационни системи (ATA 34).</p>	1	1	-
<p>12.8 Електрическо оборудване (ATA 24) Монтаж и работа на акумулатори; Генератор за постоянен ток; Генератор за променлив ток; Аварийна система; Регулиране на напрежението; Разпределение на мощността; Инвертори, трансформатори, изправители; Защита от претоварване; Външно/наземно захранване с електричество.</p>	1	3	-

	Ниво		
	A3 A4	B1.3 B1.4	B2
12.9 Обзавеждане (АТА 25)			
а) Изисквания за аварийно оборудване; Седалки и колани; Системи за повдигане.	2	2	-
б) Аварийни системи за флотация; Разположение на кабините, закрепване на карго; Разположение на оборудването; Обзавеждане, монтаж.	1	1	-
12.10 Противопожарни средства (АТА 26) Детектори на огън и дим и системи за предупреждение; Пожарогасителни системи; Тестване на противопожарната система.	1	3	-
12.11 Горивни системи (АТА 28) Разположение на системата; Резервоари; Система за подхранване с гориво; Вентилация, дренаж, аварийно изхвърляне на гориво; Прехвърляне и кръстосано подхранване с гориво; Индикации и предупреждения; Зареждане и източване на гориво.	1	3	-
12.12 Хидравлични системи (АТА 29) Разположение на системата; Хидравлични флуиди; Хидравлични резервоари и акумулатори; Създаване на налягане: електрическо, механично, пневматично; Аварийна система за създаване на налягане; Контрол на налягането; Разпределение на енергията; Системи за индикации и предупреждения; Връзка с други системи.	1	3	-
12.13 Защита против обледеняване и дъжд (АТА 30) Образуване на лед, класификация и откриване; Противообледенителни системи и системи за отстраняване на лед: електрически, с горещ въздух и химически; Средства за почистване на стъклата от вода при дъжд; Загриване на дренажни отвори и средствата за вземане на информация за температурата и налягането на въздушния поток.	1	3	-
12.14 Колесник (АТА 32) Конструкция, абсорбиращ шок; Система за спускане и прибиране на колесника: нормална и аварийна; Индикации и предупреждения; Колела, гуми, спирачки; Кормилно управление.	2	3	-
12.15 Светлини (АТА 33) Външни: навигационни, за кацане, за рулиране; Вътрешни: в салона, в пилотската кабина, карго; Аварийни.	2	3	-
12.16 Пневматични и вакуумни системи (АТА 36) Разположение на системата; Източници: двигател, компресори, резервоари, наземно захранване; Контрол на налягането;	1	3	-

	Ниво		
	A3 A4	B1.3 B1.4	B2
Разпределение; Индикация и предупреждение; Връзка с други системи.			

МОДУЛ 13. АЕРОДИНАМИКА, КОНСТРУКЦИИ И СИСТЕМИ НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИТЕ СРЕДСТВА

	Ниво		
	A	B1	B2
13.1 Динамика на полета			
а) Аеродинамика и управление на самолета	-	-	1
Работа и ефективност на управлението по:			
- наклон “крен”: елерони и интерцептори;			
- надлъжна ос “тангаж”: кормила за височина, стабилизатори, отклоняеми и елеваторни стабиллизатори;			
- курс: ограничения на кормилото за направление;			
Управление на елерони, килватери;			
Механизация на крилото: слотове, предкрилки, задкрилки;			
Механизация за увеличаване на индуктивното съпротивление: интерцептори, гасители на подемната сила, въздушни спирачки;			
Работа и ефективност на тримерите, сервокомпенсаторите, пластинчатите елерони.			
б) Полети при високи скорости	-	-	1
Скорост на звука, полети при дозвукови и свръхзвукови скорости, преминаване на звуковата бариера;			
Число на Мах, критично число на Мах.			
в) Аеродинамика на въртящо се крило	-	-	1
Терминология;			
Действие и ефективност на управлението на цикличната стъпка, общата стъпка и попътната управляемост.			
13.2 Конструкции на въздухоплавателните средства – общи концепции			
а)	-	-	1
Основи на конструктивните схеми.			
б)	-	-	2
Системи за зонирание и позициониране;			
Замасяване;			
Противогръмотевична защита.			
13.3 Автоматично управление на полета (АТА 22)	-	-	3
Основи на автоматичното управление на полета, включващо принципи на работа и съвременна терминология;			
Обработка на командните сигнали;			
Режими на работа: канали за надлъжно, напречно и попътно управление;			
Демпфери на попътните колебания;			
Система за увеличаване на устойчивостта при вертолетите;			
Автоматично тримиране;			
Връзка между автопилота и навигационните системи;			
Автоматична тяга;			
Автоматична система за кацане: принципи и категории, режими на работа, подход, наклон на глисадата, кацане, минаване н автори кръг, следена на системата и условия на отказ.			
13.4 Комуникационно/навигационно оборудване (АТА 23/34)	-	-	3
Основи на разпространението на радио вълните, антени, линии за предаване, комуникация, приемници и предаватели;			
Принцип на работа на следните системи:			

<ul style="list-style-type: none"> - комуникации по УКВ; - комуникации по КВ; - аудио; - предаватели за разположение на въздухоплавателното средство в случай на авария; - устройство за записване на разговорите в пилотската кабина; - VOR; - автоматичен радиоконпас; - инструментална система за кацане; - микровълнова система за кацане; - директорна система; оборудване за измерване на разстояние; - нискочестотна и хиперболична навигация; - доплерова навигация; - зонална навигация, RNAV системи; - автоматична система за управление на полета; - система за глобално позициониране, глобални навигационни спътникови системи; - инерционни навигационни системи; - транспондери, вторични радари; - система за предупреждаване и избягване на сблъсък във въздуха; - метеорологичен радар; - радиовисотомер; - система за комуникация чрез предаване на данни ARINC. 			
<p>13.5 Електрическо оборудване (ATA 24)</p> <p>Монтаж и работа на акумулатори;</p> <p>Генератор за постоянен ток;</p> <p>Генератор за променлив ток;</p> <p>Аварийна система;</p> <p>Регулиране на напрежението;</p> <p>Разпределение на мощността;</p> <p>Инвертори, трансформатори, изправители;</p> <p>Защита от претоварване;</p> <p>Външно/наземно захранване с електричество.</p>	-	-	3
<p>13.6 Обзавеждане (ATA 25)</p> <p>Изисквания за аварийно електронно оборудване;</p> <p>Оборудване за развлечение на пътниците.</p>	-	-	3
<p>Органи на управление (ATA 27)</p> <p>а)</p> <p>Първостепенни органи за управление: елерони, кормило за височина, вертикално кормило, спойлер;</p> <p>Тримиране;</p> <p>Активни разтоварващи и балансиращи системи;</p> <p>Средства за повишаване на подемната сила;</p> <p>Средства за срив на подемната сила, въздушни спирачки;</p> <p>Работа на системата за управление: ръчна, хидравлична, пневматична;</p> <p>Създаване на изкуствено чувство в пилота за натоварване, демпфер на попътни колебания, тримиране по число на Мах, ограничители на вертикалното кормило, застопоряване на кормилата на земя;</p> <p>Система за предпазване от срив на въздухоплавателното средство.</p>	-	-	1
<p>б)</p> <p>Работа на системата за управление: електрическа, fly-by-wire.</p>	-	-	2
<p>13.8 Системи за приборно оборудване (ATA 31)</p> <p>Класификация;</p> <p>Атмосфера;</p> <p>Терминология;</p> <p>Устройства и системи за измерване на налягане;</p> <p>Тръба на Пито;</p> <p>Висотомери;</p> <p>Вариометри;</p> <p>Показатели на скоростта;</p> <p>Махметри;</p> <p>Системи за предупреждение за опасно сближаване със земята;</p>	-	-	2

<p>Компютри, съдържащи данни за полета; Приборни пневматични системи; Уреди за директно отчитане на налягане и температура; Системи за индикация на температурата; Системи за индикация на количеството гориво; Жироскопични принципи; Изкуствен хоризонт; Показатели на плъзгане; Жироскопична индикация на курса; Системи за предупреждаване за опасно сближаване със земята; Компаси; Системи за записване на полетните данни; Електронни пилотажно-приборни системи; Системи за предупреждение в пилотската кабина; Системи за предупреждение за срыв и системи за индикация на ъгъла на атака; Измерване и индикация на вибрации;</p> <p>13.9 Светлини (АТА 33) Външни: навигационни, за кацане, за рулиране; Вътрешни: в салона, в пилотската кабина, карго; Аварийни.</p> <p>13.10 Бордови системи за контрол на техническото състояние на въздухоплавателното средство (АТА 45) Централни компютри за техническо обслужване; Система за натоварване на данни; Електронна библиотека; Разпечатване; Наблюдение и следене на конструкцията (следене за допустими повреди).</p>	-	-	3
	-	-	2

МОДУЛ 14. СИЛОВИ УРЕДБИ

	Ниво		
	A	B1	B2
14.1 Турбинни двигатели			
а) Конструктивни схеми и работа на турбореактивните, турбовентилаторните, турбовалните и турбовитловите двигатели.	-	-	1
б) Електронни системи за управление на работата на двигателите и системи за измерване на горивото (FADEC).	-	-	2
14.2 Системи, отчитащи работата на двигателите Системи за измерване на температурата на изходящите газове и температурата в междинните степени на турбината; Измерване на оборотите на двигателя; Индикация на тягата: степен на повишаване на налягането, степен на разширение в турбината, налягане в реактивна тръба; Температура и налягане на маслото; Дебит, температура и налягане на горивото; Колекторно налягане; Въртящ момент на двигателя; Обороти на витлото.	-	-	2

МОДУЛ 15. ГАЗОТУРБИННИ ДВИГАТЕЛИ

	Ниво		
	A	B1	B2
15.1 Теория на газотурбинните двигатели Потенциална енергия, кинетична енергия, закони на Нютон, цикъл на Брайтон;	1	2	-

Взаимовръзка между сила, работа, мощност, енергия, скорост и ускорение; Конструктивни схеми и работа на турбореактивните, турбовентилаторните, турбовалните и турбовитловите двигатели.			
15.2 Характеристики на двигателите Пълна тяга, ефективна тяга, реверсивна тяга, разпределение на тягата, мощност на тягата в конски сили, еквивалентна мощност на вала в конски сили, специфичен разход на гориво; Коефициенти на полезно действие на двигателите; Степен на двуконтурност, степен на съгъстяване; Налягане, температура, скорост на газовия поток; Дроселна характеристика, скоростна и височинна характеристика, високи летища и висока температура на околния въздух, ограничения.	-	2	-
15.3 Входни устройства Входни тръбопроводи на компресора; Ефекти от различни конфигурации на входните устройства; Защита от обледеняване.	2	2	-
15.4 Компресори Осови и центробежни компресори; Конструктивни особености и принципи на работа, приложение; Балансиране на вентилаторни лопатки; Работа; Причини за възникване на нестабилни режими – срыв на потока, помпаж и тяхното влияние; Методи за контролиране на въздушния поток в компресорите: изпускателни клапани, входни направляващи апарати с променлива стъпка, направляващи апарати; Степен на повишаване на налягането в компресора.	1	2	-
15.5 Горивни камери Конструктивни схеми и принципи на работа.	1	2	-
15.6 Турбинна секция Работа и характеристики на различни видове лопатни турбини; Закрепване на лопатката към диска; Соплови апарати; Причини за възникване на напрежения от натиск и опън в лопатките на турбината и тяхното влияние.	2	2	-
15.7 Изпускателна система (сопло) Конструктивни схеми и принципи на работа; Сопла със стесняващо се, разширяващо се и с регулируемо сечение; Методи за намаляване на шума; Устройства за обръщане на тягата (реверс).	1	2	-
15.8 Лагери и уплътнения Конструктивни схеми и принципи на работа.	-	2	-
15.9 Гориво, смазочни материали Свойства и спецификации; Добавки към горивото; Мерки за безопасност.	1	2	-
15.10 Смазочни (маслени) системи Работа и разположение на системата и компоненти.	1	2	-
15.11 Горивни системи Работа на системата за регулиране на подаването на гориво, включително и електронна система (FADEC); Разположение на системата и компоненти.	1	2	-

15.12 Системи за отбор на въздух Принцип на работа на системата за отбор на въздух и системата за противообледеняване, включително вътрешно охлаждане, уплътняване и подхранване на външни въздушни системи.	1	2	-
15.13 Системи за стартиране и запалване Работа на системите за стартиране на двигателите и компоненти на тези системи; Запалителни системи и компоненти; Изисквания за безопасност при техническо обслужване.	1	2	-
15.14 Системи, отчитащи параметрите на двигателите Температура на изходящите газове, температура в междинните степени на турбината; Индикация на тягата: степен на повишаване на налягането, степен на разширение в турбината, налягане в реактивна тръба; Температура и налягане на маслото; Налягане и дебит на горивото; Обороти на двигателя; Измерване на вибрациите и индикация; Въртящ момент; Мощност.	1	2	-
15.15 Системи за увеличаване на мощността Работа и приложение; Впръскване на вода; Форсаж.	-	1	-
15.16 Турбовитлови двигатели Газ генератор, свободни турбини и куплирани турбини; Редуктори; Интегрирани системи за контрол на двигателя и витлото; Устройства за регулиране на оборотите.	1	2	-
15.17 Турбовални двигатели Разположение, системи за задвижване, редуктори, куплиране, системи за контрол.	1	2	-
15.18 Спомагателен енергиен агрегат Предназначение, работа, системи за защита.	1	2	-
15.19 Монтаж на силови установки Конфигурации на противопожарните стени, каботаж, акустични панели, монтажни възли на двигателя, антивибрационни възли, шлангове, тръбопроводи, съединители, бандажи на електрически кабели, жила и тяги, места за захващане с цел повдигане, дренажи.	1	2	-
15.20 Пожарозащитни системи Работа на пожароизвестителните и пожарогасителните системи.	1	2	-
15.21 Техническо обслужване и изпробване на двигателите на земята Процедури за стартиране и изпробване на двигателите на земята; Разчитане на изходната мощност на двигателите и параметрите; Наблюдение, включително анализ на маслото, вибрации и бороскоп; Диагностика, проверка на двигателите за съответствие с критериите, данните и допуските, определени от производителя; Почистване и миене на компресора; Повреди при попадане на чужди обекти в двигателя.	1	3	-
15.22 Съхранение и консервация на двигателите Консервиране и разконсервиране на двигателя и неговите части и системи.	-	2	-

МОДУЛ 16.БУТАЛНИ ДВИГАТЕЛИ

	Ниво		
	A	B1	B2
16.1 Теория на буталните двигатели Коефициенти на полезно действие: механичен, термичен и обмен; Работни цикли – двутактов, четиритактов, двигател на Ото и двигател на Дизел; Изместване на буталото и компресия; Конфигурация на двигателя и ред на запалване.	1	2	-
16.2 Характеристики на двигателите с вътрешно горене и изчисляване и измерване на мощността Фактори, влияещи върху мощността на двигателя; Гориво-въздушни смеси, изпреварване на запалването.	1	2	-
16.3 Конструктивни схеми на буталните двигатели Колянов вал, разпределителен вал, картер; Приводи; Цилиндри и бутала; Колектори; Клапанни механизми; Редуктори.	1	2	-
16.4 Горивни системи на двигателите <i>16.4.1 Карбуратори</i> Видове конструкции и принципи на работа; Обледеняване и загряване.	1	2	-
<i>16.4.2 Инжекторни горивни системи</i> Видове конструкции и принципи на работа.	1	2	-
<i>16.4.3 Електронно управление на двигателите</i> Електронни системи за управление на работата на двигателите и системи за измерване на горивото (FADEC); Разположение на системите и компоненти.	1	2	-
16.5 Системи за стартиране на двигателите и запалителни системи Системи за стартиране на двигателите, системи за предварително загряване; Магнитни видове, конструкция и принципи на работа; Запалителни колектори, свещи; Запалителни системи за ниско и високо напрежение.	1	2	-
16.6 Индукционни системи, изпускателни устройства и охладителни системи Конструкция и работа на индукционни системи, включително алтернативни и въздушни системи; Изпускателни устройства и охладителни системи – въздушни и течни.	1	2	-
16.7 Надувни/турбо системи за свръхпълнене Принципи на работа и предназначение на свръхпълненето и влиянието му върху параметрите на двигателя; Конструкция и работа на надувни/турбо системи за свръхпълнене; Терминология; Системи за контрол; Защитни системи.	1	2	-
16.8 Гориво-смазочни материали Свойства и спецификации; Добавки към горивото; Мерки за безопасност.	1	2	-
16.9 Системи за смазване на двигателите	1	2	-

	Ниво		
	A	B1	B2
Работа на системата, разположение на системата и компоненти.			
16.10 Системи за отчитане работата на двигателите Оборотомер; Температура на главата на цилиндъра; Температура на охладителя; Налягане и температура на маслото; Температура на изходящите газове; Налягане и дебит на горивото; Налягане в смукателната тръба/коллектора.	1	2	-
16.11 Монтаж на силови установки Конфигурации на противопожарните стени, кожуси, акустични панели, монтажни възли на двигателя, антивибрационни възли, шлангове, тръбопроводи, съединители, бандажи на електрически кабели, жила и тяги, места за захващане с цел повдигане, дренажи.	1	2	-
16.12 Техническо обслужване и изпробване на двигателите на земята Процедури за стартиране и изпробване на двигателите на земята; Разчитане на изходната мощност на двигателите и параметрите; Диагностика, проверка на двигателите за съответствие с критериите, данните и допуските, определени от производителя;	1	3	-
16.13 Съхранение и консервация на двигателите Консервиране и разконсервиране на двигателя и неговите части и системи.	-	2	-

МОДУЛ 17.ВИТЛА

	Ниво		
	A	B1	B2
17.1 Теоретични основи на работата на въздушните витла Теория на витлото; Малък.голям ъгъл на поставяне на лопатката, отрицателен ъгъл, ъгъл на атака, скорост на въртене/обороти; Приплъзване на витлото; Аеродинамични, центробежни сили и тяга; Усукващ момент; Относителен въздушен поток на ъгъла на атака на лопатката; Вибрации и резонанс.	1	2	-
17.2 Конструкции на въздушните витла Методи на изработване, материали, използвани в дървените, композитните и металните витла; сечение на лопатката, чело, гръб и корен на лопатката, закрепване на лопатките към главината; Витла с фиксирана и променлива стъпка, витло с постоянни обороти; Монтаж на витлото.	1	2	-
17.3 Управление на стъпката на витлото Методи за промяна на стъпката и управление на оборотите – механични и електрически/електронни; Флюгиране и работа в реверсивен режим; Защита от увеличаване на оборотите над допустимите граници.	1	2	-
17.4 Синхронизиране на витлата Устройства за синхронизиране и синхрофазиране.	-	2	-
17.5 Противообледенителни устройства на витлата Флуидни и електрически противообледенителни устройства.	1	2	-

	Ниво		
	A	B1	B2
17.6 Техническо обслужване на витлата Статично и динамично балансиране; Очертаване на кръга на витлото; Оценка на повреди по витлото, ерозия, корозия, побитости, разлепване; Ремонт/поправка на витло; Проба на витлото съвместно с двигателя	1	3	-
17.7 Съхранение и консервация на витло Консервиране и разконсервиране на витло	1	2	-

Допълнение II

Основен изпитен стандарт

1. Стандартизирана основа за изпити

- 1.1. Всички основни изпити трябва да бъдат провеждани, като се използват въпроси с няколко отговора тест формат, от които кандидатите трябва да изберат правилния отговор, и въпроси за разработка на есе, както е указано по-долу.
- 1.2. Към всеки въпрос от първата група трябва да има посочени три отговора, като само един от тях е верен и на кандидата се дава общо време на модул, изчислено на базата от 75 секунди средно за отговор на един въпрос.
- 1.3. Всеки въпрос за разработка на есе изисква изготвянето на писмен отговор и на кандидата се дава време от 20 минути за разработка на всеки въпрос.
- 1.4. Подходящи въпроси за есе се изготвят и оценяват, като се използват знанията, получени по учебната програма в част 66, допълнение I, модули 7, 9 и 10.
- 1.5. За всеки въпрос трябва да има разработен примерен отговор, който включва и всички известни алтернативни отговори, които могат да бъдат подходящи за различните подчасти.
- 1.6. Примерният отговор се разбива разделя на списък от основни точки, наречени “ключови точки”.
- 1.7. Оценката за успешно положен изпит за всеки модул по част 66 и частта от въпроси с дадени посочени няколко отговора от подмодул е 75%. правилни отговори.
- 1.8. Оценката за успешно положен изпит за всеки въпрос за разработка на есе е 75%, което означава, че в отговора на кандидата трябва да са разгледани 75% от изискваните ключови точки, като не е допусната важна грешка по отношение на всяка ключова точка.
- 1.9. Ако не е успешно преминал тестът или есето, тогава е необходимо да се премине отново теста или есето, според случая..кандидатът не се е справил успешно само с въпросите с дадени отговори, или само с въпросите за разработка на есе, той се явява повторно само на тази част, с която не се е справил първия път.
- 1.10. Система за налагане на наказания не трябва да се използва при за определяне на успешното или неуспешното явяване на изпит.
- 1.11. За всички модули по част 66, които съставляват цялостната категория или подкатегория на лиценз за техническо обслужване по част 66, трябва да бъдат успешно положени изпити в срок от пет години след успешното полагане на изпит за първия модул, с изключение на случая, описан в параграф 1.12. При неуспешно положен изпит за даден модул повторното явяване може да се извърши минимум най-малко след 90 дни от след датата на неуспешния неиздържания изпит, с изключение на случая, когато лицензирана одобрена по част 147 организация за техническо обслужване провежда специализирано повторно обучение по

предметите от дадения модул, за който изпитът е бил неуспешен издържан, и тогава повторното явяване може да се извърши след 30 дни.

1.12. Петгодишният период от време, посочен в параграф 1.11, не се прилага за тези модули, които са общи за повече от една категория или подкатегория на лиценз за техническо обслужване по част 66 и които преди това са били част от успешно положен изпит за друга такава категория или подкатегория.

2. *Брой на въпросите за модулите от допълнение I на част 66*

2.1. Модул 1 Математика:

Категория А - тест с 16 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 20 минути.

Категория В1 - тест с 30 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 40 минути.

Категория В2 - тест 30 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 40 минути.

2.2. Модул 2 Физика

Категория А - тест с 30 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 40 минути.

Категория В1 - тест с 50 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 65 минути.

Категория В2 - тест с 50 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 65 минути.

2.3. Модул 3 Основи на електричеството

Категория А - 0 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 25 минути.

Категория В1 - тест с 50 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 65 минути.

Категория В2 - тест с 50 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 65 минути.

2.4. Модул 4 Основи на електрониката

Категория А - няма.

Категория В1 — тест с 20 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 25 минути.

Категория В2 — тест с 40 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 50 минути.

- 2.5. Модул 5 Цифрова техника, електронно-приборни системи
Категория А -- тест с 16 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 20 минути.
- Категория В1.1 и В1.3 -- тест с 40 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 50 минути.
- Категория В1.2 и В1.4 - тест с 20 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 25 минути.
- Категория В2 - тест с 70 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 90 минути.
- 2.6. Модул 6 Материали и принадлежности
- Категория А - тест с 50 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 65 минути.
- Категория В1 - тест с 70 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 90 минути.
- Категория В2 - тест с 60 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 75 минути.
- 2.7. Модул 7 Техническо обслужване
- Категория А - тест с 70 въпроси с дадени отговори и 2 въпроса за разработка на есе. Общо време 90 минути плюс 40 минути.
- Категория В1 - тест с 80 въпроси с дадени отговори и 2 въпроса за разработка на есе. Общо време 100 минути плюс 40 минути.
- Категория В2 - тест с 60 въпроси с дадени отговори и 2 въпроса за разработка на есе. Общо време 75 минути плюс 40 минути.
- 2.8. Модул 8 Основи на аеродинамиката
- Категория А - тест с 20 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 25 минути.
- Категория В1 - тест с 20 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 25 минути.
- Категория В2 - тест с 20 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 25 минути.
- 2.9. Модул 9 Човешки фактор
- Категория А - тест с 20 въпроси с дадени отговори и 1 въпрос за разработка на есе. Общо време 25 минути плюс 20 минути.
- Категория В1 - тест с 20 въпроси с дадени отговори и 1 въпрос за разработка на есе. Общо време 25 минути плюс 20 минути.

Категория В2 - 20 въпроси с дадени отговори и 1 въпрос за разработка на есе.
Общо време 25 минути плюс 20 минути.

2.10. Модул 10 Авиационна нормативна уредба

Категория А - тест с 30 въпроси с дадени отговори и 1 въпрос за разработка на есе.
Общо време 40 минути плюс 20 минути.

Категория В1 - тест с 40 въпроси с дадени отговори и 1 въпрос за разработка на есе. Общо време 50 минути плюс 20 минути.

Категория В2 - тест с 40 въпроси с дадени отговори и 1 въпрос за разработка на есе. Общо време 50 минути плюс 20 минути.

2.11. Модул 11а Аеродинамика, конструкция и системи на самолетите с турбинни двигатели

Категория А - тест с 100 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 125 минути.

Категория В1 - тест с 130 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 165 минути.

Категория В2 - няма.

2.12. Модул 11б Аеродинамика, конструкция и системи на самолетите с бутални двигатели

Категория А - тест с 70 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 90 минути.

Категория В1 - тест с 100 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 125 минути.

Категория В2 - няма.

2.13. Модул 12 Аеродинамика, конструкция и системи на вертолетите

Категория А - тест с 90 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 115 минути.

Категория В1 - тест с 115 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 145 минути.

Категория В2 - няма.

2.14. Модул 13 Аеродинамика, конструкция и системи на въздухоплавателните средства

Категория А - няма.

Категория В1 - няма.

Категория В2 - тест с 130 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 165 минути.

2.15. Модул 14 Силови уредби

Категория А - няма.

Категория В1 - няма.

Категория В2 - тест с 25 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 30 минути.

2.16. Модул 15 Газотурбинни двигатели

Категория А - тест с 60 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 75 минути.

Категория В1 - тест с 90 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 115 минути.

Категория В2 - няма.

2.17. Модул 16 Бутални двигатели

Категория А - 0 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 65 минути.

Категория В1 - 0 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 90 минути.

Категория В2 - няма.

2.18. Модул 17 Витла

Категория А - 0 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 25 минути.

Категория В1 - тест с 30 въпроси с дадени отговори и 0 въпроси за разработка на есе. Общо време 40 минути.

Категория В2 - няма.

Допълнение III

Типово обучение и изпитен стандарт

1. Нива на типовото обучение

Трите нива, изброени по-долу, определят целите, които определено ниво на обучение е предназначено да постигне.

Н и в о 1 О б щ о з а п о з н а в а н е

Кратък преглед на конструкцията, системите и двигателите, както е посочено в частта за описание на системите в Ръководството за техническо обслужване на въздухоплавателните средства.

1. Цели на курса: при завършване на курса обучаемият трябва да може да посочи мерките за безопасност, свързани с конструкцията, системите и двигателите
2. да опише практиките за техническо обслужване, важни за конструкцията, системите и двигателите;
3. да определи общото разположение на основните системи във въздухоплавателното средство;
4. да определи общото разположение и характеристики на двигателите;
5. да посочи специалните инструменти и тестово оборудване, използвано за въздухоплавателните средства.

Н и в о 2 Р а м п о в о и л и т р а н з и т н о (в п о л е т) о б с л у ж в а н е

Основен системен преглед на уреди за управление, индикатори, принципни основни компоненти, включително тяхното разположение и предназначение, обслужване, откриване и отстраняване на малки дефектиповреди.

Цели на курса: В допълнение към информацията, съдържаща се в курса по ниво 1, при завършване на курса по ниво 2 Рампово или транзитно (в полет) обслужване обучаемият трябва да може да:

1. посочи припомни мерките за безопасност, които трябва да се спазват при работа в или близо до въздухоплавателни средства, двигатели и системи;
2. демонстрира знания за основните дейности по обслужването, извършвани на рампа или транзитно (в полет), за:
  - а) врати, остъкление;
  - б) източници на електрическо захранване;
  - в) гориво;
  - г) спомагателен енергиен агрегат;
  - д) двигател;
  - е) противопожарна система;
  - ж) системи за управление за околната среда;
  - з) хидравлично задвижване;

- и) колесник;
  - й) управляващи прибори;
  - к) вода/отпадъци;
  - л) кислород;
  - м) комуникации в полет и при обслужване;
  - н) авионика;
  - о) оборудване на салона;
3. опише системите и обслужването на въздухоплавателното средство и по-специално достъпа, наличието на захранване и източниците;
  4. определи местоположението на принципните главните компоненти;
  5. обясни нормалната работа на всяка основна система, като използва съответната терминология и номенклатура;
  6. изпълни процедурите за рампово и транзитно обслужване за въздухоплавателното средство за следните системи: горивна, двигатели, хидравлична, на колесника, за вода/отпадъци, за кислород;
  7. демонстрира опит при използването на доклади на екипажа и бордови системи за докладване (откриване и отстраняване на малки дефектиповреди) и да определи летателната годност на въздухоплавателното средство по MEL/CDL;
  8. определя и използва съответната документация;
  9. определи процедурите за замяна на компоненти за рамповите и транзитни дейности, посочени в цел 2.

Н и в о 3 О б у ч е н и е з а л и н е й н о и б а з о в о т е х н и ч е с к о о б с л у ж в а н е

Детайлно Подробно описание, функциониране, определяне на компоненти, монтаж/демонтаж, откриване и отстраняване на повреди в съответствие с нивото в ръководството за техническо обслужване.

Цели на курса: В допълнение към информацията, съдържаща се в курса по ниво 1 и 2, при завършване на курса по ниво 3 обучаемият трябва да може да:

- а) извършва проверки на системи, двигатели, компоненти и функционални проверки, както е посочено в ръководството за техническо обслужване;
- б) съпоставя информация с цел вземане на решения при диагностициране и отстраняване на повреди на нивото на ръководството за техническо обслужване;
- в) описва процедури за замяна на компоненти, използвани само за даден тип въздухоплавателни средства.

2. Стандарт за типово обучение

Типовото обучение трябва да включва теоретичен и практически елемент.

2.1. Теоретичен елемент

Като минимум трябва да бъдат покрити елементите от дадения посочения по-долу конспектучебен план, специфични за дадения тип въздухоплавателно средство.

Нивата на обучение са тези нива, които са дефинирани определени в параграф 1 по-горе.

След първия типов курс за удостоверяващ персонал, отговарящ за сертифицирането, категория С всички следващи курсове е необходимо да бъдат само на ниво 1.

Заглавие на въвеждащия модул

Общи сведения за въздухоплавателното средство
(размери/тегло и др.)
Срокове на проверките по техническото обслужване
Нивелиране и балансиране
Теглене и рулиране
Паркиране/закрепване с въжета
Обслужване
Стандартни практики – само специфичните за типа
Мерки за безопасност по В2 модул, механичен интерфейс
Мерки за безопасност по В2 модул, интерфейс авионика

	Самолети с газотурбинни двигатели		Самолети с бутални двигатели		Вертолети с газотурбинни двигатели		Вертолети с бутални двигатели		Авионика В2
	В1	С	В1	С	В1	С	В1	С	
Вибрационен анализ	-	-	-	-	3	1	3	1	-
Трансмисии	-	-	-	-	3	1	3	1	-
Конструкция	-	-	-	-	3	1	3	1	1
Основен ротор	-	-	-	-	3	1	3	1	-
Опашен ротор/задвижка	-	-	-	-	3	1	3	1	-
Прибори за управление на ротора	-	-	-	-	3	1	3	1	-
Конструкция	3	1	3	1	-	-	-	-	1
Фюзелажни врати	3	1	3	1	-	-	-	-	-
Фюзелаж	3	1	3	1	-	-	-	-	-
Прозорци на фюзелажа	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Крила	3	1	3	1	-	-	-	-	-
Стабилизатори	3	1	3	1	-	-	-	-	-
Управляващи плоскости	3	1	3	1	-	-	-	-	-
Гондоли/пилони	3	1	3	1	-	-	-	-	-
	3	1	3	1	-	-	-	-	-
Зонални и позиционни идентификационни системи	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Система за въздух	3	1	3	1	3	1	3	1	1
Система за кондициониране на въздуха	3	1	3	1	3	1	3	1	1
Система за херметизация	3	1	-	-	-	-	-	-	1
Устройства за безопасност и предупреждение	3	1	-	-	-	-	-	-	1

	Самолети с газотурбинни двигатели		Самолети с бутални двигатели		Вертолетите с газотурбинни двигатели		Вертолетите с бутални двигатели		Авионика
	B1	C	B1	C	B1	C	B1	C	
	3	1	-	-	-	-	-	-	1
Инструментални системи	3	1	3	1	3	1	3	1	3
Авионикс системи	2	1	2	1	2	1	2	1	3
Електрическо захранване	3	1	3	1	3	1	3	1	3
Обзавеждане	3	1	3	1	3	1	3	1	-
Електронно аварийно оборудване и оборудване за развлечение на пътниците	-	1	-	-	-	-	-	-	3
Противопожарни защитни средства	3	1	3	1	3	1	3	1	1
Органи на управление	3	1	3	1	3	1	3	1	2
Работа на системата за управление: електрическа, fly-by-wire	3	1	-	-	-	-	-	-	3
Горивни системи	3	1	3	1	3	1	3	1	1
Хидравлични системи	3	1	3	1	3	1	3	1	1
Защита против обледеняване и дъжд	3	1	3	1	3	1	3	1	1
Колесник	3	1	3	1	3	1	3	1	1
Светлини	3	1	3	1	3	1	3	1	3
Кислород	3	1	3	1	-	-	-	-	1
Пневматични и вакуумни системи	3	1	3	1	3	1	3	1	1
Вода/отпадъци	3	1	3	1	-	-	-	-	1
Бордови системи за контрол на техническото обслужване	3	1	3	1	-	-	-	-	3
Газотурбинни двигатели									
Конструкции и работа	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Характеристики на двигателите	3	1	-	-	3	1	-	-	1
Входни устройства	3	1	-	-	3	1	-	-	-
Компресори	3	1	-	-	3	1	-	-	-
Горивна камера	3	1	-	-	3	1	-	-	-
Турбинна секция	3	1	-	-	3	1	-	-	-
Изпускателна система	3	1	-	-	3	1	-	-	-
Лагери и уплътнения	3	1	-	-	3	1	-	-	-
Гориво и смазочни материали	3	1	-	-	3	1	-	-	-
Смазочни (маслени) системи	3	1	-	-	3	1	-	-	-
Горивни системи	3	1	-	-	3	1	-	-	1
Органи за управление на двигателя	3	1	-	-	3	1	-	-	1
FADEC (електронно управление на мотора и дозирането)	2	1	-	-	2	1	-	-	3
Системи за снабдяване с въздух	3	1	-	-	3	1	-	-	-

	Самолети с газотурбинни двигатели		Самолети с бутални двигатели		Вертолети с газотурбинни двигатели		Вертолети с бутални двигатели		Авионика
	B1	C	B1	C	B1	C	B1	C	
Системи за стартиране и запалване	3	1	-	-	3	1	-	-	-
Системи, отчитащи параметрите на двигателите	3	1	-	-	3	1	-	-	3
Системи за увеличаване на мощността	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Турбовитлови двигатели	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Турбовални двигатели	-	-	-	-	3	1	-	-	-
Спомагателен енергиен агрегат	3	1	-	-	-	-	-	-	1
Монтаж на силови установки	3	1	-	-	3	1	-	-	-
Пожарозащитни системи	3	1	-	-	3	1	-	-	1
Техническо обслужване и изпробване на двигателите на земята	3	1	-	-	3	1	-	-	-
Съхранение и консервация на двигателите	3	1	-	-	3	1	-	-	-
Бутални двигатели									
Характеристики на двигателите	-	-	3	1	-	-	3	1	1
Конструктивни схеми на буталните двигатели	-	-	3	1	-	-	3	1	1
Горивни системи	-	-	3	1	-	-	3	1	1
Карбуратори	-	-	3	1	-	-	3	1	-
Инжекторни горивни системи	-	-	3	1	-	-	3	1	-
Електронно управление на двигателите	3	1	-	-	3	1	-	-	1
FADEC (електронно управление на мотора и дозирането)	-	-	2	1	-	-	2	1	3
Системи за стартиране и запалване	-	-	3	1	-	-	3	1	-
Индукционни системи, изпускателни устройства и охладителни системи	-	-	3	1	-	-	3	1	-
Надувни/турбо системи за свръхпълнене	-	-	3	1	-	-	3	1	-
Гориво и смазочни материали	-	-	3	1	-	-	3	1	-
Смазочни (маслени) системи	-	-	3	1	-	-	3	1	-
Системи, отчитащи параметрите на двигателите	-	-	3	1	-	-	3	1	3
Монтаж на силови установки	-	-	3	1	-	-	3	1	-
Техническо обслужване и изпробване на двигателите на земята	-	-	3	1	-	-	3	1	-
Съхранение и консервация на двигателите	-	-	3	1	-	-	3	1	-
Витла:									

	Самолети с газотурбинни двигатели		Самолети с бутални двигатели		Вертолети с газотурбинни двигатели		Вертолети с бутални двигатели		Авионика
	B1	C	B1	C	B1	C	B1	C	
Общи сведения за работата на въздушните витла	3	1	3	1	-	-	-	-	1
Конструкции на въздушните витла	3	1	3	1	-	-	-	-	-
Управление на стъпката на витлото	3	1	3	1	-	-	-	-	-
Синхронизиране на витлата	3	1	3	1	-	-	-	-	-
Електронно управление на витлата	2	1	2	1	-	-	-	-	3
Противообледенителни устройства на витлата	3	1	3	1	-	-	-	-	-
Техническо обслужване на витлата	3	1	3	1	-	-	-	-	-

2.2. Практически елемент

Елементът практическо обучение трябва да съдържа изпълнение на представителни задачи по техническото обслужване и тяхната оценка, за да се постигнат следните цели:

- а) безопасно извършване на техническо обслужване, проверки и рутинна дейност в съответствие с ръководството за техническо обслужване и други подходящи инструкции и задачи в зависимост от типа на въздухоплавателното средство, например откриване и отстраняване на повреди, поправки, настройки, замени, функционални проверки като работата на двигателя и др.;
- б) правилно използване на техническата литература и документацията на въздухоплавателното средство;
- в) правилно използване на специалните/специализираните инструменти и тестово оборудване, извършване на отстраняване и замяна на компоненти и модули, уникални за типа, включително дейности по техническото обслужване на крила.

3. Изпитен стандарт за типово обучение

Когато се изисква типово обучение за въздухоплавателни средства, изпитът трябва да бъде писмен и да се вземат предвид следните изисквания:

1. Форматът на изпита е тест с въпроси с дадени към тях отговори. Към всеки въпрос трябва да има посочени три отговора, като само един от тях е верен и на кандидата се дава общо време за отговор, изчислено на базата от 120 секунди за отговор на въпрос от ниво 3 и 75 секунди за отговор на въпрос от нива 1 или 2.
2. Изпитът е от вида “изпит при затворен учебник”. Не се разрешава използването на справочни материали по време на изпита. Изключение се прави при оценяване възможностите на кандидата (B1 или B2) за работа тълкуванесна техническа документация.

3. Броят на въпросите трябва да бъде най-малко един въпрос за един час обучение по учебен предмета или най-малко два въпроса за предмет от конспектапредмета по учебния план. Компетентният упълномощен орган на държавата- държавата-членка оценява броя и нивото на въпросите, използвайки образец, при одобряване на курса.
4. Оценката за успешно полагане на изпита е 75% верни отговори.
5. Система за налагане на наказания не трябва да се използва при за определяне на успешното или неуспешното явяване на изпит.
6. Приключването на изпитите по етап от модула Изпитите по модулите не могат може да се използват за окончателен изпит, освен ако те не съдържат правилния брой и ниво на изискваните въпроси.

4. *Изпитен стандарт*

Когато не се изисква типово обучение, изпитът трябва да бъде устен, писмен или практическа оценка или комбинация от посочените възможности.

Въпросите за устния изпит трябва да бъдат отворени въпроси.

Въпросите за писмения изпит трябва да бъдат въпроси за разработка на есе или тест с въпроси с дадени отговори.

Практическата оценка трябва да определи компетентността на кандидата да изпълни дадена задача.

Изпитните предмети трябва да се базират на образец от предмети, извлечени от конспекта в параграф 2 за типово обучение и изпити, на съответното ниво. като се съобрази необходимото ниво.

Изпитът трябва да осигури изпълнението на следните цели:

- а) правилно и уверено обсъждане на въздухоплателното средство и неговите системи;
- б) безопасно извършване на техническо обслужване, проверки и рутинна дейност в съответствие с ръководството за техническо обслужване и други подходящи инструкции и задачи в зависимост от типа на въздухоплателното средство, например откриване и отстраняване на повреди, поправки, настройки, замени, функционални проверки като работата на двигателя и др.;
- в) правилно използване на техническата литература и документацията на въздухоплателното средство;
- г) правилно използване на специалните/специализираните инструменти и тестово оборудване, извършване на отстраняване и замяна на компоненти и модули, уникални за типа, включително дейности по техническото обслужване на крила.

Проверяващият трябва да попълни писмен доклад, в който да се обясни успешното или неуспешното представяне на кандидата на изпита.

Допълнение IV

Изисквания за опит при продължаване на срока на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства по част 66

В таблицата по-долу са посочени изискванията за опит при добавяне на нова категория или подкатегория към съществуващ лиценз по част 66.

Опитът трябва да бъде практически опит по техническо обслужване на въздухоплавателни средства в експлоатация в подкатегорията, за която сесъгласно подава заявлението.

Изискването за опит се намалява с 50%, ако кандидатът е завършил одобрен по част 147 курс, съответстващ на подкатегорията.

За: От:	A1	A2	A3	A4	V1.1	V1.2	V1.3	V1.4	V2
A1		6 месеца	6 месеца	6 месеца	2 год.	6 месеца	2 год.	1 год.	2 год.
A2	6 месеца		6 месеца	6 месеца	2 год.	6 месеца	2 год.	1 год.	2 год.
A3	6 месеца	6 месеца		6 месеца	2 год.	1 год.	2 год.	6 месеца	2 год.
A4	6 месеца	6 месеца	6 месеца		2 год.	1 год.	2 год.	6 месеца	2 год.
V1.1	Няма	6 месеца	6 месеца	6 месеца		6 месеца	6 месеца	6 месеца	1 год.
V1.2	6 месеца	няма	6 месеца	6 месеца	2 год.		2 год.	6 месеца	2 год.
V1.3	6 месеца	6 месеца	Няма	6 месеца	6 месеца	6 месеца		6 месеца	1 год.
V1.4	6 месеца	6 месеца	6 месеца	няма	2 год.	6 месеца	2 год.		2 год.
V2	6 месеца	6 месеца	6 месеца	6 месеца	1 год.	1 год.	1 год.	1 год.	

Допълнение V

Формуляр за заявление и пример за формат на лиценза

В допълнението е показан пример за лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства по част 66 и съответния формуляр за заявление за издаване на такъв лиценз.

Компетентният орган на държавата-членка може да промени формуляра 19 на EASA, за да включи допълнителна информация, необходима в случаите, когато националните изисквания позволяват или постановяват лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства по част 66 да се използва извън изискванията по част 145 за целите на нетърговския въздушен транспорт.

ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА ПЪРВОНАЧАЛНО ИЗДАВАНЕ / ИЗМЕНЕНИЕ / ПОДНОВЯВАНЕ НА ЛИЦЕНЗ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ ПО ЧАСТ 66 (AML)	ФОРМУЛЯР 19 НА EASA
ДАННИ ЗА КАНДИДАТА: Име: ..... Адрес: ..... Националност:.....Дата и място на раждане:.....	
ДАННИ ПО ЧАСТ 66 (ако е приложимо) Лиценз №: .....Дата на издаване:	

ДАННИ ЗА РАБОТОДАТЕЛЯ:

Име: .....

Адрес: .....

Справка за одобрената организация за техническо обслужване: .....

..... Факс: .....

ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА: (отбележете в съответните кутийки)

Първоначално издаване на лиценз : Промяна : Подновяване

Категория А В1 В2 С

Самолет турбинни двигатели

Самолет бутални двигатели

Вертолет турбинни двигатели

Вертолет бутални двигатели

Резервирано

Резервирано

Авионика

Въздухоплавателно средство

Одобрение на типа (ако е приложимо):

.....
.....
.....

Желая да кандидатствам за първоначално издаване / промяна / подновяване на лиценз за техническо обслужване по част 66, както е посочено по-горе, и потвърждавам, че съдържащата се в този формуляр информация е вярна по време на подаване на заявлението.

С настоящото потвърждавам, че:

1. не притежавам лиценз за техническо обслужване по част 66, издаден в друга държава- членка;
2. не съм кандидатствал за издаване на лиценз за техническо обслужване по част 66 в друга държава- членка;
3. никога не съм притежавал лиценз за техническо обслужване по част 66, издаден в друга държава- членка, който е бил анулиран или прекратен в някоя от държавите членки.

Уведомен/а съм, че в случай на невярна информация може да ми се отнеме лиценза за техническо обслужване по част 66.

Подпис: ..... Име: .....

Дата: .....

ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА ПЪРВОНАЧАЛНО ИЗДАВАНЕ / ИЗМЕНЕНИЕ /
ПОДНОВЯВАНЕ НА ЛИЦЕНЗ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ
ПО ЧАСТ 66 (AML)

ФОРМУЛЯР 19 НА EASA

Желая да заявя следните кредити (ако е приложимо):
Кредит за опит във връзка с обучение по част 147
Кредит от изпити по свидетелства за еквиваленти изпити
Прилагам съответните свидетелства

Препоръка (ако е приложимо): С настоящото се удостоверява, че кандидатът е изпълнил съответните изисквания за теоретични знания и практически опит по част 66 и се препоръчва на компетентния орган да издаде или одобри лиценз за техническо обслужване по част 66.

Подпис: ..... Име: .....

Длъжност: ..... Дата: .....

ЛИЦЕНЗ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА ПО ЧАСТ 66

1. На следващите страници е показан примерен лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства по част 66.
2. Документът трябва да бъде отпечатан в показаната стандартна форма, но размерите му могат да бъдат намалени, за да може да се изготви на компютър. Ако се налага намаляване на размера, трябва да се обърне специално внимание, за да се осигури достатъчно място на тези полета, където се полагат официални печати. Създадените на компютър документи може да не съдържат всички полета; ако има празни външният вид на документа, за да може той ясно да се разпознава като лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства по част 66.
3. Документът може да бъде отпечатан на английски език или на официалния език на съответната държава-членка; ако се използва официалният език на държавата-членка, към всеки лиценз на лице, което работи извън държавата-членка, трябва да се прикрепи копие на английски език, за да се улесни взаимното признаване.
4. Всеки притежател на лиценз трябва да има уникален буквено-цифров номер на лиценза, съгласно национален идентификатор.
5. Страниците на лиценза могат да бъдат подредени по различен (спрямо показания пример) начин и някои от показаните разделителни линии могат да липсват, но съдържащата се информация трябва да бъде разположена така, че всяка страница да има вида на показания примерен лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства по част 66. Страницата за квалификационни класове за тип на въздухоплавателното средство може да не се прилага, докато не се включи първото одобрение.
6. Документът може да бъде подготвен от компетентния орган на държавата-членка или от одобрена по част 145 организация за техническо обслужване в съответствие с процедура, одобрена от държавата-членка и съдържаща се в описанието на одобрената по част 145 организация за техническо обслужване, като обаче се има предвид, че във всички случаи издаването на документа се извършва от компетентния орган.
7. Подготовката на промени в съществуващ лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства по част 66 може да се извърши от компетентния орган на държавата-членка или от одобрена по част 145 организация за техническо обслужване в съответствие с процедура, одобрена от държавата-членка и съдържаща се в описанието на одобрената по част 145 организация за техническо обслужване, като обаче се има предвид, че във всички случаи издаването на документа с измененията се извършва от компетентния орган.
8. След издаването на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства по част 66 лицето, на което е издаден лицензът, трябва да го съхранява в добро състояние и лицето отговаря за недопускането на неупълномощено вписване на записи в лиценза.
9. Неспазването на разпоредбата от параграф 8 по-горе може да направи документа невалиден, да лиши притежателя му от възможността да притежава всякакъв вид сертификат по част 145 и да доведе до съдебно преследване на притежателя в съответствие с националното законодателство.
10. Лицензът за техническо обслужване на въздухоплавателни средства по част 66 се признава във всички държави-членки и не е необходимо лицензът да се сменя, когато притежателят започва работа в друга държава-членка.
11. Приложението към формуляр 26 на EASA е по избор и може да се използва само за включване на национални права, които не се покриват от част 66, когато тези права се предоставят от националното законодателство, което е в сила преди въвеждането на част 66.
12. Действителният лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства по част 66, издаден от компетентния орган на дадена държава-членка, може да има различен ред на страниците и да не съдържа някои от разделителните линии.
13. По отношение на страницата за квалификационни класове за тип на въздухоплавателното средство, компетентният орган на държавата-членка може да избере да не издава тази страница, докато не

възникне необходимост да се включи първото одобрение, и може да издаде повече от една страница, ако трябва да се направи изброяване на квалификационни класове.

14. Независимо от разпоредбите на параграф 13 по-горе, всяка издадена страница ще бъде в показания формат и ще съдържа съответстващата за тази страница информация.
15. Ако лицензът няма ограничения, страницата “ограничения” пак ще бъде издадена и в нея ще се запише “без ограничения”.
16. Когато се използва предварително отпечатан формуляр, всяко поле за категория, подкатегория или квалификационен клас, за които притежателят не е упълномощен, ще се отбележи, за да се укаже, че тази категория, подкатегория или квалификационен клас не се притежават от притежателя на лиценза.

**ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
СТРАНА
НАИМЕНОВАНИЕ И ЛОГО НА ОРГАНА**

Част 66

**ЛИЦЕНЗ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ
НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНО СРЕДСТВО**

**НАСТОЯЩИЯТ ЛИЦЕНЗ СЕ ПРИЗНАВА
ОТ ВСИЧКИ ДЪРЖАВИ-ЧЛЕНКИ НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

Формуляр 26 на EASA

Условия:

1. Настоящият лиценз трябва да се подпише от притежателя и да се придружава от документ за самоличност със снимка на притежателя на лиценза.
2. Одобрение на всички категории/подкатегории, което е налично само върху страницата/страниците, озаглавени КАТЕГОРИИ/ПОДКАТЕГОРИИ по част 66, не позволява на притежателя да издава удостоверение за допускане до експлоатация за въздухоплавателно средство.
3. Когато този лиценз съдържа одобрение за квалификационен клас за тип на въздухоплавателно средство, той изпълнява целта на приложение 1 на ИКАО.
4. Правата на притежателя на този лиценз са описани в част 66 и съответно приложимите разпоредби на част М и част 145.
5. Този лиценз остава валиден до датата, посочена на страницата за ограниченията, освен ако не бъде преждевременно прекратен или анулиран.
6. Правата по този лиценз не могат да бъдат упражнявани, ако през последните две години притежателят не е придобил шест месеца опит в техническото обслужване в съответствие с правата, предоставяни от лиценза, или не е изпълнил разпоредбата за предоставяне на съответните права.

1. Държава на издаване
2. Лиценз №:
3. Трите имена на притежателя:
4. Дата и място на раждане:
5. Адрес на притежателя:
6. Националност:
7. Подпис на притежателя:
8. Подпис на издалото лиценза лице и дата:
9. Печат на издаващия лиценза упълномощен орган:

КАТЕГОРИИ/ПОДКАТЕГОРИИ по част 66				
	A	B1	B2	C
Самолети, турбинни двигатели			няма налична	няма налична
Самолети, бутални двигатели			няма налична	няма налична
Вертолети, турбинни двигатели			няма налична	няма налична
Вертолети, бутални двигатели			няма налична	няма налична
Авионика	няма налична	няма налична		няма налична
Въздухоплавателни средства	няма налична	няма налична	няма налична	
Запазена				
Лиценз №:				

КВАЛИФИКАЦИОНЕН КЛАС ЗА ТИП НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНОТО СРЕДСТВО по част 66		
Тип или група на въздухоплавателното средство	Категория	Официален печат и дата
Лиценз №:		

ОГРАНИЧЕНИЯ по част 66
Валидно до: Лиценз №:

Приложение към формуляр 26 на EASA Национални права извън обхвата на част 66 в съответствие с [национално законодателство] (Валидни само в [държава- членка])
Официален печат и дата
Лиценз №:

Нарочно оставена празна страница

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

(Част 147)

147.1

За целите на тази част компетентен орган е:

1. за организациите с основно място на дейност, намиращо се в дадена държава- членка - орган, определен от тази държава-членка;
2. за организациите с основно място на дейност, намиращо се в трета страна – Агенцията.

РАЗДЕЛ А

ПОДЧАСТ А

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

147.A.05 Обхват

В този раздел се установяват изискванията, на които трябва да отговарят дадена организации, които желаят да получат одобрение за провеждане на обучение и изпити, както е посочено в част 66.

147.A.10 Общи положения

Организация за обучение е организация или част от организация, регистрирана като юридическо лице.

147.A.15 Подаване на заявление

Заявление за издаване или промяна на одобрението следва да се подаде до компетентния орган, като формулярите и начинът на попълване се определят от компетентния орган.

ПОДЧАСТ Б

ОРГАНИЗАЦИОННИ ИЗИСКВАНИЯ

147.A.100 Изисквания към помещенията

- а) Размерите и конструкцията на помещенията трябва да осигуряват защита от неблагоприятни атмосферни влияния и правилно провеждане на цялата планирана дейност по обучението и провеждането на изпити през всеки ден.
- б) Трябва да бъдат осигурени затворени помещения, отделени от другите съоръжения, за провеждане на теоретично обучение и теоретични изпити.
  1. Максималният брой обучаеми във всеки курс по теоретично обучение не следва да надхвърля 28 човека.

2. Размерите на помещенията, в които се провеждат теоретични изпити, трябва да бъдат такива, че нито един обучаем да не може да чете писмените работи или компютърните екрани от неговото/нейното място на другите обучаеми.
- в) Посочените в параграф б) по-горе помещения се поддържат така, че обучаемите да имат възможност да се концентрират върху обучението или изпита, без да изпитват ненужен дискомфорт и без да се отвлича вниманието им.
  - г) За курсовете по основно обучение се осигуряват работилници и/или съоръжения за техническо обслужване, които са отделени от учебните помещения, за провеждане на практическото обучение, съответстващо на курса по основно обучение. В случай, че организацията не може да предостави такива помещения, трябва да се постигне споразумение с друга организация за осигуряване на работилници и/или съоръжения за техническо обслужване; необходимо е да се подпише писмен договор с тази организация, в който да се посочат условията за достъп и използване на предоставяните съоръжения. Компетентният орган трябва да има достъп до такава организация, с която е сключен договор, и този достъп трябва да бъде осигурен по разпоредбите на писмения договор между двете организации.
  - д) При обучение за тип/задача по въздухоплавателно средства трябва да се осигури достъп до съответните съоръжения, съдържащи примери за типа на въздухоплавателното средство, както е посочено в 147.А.115(г).
  - е) Максималният брой обучаеми във всеки курс по практическо обучение няма да надхвърля 28 човека на един супервайзор или проверяващ.
  - ж) За инструкторите, проверяващите по теоретичните дисциплини и по практическото обучение се осигуряват подходящи офиси, където те могат да се подготвят за изпълнение на задълженията си без да изпитват ненужен дискомфорт и без да се отвлича вниманието им.
  - з) Изпитните работи и изпитните резултати се съхраняват в охраняеми складови помещения. Складовите помещения трябва да са такива, че да осигуряват съхраняването на документите в добро състояние за срока, посочен в 147.А.125. Складовите помещения и офисите могат да бъдат комбинирани, за да се изпълнят изискванията за охраняемост и сигурност достатъчна сигурност.
  - и) Трябва да има налична библиотека с всички технически материали, съответстващи на нивото и обхвата на провежданото обучение.

147.А.105 Изисквания към персонала

- а) Организацията назначава отговорен мениджър, който има за функция да гарантира, че всички ангажименти по обучението се финансират и извършват в съответствие със стандарта, изискван по тази част.
- б) Лице или група от лица, чиито отговорности включват да се гарантира, че организацията на обучението за техническо обслужване е в непрекъснато съответствие с изискванията на тази част. Това лице/лица се отчита пред отговорния мениджър. Лицето с най-висок ранг или друго лице от групата може да бъде отговорния мениджър, ако изпълнява изискванията за заемане на поста отговорен мениджър, посочени в параграф а) по-горе.

- в) Организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване наема на работа достатъчно персонал, за да планира и провежда теоретично и практическо обучение, да провежда теоретични изпити и практически проверки в съответствие с лицензаодобрението.
- г) Чрез дерогация от параграф в) по-горе, когато се използва друга организация за предоставяне на практическо обучение и практически проверки, персоналят на тази организация може да бъде номиниран за извършване на практическото обучение и практическите проверки.
- д) Всяко лице може да комбинира ролите на инструктор, проверяващ по теоретичните изпити и проверяващ при практическите проверки, ако отговаря на изискванията на параграф е).
- е) Опитът и квалификацията на инструкторите, на проверяващите по теоретичните изпити и проверяващ оценителите на практическите проверки се установява по официално признат стандарт.
- ж) Проверяващите по теоретичните изпити и проверяващите оценителите на при практическите проверки се посочват в описанието на организацията за приемане на такъв персонал.
- з) Инструкторите и проверяващите по теоретичните изпити знания преминават опреснително обучение поне веднъж на 24 месеца по отношение на съществуващата технология, практическите умения, човешкия фактор и най-новите методи за обучение, съответстващи на преподавания от тях материал или на провежданите от тях изпити.

147.A.110 Регистър на инструктори, проверяващи по теоретичните изпити и проверяващи при практическите проверки

- а) Организацията поддържа регистър, за да актуализира данните на всички инструктори, проверяващи по теоретичните изпити знания и проверяващи на практическите проверки. В регистъра се отразяват опитът и квалификацията, завършеното основно и допълнителнозавършената образователна степен и допълнително обучение.
- б) За всички инструктори, проверяващи по теоретичните изпити познания и проверяващи при практическите проверки се съставят изготвя техническо задание.

147.A.115 Оборудване за провеждане на обучение

- а) Във всяко учебно помещение трябва да има съответното оборудване за презентации, което да дава възможност на обучаемите лесно да разчитат текст, чертежи, диаграми и цифри от всяко място в помещението.

Оборудването за презентации включва симулаторно средство за обучение, за да подпомага обучаемите при разбиране на специфичен материал, когато такава симулаторно средство за обучение се счита за полезно за целта.

- б) Работилниците и/или съоръженията за техническо обслужване, посочени в 147.A.100(г), следва да бъдат оборудвани с всички инструменти и средства, необходими за изпълнение на одобрения обхват на обучение.

- в) Работилниците и/или съоръженията за техническо обслужване, посочени в 147.А.100(г), следва да бъдат оборудвани с подбрани части от въздухоплавателни средства, двигатели, части от електронната система на въздухоплавателното средство.
- г) Организацията за провеждане на обучение по техническото обслужване на въздухоплавателни средства, както е посочено в 147.А.100(д), следва да има достъп до съответния тип въздухоплавателно средство. Могат да се използват симулаторни средства за обучение, когато тези средства осигуряват съответните стандарти на обучение.

147.А.120 Материал за обучение по техническото обслужване на въздухоплавателни средства

- а) Материалът за обучение по техническото обслужване на въздухоплавателни средства за съответния курс се предоставя на обучаемия и обхваща:
  - 1. основния теоретичен конспект, посочен в част бб, за съответната категория или подкатегория лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства; и
  - 2. съдържанието на типовия курс, изискван по част бб, за съответния тип на въздухоплавателното средство и категория или подкатегория лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства.
- б) Обучаемите имат достъп до примерна документация по техническо обслужване и техническа информация от библиотеката, както е посочено в 147.А.100(и).

147.А.125 Записи

Организацията съхранява всички записи за завършено обучение, изпити и практически проверки на обучаемите в продължение на най-малко пет години след завършване на всеки курс за обучение.

147.А.130 Процедури за обучение и система за качество

- а) Организацията установява процедури, приемливи за компетентния орган, за да осигури съответен стандарт на обучение и съответствие с всички необходими изисквания по тази част.
- б) Организацията въвежда система за качество, включваща:
  - 1. независима длъжност за одит на стандартите за обучение, съчетаването на теоретичните изпити с практическите проверки, придържането към спазването на процедурите и тяхната адекватност; и
  - 2. система за обратна връзка, която дава възможност всички установени при инспекцията проверката нередности да бъдат доведени до знанието на лицето/лицата и на отговорния мениджър, посочен в 147.А.105(а), за предприемане, при необходимост, на коригиращи действия.

147.А.135. Изпити

- а) Изпитващият персонал запазва в тайна всички въпроси.

- б) Всеки обучаем, който по време на изпит за проверка на знанията, който си служи с измама или притежава материал, който има отношение към изпитния предмет, различен от раздадените на изпита материали или друга свързана с изпита разрешена документация, се дисквалифицира и не може да се яви на никакъв друг изпит през следващите 12 месеца след датата на инцидента. Компетентният орган трябва да се информира за всеки такъв инцидент, заедно с подробностите по разследването в срок от един календарен месец.
- в) Всеки проверяващ, за който се установи, че по време на изпит за проверка на знания, предоставя отговори на въпроси на кой да е обучаващ се, по време на изпита, се освобождава от функциите му на проверяващ и изпитът се анулира. Компетентният орган трябва да се информира за всеки такъв инцидент.

147.A.140 Описание на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване

- а) Организацията предоставя описание, което се използва от нея, описва организацията и нейните процедури и съдържа следната информация:
1. декларация, подписана от отговорния мениджър и потвърждаваща, че описанието на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване и всички свързани с него ръководства определят съответствието на организацията с тази част и ще бъдат изпълнявани по всяко време;
  2. длъжностите и имената на лицата, определени по 147.A.105(б);
  3. задълженията и отговорностите на лицата, определени в т.2 по-горе, включително въпросите, които те могат да разглеждат пряко с компетентния орган от името на организацията;
  4. организационна структура на организацията, която отговаря за обучението за техническа поддръжка, отразяваща отговорностите на лицата, определени в параграф (а) 2 по-горе;
  5. списък на всички инструктори, проверяващи по теоретичните изпити и проверяващи при практическите проверки;
  6. общо описание на съоръженията за провеждане на обучение и изпити, разположени на всеки адрес, отбелязан в лиценза удостоверение за одобрение на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване, както и на съоръженията, разположени на друго място, както се изисква от 147.A.145(б);
  7. списък на курсовете за обучение по техническо обслужване, които съставляват степента на одобрението;
  8. процедура за внасяне на изменения в описанието на организацията;
  9. процедурите на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване, както се изисква по 147.A.130(а);
  10. процедура за контрол на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване, както се изисква по 147.A.145(в), когато ѝ е упълномощена

разрешено да провежда обучение, изпити и проверки на места, различни от посочените в 147.А.145(б);

11. списък на местоположенията в съответствие с 147.А.145(б);

12. списък на организации, ако е подходящо, както е посочено в 147.А.145(г).

б) Описанието на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване и всички последващи изменения в него се одобряват от компетентния орган.

в) Независимо от изискването на параграф б) по-горе, незначителни изменения в описанието могат да бъдат одобрявани чрез процедура, съдържаща се в него (наричано по-нататък непряко одобрение).

147.А.145 Права на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване

а) В съответствие с описанието организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване има право да извършва следното:

1. да провежда курсове за основно обучение в съответствие с конспекта от част 66 или част от него;

2. да провежда курсове за обучение за тип/задача по въздухоплавателното средство в съответствие с част 66;

3. да провежда изпити от името на компетентния орган, включително изпити на обучаеми, които не са завършили курс за основно обучение или обучение за тип въздухоплавателно средство в организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване;

4. да издава свидетелства в съответствие с допълнение III след успешно завършване на одобрен курс за основно обучение или обучение за тип въздухоплавателно средство и успешно полагане на изпитите, посочени в (а)1, (а)2, (а)3.

б) Обучението, теоретичните изпити и практическите проверки могат да се извършват само на местата, определени в лиценза удостоверение за одобрение и/или на други места, посочени в описанието на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване.

в) Чрез дерогация от разпоредбите на параграф б) по-горе организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване може да провежда обучение, теоретични изпити за проверка на знанията и практически проверки на места, различни от посочените в параграф б) по-горе, в съответствие с процедура за контрол, дадена посочена в описанието на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване. Такива места не е необходимо да бъдат изброени в описанието на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване.

г) 1. Организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване може да сключи договор за провеждане на основно теоретично обучение, обучение за тип и съответните изпити с друга организация, която не се занимава с провеждане на обучение по техническо обслужване, само в случай че, втората организация се намира под контрола на системата за качество на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване.

2. Сключването на договор за провеждане на основно теоретично обучение и съответния изпит от други организации е ограничено до част 66, допълнение II модули 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9 и 10.
  3. Сключването на договор за провеждане на обучение за тип и съответния изпит от други организации е ограничено до силови установки и авионикс системи.
- д) Организацията не може да бъде лицензирана одобрена да провежда изпити, ако не е лицензирана одобрена да провежда обучение.

147.A.150 Промени в организацията за обучение по техническо обслужване

- а) Организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване уведомява компетентния орган за всяко предложение да направи промени в организацията, които се отразяват на одобрението, преди действителното извършване на промяната, за да даде възможност на компетентния орган да установи непрекъснато съответствие с изискванията на тази част и да измени, ако е необходимо, лиценза удостоверение за одобрение на организацията.
- б) Компетентният упълномощен орган може да предпише условия, при които организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване може да продължи да функционира по време на такива промени, освен ако компетентният упълномощен орган не реши, че лицензът одобрението на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване трябва да бъде временно прекратен.
- в) Ако компетентния орган не бъде информиран за такива промени, това може да доведе до временно прекратяване или анулиране на удостоверението за одобрение на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване, считано от датата на извършването на промените.

147.A.155 Запазване на валидността

- а) Издава се одобрение за неограничен срок. То остава валидно, ако:
  1. организацията поддържа съответствие с изискванията на настоящата част, като се спазват разпоредбите за отстраняване на несъответствията, както е посочено в 147.Б.130; и
  2. на компетентния орган е осигурен достъп до организацията, за да установи непрекъснато съответствие с изискванията на настоящата част; и
  3. удостоверението не е оттеглено или анулирано.
- б) При оттегляне или анулиране на одобрение, то се връща на компетентния орган.

147.A.160 Несъответствия

- а) Несъответствие от ниво 1 е едно или повече от следните:
  1. всяко значително несъответствие с изпитния процес, което би довело до анулиране на изпита/изпитите;

2. непредоставяне на достъп на компетентния орган до помещенията на организацията по време на нормалното работно време, след като компетентният орган е направил две писмени заявки за достъп;
  3. липсата на отговорен мениджър;
  4. значително несъответствие процеса на обучение.
- б) Несъответствие от ниво 2 е всяко несъответствие с процеса на обучение, различно от несъответствията констатацията от ниво 1.
- в) След като бъде уведомен за несъответствията по 147.Б.130, притежателят на лиценз одобрение за организация за провеждане на обучение по техническо обслужване съставя план с коригиращи действия и извършва коригиращи действия, удовлетворяващи компетентния орган, в рамките на договорен с компетентния орган срок.

ПОДЧАСТ В

ОДОБРЕН КУРС ЗА ОСНОВНО ОБУЧЕНИЕ

147.А.200 Одобрен курс за основно обучение

- а) Одобреният курс за основно обучение съдържа теоретично обучение, теоретичен изпит, практическо обучение и практическа проверка оценка.
- б) Теоретичното обучение покрива обхваща предметите за категория или подкатегория А, В1 или В2 от лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, както е посочено в част 66.
- в) Теоретичният изпит за проверка на знанията покрива обхваща представителна част от изучаваните теоретични предмети, посочени в параграф (б) по-горе.
- г) Практическото обучение включва практическо използване на общи инструменти/оборудване, демонтаж/монтаж на представителна селекция подбор от части на въздухоплавателното средство и участие в представителни дейности по техническото обслужване, изпълнявани в съответствие с даден модул от част 66.
- д) Практическата проверка обхваща практическото обучение и определя дали обучаемият е компетентен при използването на инструменти и оборудване и при работа с ръководствата за техническо обслужване.
- е) Продължителността на курсовете за основно обучение е в съответствие с допълнение I.
- ж) Продължителността на курсовете за преобразуване на категории или подкатегории се определя чрез оценка на конспекта за основната учебна програма обучение и съответните нужди за практическо обучение.

147.А.205 Изпити за проверка на основните знания

Изпитите за проверка на основните знания:

- а) са в съответствие със стандарта, дефиниран посочен в част 66;
- б) се провеждат без използване на записки от обучението;
- в) покриват обхващат представителна част от предмети, включени в даден модул за обучение в съответствие с част 66.

147.A.210 Практическа проверка при основно обучение

- а) Практическите проверки при на основно обучение се извършват по време на курса за основно обучение по техническо обслужване от определени проверяващи при всяко посещение в работилниците или съоръженията за техническо обслужване.
- б) Обучаемият получава оценка във връзка с 147.A.200(д).

ПОДЧАСТ Г

ОБУЧЕНИЕ ЗА ТИП/ЗАДАЧА ПО ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНОТО СРЕДСТВО

147.A.300 Обучение за тип/задача по въздухоплавателното средство

Организацията за провеждане на обучение за техническо обслужване е лицензирана одобрена за провеждане на обучение за тип/задача по въздухоплавателното средство в съответствие с част 66, ако е изпълнен стандарта, посочен в 66.A.45.

147.A.305 Изпити и проверки при обучение за тип/задача по въздухоплавателно средство

Организацията за провеждане на обучение за техническо обслужване, одобрена в съответствие с 147.A.300 да провежда обучение за тип/задача по въздухоплавателното средство, провежда изпити за тип на въздухоплавателното средство или проверки за изпълнение на задачи по техническото обслужване на въздухоплавателното средство, посочени в част 66, ако е изпълнен стандартна за тип и/или задача по въздухоплавателното средство, посочен в част 66.A.45.

РАЗДЕЛ Б

ПРОЦЕДУРА ЗА КОМПЕТЕНТНИ УПЪЛНОМОЩЕНИ ОРГАНИ

ПОДЧАСТ А

ОБЩИ СВЕДЕНИЯ ПОЛОЖЕНИЯ

147.B.05 Обхват

В настоящия раздел се установяват административните изисквания, които трябва да се изпълняват от компетентните органи, отговорни за прилагането и въвеждането в сила на раздел А от тази част.

147.Б.10 Компетентен упълномощен орган

а) *Общи положения*

Държавата- членка определя компетентния орган с възложени отговорности за издаване, продължаване, замяна, временно прекратяване или анулиране на удостоверения по част 147. Този компетентен орган създава определя документирани процедури и организационна структура.

б) *Ресурси*

Броят на персонала на компетентния орган е разчетен достатъчен за изпълнение на изискванията, посочени в тази част.

в) *Процедури*

Компетентният орган установява определя процедури, в които подробно се описва как се установява съответствие с изискванията на тази част.

Процедурите се преразглеждат и изменят, за да се осигури непрекъснато съответствие.

147.Б.15 Приемливи средства за съответствие

Агенцията разработва приемливи средства за съответствие, които държавите-членки могат да използват за постигане на съответствие с изискванията на тази част. Когато приемливите средства за съответствие са спазени, изискванията на тази част ще се считат за изпълнени.

147.Б.20 Съхраняване на записи

- а) Компетентният орган установява система за съхраняване на записи с минимални критерии, която позволяват проследяване на процеса на издаване, подновяване, продължаване, промяна, временно прекратяване или анулиране на лиценза на всяка отделна организация всяко одобрение.
- б) Записите за контрол на организациите за провеждане на обучение по техническо обслужване включват като минимум:
1. заявление за одобрение на организацията;
  2. удостоверение за одобрение на организацията, включващ включително всяка промяна в него;
  3. копие от програмата за одит със списък на датите, когато предстои да бъдат извършен одит и датите на извършения одит;
  4. записи по контрола над на организацията, включващи всички записи по време на одит;
  5. копия от цялата официална кореспонденция;
  6. детайли относно действия по прилагане или предоставяне на изключения;
  7. всички доклади за проверки на организацията от други компетентни органи;
  8. описание на организацията и промените в него.
- в) Минималният срок за съхранение на записите по параграф б) е четири години.

147.Б.25 Изключения

- а) Компетентният орган може да освободи държавно учебно заведение от следното:
1. да бъде организация, както е посочено в 147.А.10;
  2. да има отговорен мениджър, ако е изпълнено условието учебното заведение да има назначено отговорно лице с висок ранг, което управлява организацията за обучение и има бюджет, достатъчен, за да функционира организацията в съответствие със стандарта, посочен в част 147;
  3. да има ресурси за независими проверки по системата за качество, ако учебното заведение има независим учебен инспекторат, който извършва инспекции на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване с честота, посочена в тази част.
- б) Всички изключения, предоставени в съответствие с член 10, параграф 3) от Основния регламент, се записват и съхраняват от компетентния орган.

ПОДЧАСТ Б

ИЗДАВАНЕ НА ЛИЦЕНЗОДОБРЕНИЕ

В настоящата подчаст се посочват изискванията за издаване или промяна на лиценз одобрението на организация за провеждане на техническо обслужване.

147.Б.100 Общи сведения

- а) Необходимо е организацията за провеждане на техническо обслужване да подаде заявление за издаване на одобрение или за промяна на съществуващото одобрение до компетентния орган, като заявлението се подава чрез формуляр и начинът на попълване се определят от компетентния орган.
- б) Одобрението за организация за провеждане на техническо обслужване се предоставя на организацията от компетентния орган.
- в) Независимо от посочените по-горе разпоредби, организация, която не е регистрирана като юридическо лице в Европейския съюз, подава заявление за издаване на първоначално одобрение или промяна на съществуващо одобрение, като формулярите и начинът на попълване се определят от Агенцията. .

147.Б.105 Подаване на заявление за издаване на одобрение или за промяна на съществуващо одобрение

Заявлението за издаване на одобрение или за промяна на съществуващо одобрение включва следната информация:

1. регистрирано наименование и адрес на кандидата заявителя;
2. адреса, на който се изисква одобрението или изменението;
3. планиран обхвата на одобрението или изменението;
4. имената и подписа на отговорния мениджър;
5. датата на подаване на заявлението.

147.Б.110 Процедура за издаване на одобрение

- а) Компетентният орган:
  - 1. преглежда описанието на организацията за провеждане на техническо обслужване;
  - 2. проверява съответствието на организацията с изискванията на част 147.
- б) Всички несъответствия се потвърждават писмено пред заявителя.
- в) Преди издаването на одобрението всички несъответствия трябва да бъдат отстранени в съответствие с 147.Б.130.
- г) В одобрението се включва референтен номер по начин, определен от Агенцията.

147.Б.115 Процедура за промяна на съществуващо одобрение

Тази процедура е същата като посочената в 147.Б.110, ограничена до степента на промяна.

147.Б.120 Процедура за продължаване валидността на одобрението

- а) Всяка организация трябва да се проверява изцяло за наличие на съответствие с разпоредбите на тази част най-малко веднъж на всеки 24 месеца.
- б) Несъответствията се отстраняват в съответствие с 147.Б.130.

147.Б.125 Удостоверение за одобрение на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване

Форматът на удостоверението за одобрение на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване е като показания образец в Допълнение II.

147.Б.130 Несъответствия

- а) Ако проблемите, които са довели до несъответствие от ниво 1 не бъдат отстранено в продължение на три дни след получаване на писменото уведомление за него, това довежда до анулиране, временно прекратяване или ограничаване изцяло или частично на одобрението на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване от страна на компетентния орган.
- б) Компетентният орган предприема действия за анулиране, временно прекратяване или ограничаване изцяло или частично на одобрението на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване при неспазване на графика за отстраняване на несъответствия от ниво 2.

ПОДЧАСТ В

АНУЛИРАНЕ, ВРЕМЕННО ПРЕКРАТЯВАНЕ ИЛИ ОГРАНИЧАВАНЕ НА ЛИЦЕНЗ ОДОБРЕНИЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ ПО ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

147.Б.200 Анулиране, временно прекратяване или ограничаване на одобрение на организация за провеждане на обучение по техническо обслужване
Компетентният орган:

- а) прекратява временно одобрението при основателни причини в случай на потенциална заплаха за безопасността на полетите; или
- б) прекратява временно, анулира или ограничава одобрението в съответствие с 147.Б.130.

Допълнение I

Продължителност на курса за основно обучение

Минимална продължителност на пълни курсове за основно обучение

Основен курс	Продължителност (в часове)	Степен на теоретично обучение (в %)
A1	800	30 до 35
A2	650	30 до 35
A3	800	30 до 35
A4	800	30 до 35
B1.1	2400	50 до 60
B1.2	2000	50 до 60
B1.3	2400	50 до 60
B1.4	2400	50 до 60
B2	2400	50 до 60

Допълнение II

Удостоверение за одобрение

Европейски съюз
Компетентен орган

УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ОДОБРЕНИЕ

Референтен. №:

В съответствие с регламенти на ЕС, които са в сила в момента, и ако са изпълнени посочените по-долу условия, [компетентният орган] удостоверява с настоящото, че

НАИМЕНОВАНИЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА
АДРЕС НА ОРГАНИЗАЦИЯТА

е организация за обучение по техническо обслужване по разпоредбите на част 147, одобрена да предоставя обучение и да провежда изпитите, посочени в приложения одобрен план, както и да издава съответните удостоверения за одобрение на обучаемите.

УСЛОВИЯ:

1. Настоящото одобрение се ограничава до посочения в частта за одобрение обхват от описанието на одобрената по част 147 организация за обучение по техническо обслужване.
2. Настоящото одобрение изисква спазване на процедурите, посочени в описанието на одобрената по част 147 организация за обучение по техническо обслужване, и
3. Настоящото одобрение е валидно, докато одобрената по част 147 организация за обучение по техническо обслужване отговаря на изискванията на част 147, и
4. Ако са изпълнени посочените по-горе условия, това одобрение остава валидно, освен ако не е преждевременно отказано от притежателя му, заменено, прекратено или анулирано.

Дата на издаване:..... Подпис:.....

Дата на прилагане на одобрената програма (по избор плана за одобрение .....(по избор) .....):
За държавата- членка / EASA

формуляр 11 на EASA 1

ОДОБРЕНА ПРОГРАМАПЛАН ЗА ОДОБРЕНИЕ ЗА ОБУЧЕНИЕ / ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗПИТИ

Организация: .....

Реф. №: .....

КЛАС	КАТЕГОРИЯ		ОГРАНИЧЕНИЯ
ОСНОВЕН	-B1	TB1.1 TB1.2 TB1.3 TB1.4	Самолети, турбинни двигатели Самолети, бутални двигатели Вертолети, турбинни двигатели Вертолети, бутални двигатели
	-B2	TB2	АВИОНИКА
	A	TA.1 TA.2 TA.3 TA.4	Самолети, турбинни двигатели Самолети, бутални двигатели Вертолети, турбинни двигатели Вертолети, бутални двигатели
ТИП/ЗАДАЧИ	B1	T1	ПОСОЧЕН ТИП НА ВС
	B2	T2	ПОСОЧЕН ТИП НА ВС
	A	T3	ПОСОЧЕН ТИП НА ВС
	C	T4	ПОСОЧЕН ТИП НА ВС

Този план за одобрение за обучение/провеждане на изпити е валиден, когато е в съответствие с описанието на одобрената по част 147 организация за обучение по техническо обслужване.

Дата на издаване: .....

Подпис: .....

За държавата- членка / EASA

EASA формуляр 11

Допълнение III

Примерно удостоверение за обучение

УДОСТОВЕРЕНИЕ

ЗА ОДОБРЕН ПО ЧАСТ 147 КУРС ЗА ОСНОВНО ОБУЧЕНИЕ ИЛИ ЗА ОСНОВЕН ИЗПИТ

ЧАСТ 147

Настоящото удостоверение се издава на:

ИМЕ

ДАТА, МЯСТО НА РАЖДАНЕ

От (може да бъде предварително отпечатан текст) .....
организация, одобрена съгласно изискванията на част 147 от .....
(може да бъде предварително отпечатан текст) .....
референтен № на одобрението.....

Настоящото удостоверение потвърждава, че горепосоченото лице е преминало одобрен курс за основно обучение или е издържал успешно основен изпит, както е посочено по-долу:

УТОЧНЯВА СЕ КУРСА ЗА ОСНОВНО ОБУЧЕНИЕ ИЛИ ОСНОВНИЯ ИЗПИТ
И ДАТАТА НА ЗАВЪРШВАНЕ ИЛИ ПОЛАГАНЕ

Подпис: ..... Удостоверение №: .....

За (може да бъде предварително отпечатан текст) ..... Дата:.....

Типово сертификат удостоверение за обучение

Сертификатът Удостоверението за обучение по част 147, както е описано подробно по-долу, може да се използва за признаване на завършено теоретично обучение или за признаване на завършено теоретично и практическо обучение.

Ненужните текстове се изтриват и в полето за курс за обучение се посочва дали са покрити само теоретичните елементи или са покрити теоретичните и практическите елементи.

Сертификатът Удостоверението за обучение трябва ясно да посочва дали курсът е пълен или редуциран съкратен, на основата на предишен опит на кандидата заявителя (например A340 курс за A320 техници).

УДОСТОВЕРЕНИЕ

*ОДОБРЕН ПО ЧАСТ 147 КУРС ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ НА ТИП ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНО
СРЕДСТВО ИЛИ ИЗПИТ ЗА ТИП ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНО СРЕДСТВО*

Настоящото удостоверение обхваща теоретическите/практическите елементи от типовия курс за обучение (ненужното се изтрива). То се издава на:

ИМЕ

ДАТА, МЯСТО НА РАЖДАНЕ

От (може да бъде предварително отпечатан текст) .....

организация, одобрена според изискванията на част 147 от

(може да бъде предварително отпечатан текст) .....

референтен № на одобрението . xxx . Настоящото удостоверение потвърждава, че посоченото по-горе лице и е преминало курс за техническо обслужване на тип въздухоплавателно средство или е издържало успешно изпит за тип въздухоплавателно средство, както е посочено по-долу:

УТОЧНЯВА СЕ КУРСЪТ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ НА ТИП
ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНО СРЕДСТВО КАКТО КРАЙНАТА ДАТА И
ДАТАТА НА ИЗПИТА ЗА ТИП ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНО СРЕДСТВО И
НЕГОВАТА ДАТА

УТОЧНЯВА СЕ, ДАЛИ КУРСЪТ ОБХВАЩА ЕДИНСТВЕНО ТЕОРЕТИЧНИ
ЕЛЕМЕНТИ ИЛИ ТЕОРЕТИЧНИ И ПРАКТИЧЕСКИ ЕЛЕМЕНТИ НА ЧАСТ -
147

Подпис: .....

От (може да бъде предварително отпечатан текст) .....Дата: .....